

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра східної філології

Кваліфікаційна робота магістра з філології

на тему:

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ
КИТАЙСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

Студентки групи МПкит 52-18
факультету сходознавства
денної форми навчання
Освітньо-професійної програми
Галузевий переклад: китайська мова,
англійська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – китайська

Христенко Людмили Петрівни

Допущено до захисту

« ___ » _____ року

Завідувач кафедри

Китайської філології

_____ Любимова Ю.С.

(підпис)

(ПБ)

Науковий керівник:

д. філол. н., проф. Валігура О.Р.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ КНР ЯК ЧАСТИНИ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	8
1.1 Поняття політичного дискурсу у сучасній лінгвістиці	8
1.2 Особливості політичної мови в контексті політичного дискурсу КНР	14
1.3 Політична лексика сучасної китайської мови	23
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. ТРУДНОЩІ ТА СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	32
2.1 Труднощі перекладу китайських політичних реалій.....	32
2.2 Труднощі перекладу авторських політичних неологізмів китайської мови	33
2.3 Перекладацькі трансформації та деформації як способи перекладу політичної лексики та політичних текстів	38
Висновки до розділу 2	45
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	48
2.1 Лексико-семантичні трансформації	48
2.2 Лексичні трансформації.....	56
2.1 Лексико-граматичні трансформації.....	56
Висновки до розділу 3	66
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ	71

	3
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДОВІДКОВОГО ХАРАКТЕРУ	76
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	77
ДОДАТКИ.....	80
硕士学位论文提要.....	107

ВСТУП

Політика – це складна і надзвичайно важлива сфера людських взаємин. Політичні події приваблюють увагу мільйонів людей, під час промов публіка дослухається до кожного слова політика, а отже, політика і мова мають тісні взаємозв'язки. Дослідженням цих взаємозв'язків займається така нещодавно сформована наукова дисципліна як політична лінгвістика. В аспекті політичної лінгвістики виникнуло і таке поняття як політичний дискурс, який включає в себе як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні засоби до яких вдаються політики задля досягнення певної мети. Особливе місце в політичному дискурсі займає політична лексика, яка в умовах міжнародної взаємодії вимагає точного і коректного відтворення. Вона є основним та найбільш рухомим пластом мови, який постійно оновлюється.

Актуальність теми дослідження обумовлена зростанням ролі Китаю на міжнародній арені, а також стрімким розвитком українсько-китайських відносин. Разом із стрімким розвитком політичних стосунків України з Китаєм, стрімко зростає і потреба в здійсненні якісних перекладів у цій сфері. Серед інших аспектів, особливої уваги та дослідження вимагає не лише політична лексика, а і способи та особливості її перекладу, а саме – його лексико-семантичні аспекти. Україна і Китай вступили в нову епоху стратегічного партнерства і взаємодії. На тлі зміцнення українсько-китайського співробітництва виникла необхідність детального вивчення особливостей мови китайських засобів політичного дискурсу. Мова політики має свої характерні особливості, що знаходять відображення при перекладі, тому вивчення лексико-семантичних особливостей перекладу китайських політичних текстів представляє величезний інтерес для лінгвістів і політологів.

Об'єктом дослідження є політична лексика як один із аспектів політичного дискурсу КНР.

Предметом дослідження є лексико-семантичні аспекти перекладу китайської політичної лексики.

Метою дослідження є визначення ключових лексико-семантичних аспектів перекладу китайської політичної лексики українською мовою.

Відповідно до поставленої мети в дослідженні необхідно вирішити такі **завдання**:

- окреслити теоретичну основу політичного дискурсу;
- визначити характеристики китайської політичної мови та лексики;
- встановити труднощі, які можуть виникнути в ході перекладу китайської політичної лексики українською мовою;
- встановити основні перекладацькі трансформації та деформації, які застосовуються при перекладі політичної лексики та текстів політичної тематики;
- визначити особливості застосування лексичних трансформацій, які застосовуються при перекладі політичної лексики;
- визначити особливості здійснення перекладу політичної лексики.

У процесі дослідницької роботи були застосовані наступні **методи**: метод суцільної вибірки, перекладавчо-зіставний метод аналізу оригіналу і перекладів лексичних одиниць, зіставний метод, описовий метод, елементи методу кількісних підрахунків.

Матеріалом дослідження послужили 110 лексичних одиниць зі статей політичної тематики інформаційного агентства «Сінхуа» та газети «Женьмінь Жибао», а також з промов голови КНР Сі Цзіньпіна та уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея.

Практична і теоретична значущість роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані в процесі професійної підготовки перекладачів, а також при розробці загальнотеоретичних курсів таких, як «Теорія перекладу», «Особливості перекладу політичних текстів».

Апробація результатів дослідження здійснена на Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Ad obrem per linguas. До світу через мови» (Київ, 2019).

Обсяг і структура роботи. Поставлена мета і завдання дослідження визначили структуру його змісту. Дослідження складається з вступу, трьох розділів (теоретичного, методологічного і практичного), висновків, списку використаних джерел, додатків і резюме китайською мовою.

У вступі окреслено актуальність проведеного дослідження, його мету, завдання, а також визначені предмет і об'єкт дослідження.

У першому розділі окреслюється теоретична основа політичного дискурсу, характеристики китайської політичної мови та лексики.

У другому розділі розглядаються труднощі, які можуть виникнути при перекладі політичних текстів з китайської мови, а саме труднощі перекладу таких лексичних одиниць як китайські політичні реалії та авторські політичні неологізми, а також встановлюються способи їх вирішення, в ролі яких виступають перекладацькі трансформації та деформації.

У третьому розділі визначаються особливості застосування лексичних, лексико-семантичних та лексико-граматичних трансформацій, а також деформацій як способів перекладу політичної лексики з китайської мови українською, які застосовуються при перекладі політичних текстів, що демонструється на прикладах перекладів оригінального тексту промов голови КНР Сі Цзіньпіна та уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея китайською мовою на українську та запропонованих нами варіантів перекладів українською мовою оригіналів політичної лексики та частин статей політичної тематики інформаційного агентства «Сінхуа» та газети «Женьмінь Жибао».

У висновку підведені загальні підсумки дослідження, викладені основні висновки, визначена перспектива подальшого дослідження на задану тематику.

В додатку подано оригінали текстів статей на китайській мові і їх переклади на українську мову.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ КНР ЯК ЧАСТИНИ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ

1.1 Поняття політичного дискурсу у сучасній лінгвістиці

Політичний дискурс із лінгвістичної точки зору досліджують порівняно недавно. Серед науковців все ще не припиняються дискусії стосовно того, чиїм же полем наукової діяльності є політичний дискурс: політологів чи лінгвістів? Ми вважаємо, що найбільш доцільним буде вважати, що обох. Політологія концентрує увагу на мисленні політиків та їх схильності до маніпулювання свідомістю електорату, а лінгвістика цікавиться мовною поведінкою політиків, механізмами створення політичних текстів різних алузивних стратегій. Як наслідок, виникла нова галузь дослідження цієї сфери – політична лінгвістика. Це поняття зустрічається у працях Л.П. Нагорної, Н.М. і Л.М. Мухарямових та інших [30, 29].

Виникнення такої субдисципліни, як політична лінгвістика, є певним балансом у співіснуванні політики та мовознавства. Предметне ж поле політичної лінгвістики знаходиться на перетині мови і влади. Яскравими представниками цієї теорії є науковці Я. Блуммерт і К. Істман. А от російський дослідник М. Губогло виокремив у своєму дослідженні такі терміни, як "політологія мови" та "політична філологія". Вони відповідно є інвестицією політології у сферу лінгвістики і внеском філології у дослідження політичних кампаній, текстів тощо [30].

Що стосується політичного дискурсу, то він став предметом особливої та навіть прискіпливої уваги лінгвістів саме у той період, коли політична комунікація набула рис засобу маніпулювання свідомістю. Його дослідженням продовжують активно займатися західні вчені, зокрема Тейн ван Дейк, який є одним з найяскравіших вчених, які досліджують дискурс.

На думку Т.А. ван Дейка, політичний дискурс – це клас жанрів, який визначається соціальною сферою, а саме – сферою політики [52]. З іншого боку, дискурсивні жанри, які мають стосунок до політики, такі як дискурс студентського мітингу, демонстрація проти абортів, корпоративна бесіда чи щоденна розмова про політику, можуть відноситися й до інших соціальних сфер та, відповідно, дискурсів, хоча їхньою метою й може бути вплив на прийняття політичних рішень. Однак, законопроект, який стосується політики в сфері освіти, не зважаючи на те, що його метою є вплив саме на сферу освіти, все одно є жанром політичного дискурсу.

Вважається, що лише ті дискурси політиків, які творяться в контексті функціонування політичних інститутів, як наприклад, в уряді, парламенті, чи політичній партії, входять до політичного дискурсу. Політики регулярно беруть участь в політичних дебатах, прийнятті рішень та врегулюванні таких питань, як наприклад, нелегальна міграція, наплив біженців, безробіття, бідність, дискримінація, ненависть до національних меншин тощо, які є звичайними практиками політичного дискурсу [50]. Професор ван Дейк зазначає, що політичні ситуації не просто змушують політичних діячів висловлюватися певним чином, натомість існує потреба в когнітивній взаємодії між ситуаціями та текстом, що називається контекстом [50]. А, отже, політичний дискурс визначається не лише його структурами, але й політичним контекстом. Таким чином, виступ у ролі депутата, прем'єр-міністра, лідера партії чи демонстратора буде зазвичай сприйматися ораторами чи реципієнтами як відповідна контекстуальна категорія в політичному дискурсі [52, с.159]. Контекст визначає, як учасники переживають, інтерпретують та представляють важливі для них аспекти політичної ситуації. Дуже багато жанрів політичного дискурсу (парламентські дебати, закони, гасла, мирні переговори) визначаються саме в контекстуальному, а не в текстовому плані. Політичний дискурс не визначається насамперед темою чи стилем. Він визначається тим, хто з ким говорить, з якого приводу і з якими цілями. Іншими словами,

політичний дискурс є особливо "політичним" через його функції в політичному процесі. Варто зазначити, що цей спосіб визначення політичного дискурсу мало чим відрізняється від визначень медичного, юридичного чи освітнього дискурсу з відповідними учасниками в галузях медицини, права чи освіти [52, с. 160].

Дослідження політичного дискурсу охоплює широкий спектр питань та передбачає використання широкого спектру аналітичних методів. Термін можна розглядати з двох точок зору: як дискурс, що є політичним та як аналіз політичного дискурсу як одного з видів дискурсу без експліцитних посилань на політичний зміст або контекст.

У політичному дискурсі репрезентується майже весь комплекс взаємозв'язків між людиною та суспільством. Його аналіз передбачає, передусім, дослідження текстів у сукупності з екстралінгвальними чинниками та показує, як у різних мовних колективах моделюються культурні цінності, як пропагується соціальний порядок, які елементи мовної картини світу лишаються поза межами свідомих мовленнєвих стратегій мовців, як формується концептуальна картина світу, властива кожному мовному колективі.

У сучасних соціологічних дослідженнях політичний дискурс отримує визначення формального обміну аргументованими поглядами, що передбачає прийняття певних мір задля вирішення певних соціальних проблем (таких як бідність, злочинність, расизм тощо). Політичний дискурс передбачає залучення до процесу прийняття рішень громадськості, переконання інших (шляхом використання чинної інформації та логіки) та визначення того, який напрямок дій буде найбільш ефективним у вирішенні того чи іншого соціального питання.

Таким чином, цілями політичного дискурсу можуть бути: досягнення суспільної згоди, прийняття й обґрунтування політичних і соціально-ідеологічних стратегій, підтримка або руйнування позицій, нав'язування тієї або іншої ідеологічної орієнтації масовій свідомості та інше.

В політичному дискурсі зазвичай висвітлюються проблеми, рішеннями яких мають послуговуватися люди. Відтак, обираються кандидати, які будуть вирішувати проблеми від імені громадян. [47, с. 126].

Політичний дискурс – це субкатегорія дискурсу, що, як і будь-який інший вид дискурсу, визначається за двома критеріями: функціональним і тематичним. Політичний дискурс є результатом політичної діяльності й визначається культурними та історичними подіями. Залежно від політичних заходів, він може виконувати різні функції. Основними ж функціями політичного дискурсу є:

- маніпулятивна;
- функція переконання;
- інформативна;
- аргументативна;
- створення переконливої картини кращого майбутнього.

За тематичним критерієм, політичний дискурс завжди має зв'язок з політичними заходами, політичними ідеями та політичними стосунками.

Загалом політика й ідеологія не можуть бути нейтральними до мови як найрепрезентативнішої ознаки людського суспільства, тому що не можуть існувати незалежно від людей, людської спільноти.

Репрезентуючи собою сукупність ідей, які виражають зацікавлення, мету і завдання відповідних класів, політика опрацьовується на ґрунті накопиченого мисленнєвого матеріалу й активно впливає на суспільство, пришвидшуючи або гальмуючи його розвиток. Політика народжується, розвивається в суспільстві, у процесі діяльності людей, за своєю природою вона відображається у мові, тому що людське суспільство, перебіг його життя не можуть існувати поза мовою [16].

Для досягнення тих чи інших політичних завдань можуть бути використані не тільки певні слова, але й та чи інша синтаксична конструкція. Думка, що в синтаксисі, меншою мірою, ніж у лексиці, відображаються особливості політичної комунікації, некоректна, оскільки

синтаксична організація мовлення, як форма для вираження відповідного змісту, відіграє істотну роль у вияві функції впливу публіцистики.

Політичні дії здійснюються переважно за допомоги політичного дискурсу, глобальною метою якого є боротьба за владу, її розподіл і використання. Влада є складним та абстрактним поняттям, що впливає на життя суспільства. Це «здатність представників влади змушувати інших підкорятись своїй волі». Представник влади – це людина, яка може «здійснювати вплив поза контекстом справжньої влади». [43, с. 126]. Мова має властивість перетворювати владу на право, а послухність на обов'язок. Професор Едвардс наголошує: «Найсильшому завжди бракуватиме сили, щоб залишатися при владі, якщо він не буде перетворювати владу на право, а послухність на обов'язок.»

Політичний дискурс є складним комунікативним явищем, метою якого є боротьба за владу способом формування суспільної думки, яке включає текст як вербалізований результат мовлення, контекст – ситуативний і соціокультурний, а також спеціальні мовні засоби, які відповідають цілям і завданням дискурсу.

Соціокультурний контекст політичного дискурсу характеризується орієнтацією на масову аудиторію, об'єднану спільними цінностями і настановами, якими можна керувати; національно-культурною специфікою; ідеологічністю (дискурс відображає погляди, переконання, ціннісні орієнтації певної соціальної групи) [45].

Підтвердити той факт, що політичний дискурс не обмежується суто діалогічним мовленням комунікантів, нам допоможе виокремлення дослідником Н. Кондратенко форм політичного дискурсу залежно від формальних, комунікативних, інтенціональних та інших чинників. Вона вирізняє політичний дискурс за формою: усний та писемний; за чинником мовця: прямий та опосередкований; за метою: інформативний, спонукальний, іміджевий, мотиваційний, експресивний; за чинником адресата: особисто та масово адресований; за сферою функціонування:

телевізійний, газетно-журнальний, радіо-, рекламний, PR [13]. Усним політичним дискурсом слугують інтерв'ю з політиками, їхні промови, офіційні заяви, а от політичні тексти, оприлюднені через ЗМІ, зачисляємо до письмового політичного дискурсу. Агітаційні листівки, буклети, іміджеві тексти, поштове листування також вважаємо політичним дискурсом. Окрім зазначеного, Є. Шейгал вказує, що будь-який матеріал, у якому йдеться про політику, слід називати "політичним дискурсом" [30].

Використання мови є надзвичайно важливим в промовах. Афективна функція мови полягає в тому хто і кому що говорить. Люди по-різному використовують мову й те, як вони її використовують, залежить від того, з ким вони розмовляють, хто є мовцем, якою є мета, як мовець сприймає сам себе й яке враження хоче скласти. Мова також відрізняється залежно від ситуації: формальна чи неформальна, публічна це чи приватна розмова.

Основною метою політиків є переконати свою аудиторію в дійсності своїх політичних заяв. Політичний вплив витікає з використання ресурсів, які формують погляди та поведінку інших. Найбільш поширеними ресурсами є спеціальні навички, обмеження інформації, здатність догоджати іншим або завдавати шкоди, не вдаючись до фізичного насильства або прихованого чи відвертого підкупу. Професор Едельман стверджує, що політик стає успішним шляхом «використання його або її неформального впливу» [42, с. 123]. Цього можна досягнути за допомогою пресупозиції та імплікації.

За допомогою цих засобів люди можуть отримувати інформацію із мовлення, навіть якщо вона не була експліцитно виражена. Пресупозиція – це імпліцитне припущення про світ чи базове знання, що стосується висловлювання, правда якого сприймається як належне в дискурсі. Це стає в нагоді в політичному дискурсі, оскільки ускладнює визначення та несприйняття інформації. Імплікатури спонукають слухача зробити висновок про те, що не було прямо сказано оратором. Він може оперувати

декількома фразами або реченнями і більше залежать від спільних знань мовця і слухача та від контексту дискурсу [42, с. 157].

То що ж таке «політичний дискурс»? Політичний дискурс – це дослідження тексту та діалогу професійних політиків або політичних установ таких як, наприклад, президента та прем'єр-міністрів або інших представників уряду, парламенту чи політичних партій, як на місцевому та державному, так і на міжнародному рівнях [51, с. 157].

Отже, хоча поняття політичної лінгвістики виникло зовсім недавно, політичний дискурс активно досліджується, хоча здебільшого лише західними вченими, зокрема Т.А. ван Дейком. До основних функцій політичного дискурсу входять маніпулятивна функція, функція переконання, інформативна, аргументативна, створення переконливої картини кращого майбутнього. Загалом, прийнято вважати, що до політичного дискурсу відносяться тексти, які творяться політичними діячами в межах політичних інститутів, однак, це завжди так. Крім таких текстів, до політичного дискурсу ми можемо також відносити тексти, метою яких є вплив на прийняття політичних рішень, вирішення певних соціальних проблем тощо, навіть якщо їх авторами не є політичні діячі. Важливим у визначенні, чи належить текст до політичного дискурсу, є контекст. Політичний дискурс також має тісні зв'язки з іншими дискурсами і тому його можна поділити за сферою функціонування на телевізійний, газетно-журнальний, радіо-, рекламний, PR тощо, а за формою – на усний та письмовий. Тобто, наприклад, промови політичних діячів, які знаходять своє відображення у ЗМІ, також будуть відноситися до політичного дискурсу.

1.2 Особливості політичної мови в контексті політичного дискурсу КНР

Тісні взаємозв'язки політики і мови являють собою актуальну проблему, яку не можна ігнорувати. Адже саме за допомогою мови

політичні діячі можуть донести свої думки, використовуючи певну лексику, притаманну тій чи іншій країні, в залежності від її історичних реалій і традицій. Дослідження політичної мови в Європі і США ведуться вже досить давно. Що стосується Китаю, то тут дослідження мови політики почалося в кінці ХХ ст. і досягло широкого розвитку в першому десятилітті ХХІ ст.

При аналізі політичної мови фахівці виявляють, яким чином політичні діячі використовують мову для досягнення своїх політичних цілей, а також як суспільство сприймає політиків на основі їх мовленнєвих (мовних) характеристик. Це відрізняє аналіз політичної мови від інших мовних досліджень, адже при його проведенні розглядається не тільки використання мови, а й її сприйняття. Зазвичай, подібні дослідження проводяться в перспективі дискурс-аналізу.

Принциповою особливістю поняття дискурсу загалом, і політичного дискурсу зокрема, полягає в тому, що при всій важливості мовних аспектів політики, вона не зводиться лише до мовленнєвих актів. Дії всякого роду, такі як і дебати, і процедури, і церемонії, є насиченими символікою, сенсом. Всі вони базуються на певних знаках. Ці знаки використовуються свідомо і систематично. Тому дискурс охоплює всю символічну діяльність політиків і громадян [38, с. 73].

Функція впливу є однією із основних функцій політичного виступу, який є одним із основних жанрів політичного дискурсу. Політичний виступ формує певне ставлення до тих чи інших реалій політичного життя. Для аудиторії вкрай важливим відчутти «емоційне потрясіння». Такий виступ залишить у серцях людей незабутнє враження. Слухачі повинні бути захоплені виступом. Тому в подібних виступах особлива увага приділяється тим лінгвістичним засобам, якими користуються політичні лідери.

Політичні діячі, безсумнівно, в повній мірі володіють стилістичними ресурсами мови. Мета їх виступів – це донести інформацію в найбільш

яскравій формі, використовуючи і підбираючи при цьому емоційно забарвлені слова. Ось чому політикам важливо вправно володіти, як простою, так і політичною лексикою.

Політична мова абсолютно будь-якої держави наповнена символами, які мають безпосередній зв'язок з далеким минулим. І чим багатша культурна спадщина та історичні традиції країни, тим складніше буде зрозуміти сенс перекладеного тексту. Політичні цілі певної епохи потребують нових аргументів, тому розширення рамок «давнини» безперервно триває. З цього можна зробити висновок, що «давнина» є невід'ємною частиною політичної культури і служить основою для інституту політичної традиції. Не будемо забувати, що «давнина» пов'язана з «історією», а історія Китаю, як відомо, є дуже давньою. Однак, хоча Китай і є носієм найдавнішої історичної та літературної традиції, спеціалісти зазначають, що в сучасній політичній метафориці країн Заходу і Сходу присутні спільні риси, хоча цивілізаційному простору Сходу і є притаманною істотною метафоричною своєрідністю [54]. Багато з них набули символічного значення і перетворилися в загальні назви.

Серед понять, що міцно закріпилися у внутрішньополітичному житті КНР, величезну роль грають сформовані протягом багатовікової історії феномени, що передаються з покоління в покоління, є елементами національної самосвідомості і мають безпосереднє відношення до культури і традицій. Для перекладача, дуже важливим є правильне розуміння та обізнаність у таких елементах, оскільки це допоможе досягти своєї мети досягнення точного та адекватного перекладу й уникнення неточностей та непорозумінь. Тож, далі ми розглянемо деякі із понять, що прийшли із давнини та ті, які виникли у результаті діяльності китайських політиків з початку ХХ століття.

Керівництво КНР шукає нові підходи до розвитку китайського суспільства, використовуючи в якості основи традиційні принципи культури. Конфуціанські цінності органічно інтегруються в сучасний

внутрішньополітичний процес, виступаючи надійним гарантом стабільності та консолідації суспільства, оскільки характерна риса конфуціанства – здатність органічно пристосовуватися до змін епохи. Це закладає міцний фундамент для наступності традиційної культурної доктрини, що грає важливу роль в історії політичної влади Китаю.

Яскравими прикладами слугують такі традиційні сентенції, як 以德治国 (Yǐ dé zhìguó) – «управляти державою за допомогою чесноти "де"»; 以人为本 (Yǐ rén wéi běn) – «розглядати людину як корінь всього»; 天下为公 (Tiānxià wèi gōng) – «Піднебесна є загальним надбанням». Ідейно-філософською основою створення сприятливого образу Китаю виступає ідеологія конфуціанського гуманізму, толерантності та миролюбності. Конфуціанські цитати, зокрема вирази з «Лунь Юй», наприклад такі як 和为贵 (Hé wéi guì) – «згода – це кошовність», або 和而不同 (Hé ér bùtóng) – «об'єднання без уніфікації», широко використовуються й у зовнішньополітичних відносинах.

Найважливішими із них є 和谐 (Héxié) – гармонія, а також «гармонійне суспільство», «гармонійна культура», «гармонійний світ». Поняття «гармонія» завжди залишалося одним із ключових складових культури Китаю. Цілий ряд стійких виразів становить культурно-філософську концепцію гармонії в китайському трактуванні: 和为贵 (Hé wéi guì) – гармонія як цінність, 中庸, 中和 (Zhōngyōng, zhōng hé) – стабільний стан, 太和 (Tài hé) – велика гармонія, 和则 (Hé zé) – гармонія в єдності, 天人合 (Tiān rén hé) – єдність Неба і людини та інші.

Загалом, принцип співіснування та спільного розвитку, що бере початок у давнині, має помітний вплив на термінологічне оформлення сучасних внутрішньополітичних і зовнішньополітичних концепцій. Так, в сучасному політичному дискурсі широкого поширення набуло поняття 和而不同 (Hé ér bùtóng) – єднання без уніфікації. Важливість цього

принципу підкреслював ще Генеральний секретар ЦК КПК Цзян Цземін. За його словами, конфуціанська ідея «гармонії без уніфікації», згідно з якою гармонія вважається вищою цінністю, – це основа політики «гармонійної культури» [60]. Ключовою характеристикою гармонії є співіснування, а різноманітності – взаємодоповнення. «Єднання без уніфікації» являє собою норму розвитку суспільних відносин, поведінки людей і розвитку людства в цілому. Дана концепція активно застосовується не тільки при формуванні морально-етичних норм, а й в практиці міжнародних відносин. Інакше кажучи, сьогодні їй надається велике значення як у внутрішніх рамках – побудова гармонійного суспільства, так і в зовнішніх – прагнення до гармонійного світу.

Концепції «гармонійного суспільства», «гармонійного світу» і «гармонійної культури» офіційно закріплені в політичних і культурних стратегіях розвитку КНР. Продовжуючи ідею побудови 小康社会 (Хіаоканг шєхуї) – середньозаможного суспільства, політичні лідери Китаю впроваджують в програму побудови соціалізму з китайською специфікою образ 和谐社会 – гармонійного суспільства. Аналізуючи дані явища, можна побачити те, як органічно концепція продовжує стратегію «давнини на службі сучасності», відображаючи традиційну культуру китайської нації, проникаючи у всі сфери. Цим пояснюється в тому числі і вже згадане використання мовних засобів, що дійшли із давнини.

Культурна стратегія політики «гармонійної культури» отримала офіційне закріплення в 2006 році на VI пленумі КПК 16-го скликання. Традиційне трактування «гармонії» було адаптоване до нинішніх реалій шляхом додавання «нового способу мислення» і методу розв'язання суперечностей і конфліктів в соціокультурній динаміці сучасного Китаю. В основі соціалістичного «гармонійного суспільства» повинна лежати «гармонійна культура», що характеризується наступництвом, інноваційністю, прогресивністю і відкритістю. Відкритість «гармонійної культури» забезпечує її дієвість в умовах культурної глобалізації і

інтенсифікації міжкультурних зв'язків: стійкість до впливу ззовні і здатність до розширення ареалу культурного впливу [60].

Підкреслюється, що при її реалізації Китаю необхідно звертати увагу на позитивний досвід інших культурних ареалів, запозичуючи їх досягнення, оскільки розвиток країни знаходиться в тісному зв'язку з розвитком культур всіх держав земної кулі. А отже як і у попередньому випадку із звертанням до давнини, це не може не зачіпати і мову.

Курс на інноваційну культурну розбудову було взято після XVII з'їзду КПК восени 2007 року. Згідно з доповіддю Ху Цзіньтао, основними складовими інноваційної культурної розбудови служить розвиток нових напрямків в соціалістичній культурі, посилення міжкультурних обмінів, розвиток творчих засад у діяльності працівників культури, запозичення кращих досягнень і підвищення ролі китайської культури в світі [59].

З концепцією «гармонійного світу» в китайському політичному дискурсі пов'язане поняття «відповідальна держава», яке ілюструє роль Китаю на світовій арені. На XVIII з'їзді КПК у 2012 році був висунутий «五位一体»总体布局 («Wǔ wèi yītǐ» zǒngtǐ bùjú) – «п'ятиаспектний план», який встановлює всебічний гармонійний розвиток політичної, соціальної, екологічної, матеріальної і духовної цивілізації, ядром якої виступають інноваційна китайська культура і цінності. Цікавою є теза «людина як основа» в контексті опори на демократичні принципи при політичному розвитку, а також досягнення 小康社会 (Xiǎokāng shèhuì) – «середньозаможного суспільства» на основі соціально-економічного розвитку і об'єднання соціальних сил в справі побудови «гармонійного суспільства» [66].

Концепція «гармонійного світу» послужила фундаментом для ще одного поняття, яке активно фігурує в політичному дискурсі КНР. Йдеться про поняття «китайська мрія» і супутню йому тезу про відродження китайської нації. Термін 中国梦 (Zhōngguó mèng) – «китайська мрія» отримав статус головної офіційної ідеологеми на найближчі роки. У

своєму першому виступі після обрання на пост Голови КНР Сі Цзіньпін заявив: «Китайський дух зближує нас і допомагає будувати нашу країну, щоб створити "китайську мрію", нам необхідно об'єднати всі сили Китаю, і поки ми єдині, ми можемо розділити плоди реалізації цієї мрії» [66]. Кожен китаєць є членом «команди мрії». Іншими словами, «китайська мрія» належить кожному громадянину Китаю і в той же час всьому народу в цілому. Вона втілює в собі прагнення окремої людини і разом з тим безпосередньо пов'язана з майбутнім всієї країни. Запропонована Генеральним секретарем ЦК КПК Сі Цзіньпіном «китайська мрія» про реалізацію великого відродження китайської нації викликала бурхливий відгук у країні і за кордоном. «Китайська мрія» – це, по суті, багата і могутня держава, національне відродження, щасливий народ [64]

«Китайська мрія» має три основні складові: «те, що бере витоки в Китаї», «те, що належить Китаю» і «зроблене в ім'я Китаю». Перша з них є тісно пов'язаною з започаткованою ще в період проведення політики реформ і відкритості ідеєю про те, що Китай повинен зробити великий внесок у розвиток людства. Тобто «китайська мрія» необхідна світу в глобальному контексті для того, щоб міжнародні ініціативи і концепції «брали свої витоки в Китаї, належали всьому світу», тим самим збагачуючи різноманіття моделей глобального розвитку. «Належати Китаю» означає, що це особлива мрія, яка ніяк не перетинається з поняттям «американської мрії», а являє собою єдиний комплекс з «азіатської мрією» і «глобальною мрією». З цього випливає ряд завдань: рухатися по шляху соціалізму з китайською специфікою; не допустити, щоб Азія стала об'єктом західного вторгнення; продемонструвати всьому світу китайські традиційні цінності і універсальність китайської моделі. Концепція «в ім'я Китаю» означає, що «китайська мрія» тісно пов'язана зі світовою мрією, це не вузька концепція, що відкидає мир і засуджує «мрії» інших країн. Навпаки, Китай дає кожній країні стимул здійснювати свою

власну мрію, але в той же час світ не повинен слідувати мрії «євроцентризму» [64].

Вважається, що в епоху плюралізму «китайська мрія» допоможе примирити суспільне, політичне й ідеологічне начало, створить надійне ідейне ядро для суспільства, яке зовні буде ставати все більш диверсифікованим. Ця концепція також покликана перегорнути нову сторінку в історії всього світу, надаючи розмаїття вибору в суспільстві. У виступі на Політбюро в 2014 році Сі Цзіньпін заявив, що «основні соціалістичні цінності усюдишчі, як повітря». За його словами, «необхідно наслідувати і розвивати кращі традиції китайської культури і традиційні чесноти, розвивати, вивчати і просувати основні соціалістичні цінності» (Сі Цзіньпін 2014 року). До їх числа входять: 富强 (Fùqiáng) – «благополуччя і могутність»; 民主 (Mínzhǔ) – «демократія»; 自由 (Zìyóu) – «свобода»; 平等 (Píngděng) – «рівність»; 公正 (Gōngzhèng) – «справедливість»; 法治 (Fǎzhì) – «управління на основі законів»; 爱国 (Àiguó) – «патріотизм»; 诚信 (Chéngxìn) – «чесність»; 友善 (Yǒushàn) – «доброзичливість»; 敬业 (Jìngyè) – «відданість своїй справі» [64].

Ряд виразів внутрішньополітичного дискурсу КНР тісно пов'язаний з основними зовнішньополітичними установками. Одним з основних виразів є 和平与发展 (Héping yǔ fāzhǎn) – мир і розвиток. Дана концепція також була сформульована Ден Сяопіном і справила великий вплив не тільки на внутрішньополітичну, а й на зовнішньополітичну термінологію. Величезну роль у розвитку зовнішньополітичної думки Китаю грають сформульовані в середині 1950-х років 和平共处五项原则 (Héping gòngchǔ wǔ xiàng yuánzé) – п'ять принципів мирного існування: взаємна повага територіальної цілісності і суверенітету; взаємний ненапад; взаємне невтручання у внутрішні справи; рівність і взаємна вигода; мирне співіснування. Ще один вислів, який фігурує в політичному дискурсі КНР: 和平崛起 (Héping juéqǐ) – мирне піднесення. Вперше воно було

сформульовано в 2003 році, тоді в своїх виступах його згадували і Ху Цзіньтао, і прем'єр-міністр Вень Цзябао.

Важливою концепцією політичного курсу КНР є поняття 综合国力 (Zònghé guóli) – сукупна могутність держави (або комплексна могутність держави). Формула була запропонована в 1980-х роках директором Центру досліджень стратегії і міжнародних відносин Джорджтаунського університету в США Р.С. Клайном. Вона виглядає наступним чином: державна сила = (населення і територія + економічна сила + військова сила) × (стратегічний задум + воля до здійснення державної стратегії). При цьому елементи, що визначають «сукупну державну могутність», діляться на матеріальні і духовні.

На XVII з'їзді КПК Голова КНР Ху Цзіньтао зазначив, що «культура стає все більш важливим фактором сукупної могутності держави». Китайська влада офіційно заявила: «Зливаючись з економікою і політикою, культура в сучасному світі займає все більш чільне місце і відіграє все більш помітну роль в конкуренції комплексної державної могутності» [58]. Це означає, що традиційна культура також стає компонентом комплексної національної могутності Китаю. Заклик «зміцнювати комплексну силу культури Китаю, просувати китайську культуру, виходити в світ, підвищувати її міжнародний вплив» націлений насамперед на зміцнення державної могутності й образу країни на міжнародній арені.

Звідси випливає ще одна концепція, яка використовується в політиці КНР в контексті соціокультурних традицій країни і розбудови соціалізму з китайською специфікою. Це термін 软实力 (Ruǎn shíli) – м'яка сила. Адаптація до китайської дійсності дещо змінила його значення в порівнянні з початковим змістом концепції, розробленої професором Гарвардського університету Дж. Наєм і введеної в міжнародну практику в 1990 році [45].

Американський вчений розділив «сукупну державну міць» на «тверду» і «м'яку», назвавши її матеріальні елементи «твердою силою», а

духовні – «м'якою силою». На його думку, «м'яка сила» є використанням політичних ідеалів і переконанням для надання необхідного впливу на населення інших країн без силового, в тому числі військового, тиску. Згідно з концепцією Ная, до «м'якої сили» держави відносяться економічна модель її розвитку, ідеологія, культура, ціннісні орієнтації, а також сила впливу в міжнародних справах. Звертаючись до питання культурного впливу, автор орієнтувався на американську модель [45].

Керівництво Китаю широко використовує політику «м'якої сили». Офіційну згадку про неї можна знайти в доповіді на XVII з'їзді правлячої партії, де задачі формування «м'якої сили» держави в рамках будівництва соціалізму з китайською специфікою розділені на кілька напрямлень: «створювати систему стрижневих соціалістичних цінностей, збільшувати привабливі і цементуючі сили соціалістичної ідеології»; «формувати гармонійну культуру, виховувати цивілізовані погляди»; «Широко розповсюджувати національну культуру, будувати загальний духовний осередок китайської нації»; «Просувати новаторство в культурі, просувати розвиток культури» [59].

Таким чином, мовні засоби загалом і система метафор китайської мови зокрема займають значиме положення у внутрішньополітичному дискурсі та політичній мові держави, виконуючи функцію формування відповідного типу сприйняття політичної дійсності. У наступному пункті ми більш детально розглянемо особливості політичної лексики у мовній системі Китаю.

1.3 Політична лексика сучасної китайської мови

Політична лексика (лексика, що відображає всі сфери політичного життя суспільства) як об'єкт лінгвістичного опису привертала увагу багатьох дослідників в різні періоди розвитку китайської мови. Така увага є частково зумовленою тим, що саме цей лексичний пласт є «одним з

найбільш рухливих пластів мовної системи», що значною мірою ускладнює роботу перекладача [25]. Тож, аби більш грамотно доносити думку до зовнішніх користувачів за цими змінами повинні стежити як журналісти, так і перекладачі.

Виникнення та використання нової лексики обумовлене прагненням політичних лідерів підкреслити новизну політичної системи. Соціальні зміни в КНР неминуче впливають на склад політичної лексики. Відтак, однією з найбільших подій, які суттєво вплинули на склад лексики політичних текстів став «Рух 4 травня 1919 року». Лексику було оновлено, але не зважаючи на зміни, які відбулися, у політичних текстах Китаю донині важливу роль відіграють елементи традиційної китайської політичної мови. Традиційна китайська політична мова стала способом перетворення панівного до 1978 року марксистського дискурсу в його маоїстському варіанті в нову мову, відповідну реаліям Китаю, який став на шлях модернізації [10].

Саме по собі включення елементів традиційної політичної мови в сучасну політичну мову КНР можна розглядати як процес природний. Мова, що передається від покоління до покоління, містить історичну та культурну лексику, а також способи побудови фраз, які відображені в структурах мови. Дослідники взаємодії політики і мови підкреслюють, що соціальна практика (в даному випадку - китайське культурне середовище з його особливостями і історичною пам'яттю) сама впливає на політичну мову [44, с. 73]. Тому єдиний спосіб перервати процес природної передачі традиційної для культури інформації через мову полягає у відмові від використання цієї мови взагалі, що недосяжно на практиці.

Однак природний процес «повернення» до традиційного дискурсу можна частково конструювати за допомогою осмислених дій. Якщо проаналізувати традиційні для китайської політичної культури фрази, які найбільш часто зустрічаються в сучасних політичних текстах КНР, то можна відзначити, що вони підбираються цілком цілеспрямовано.

Це можна пояснити загальною схильністю китайської політичної мови до використання канонів. Коли політичний діяч звертається до публіки і в якості аргументу використовує історичний факт, цитати древніх мудреців чи зачіпає традиції, він неодмінно схиляє до себе прихильність реципієнта. Однак, в той час як це не створює жодних перешкод на внутрішньополітичному рівні, а адреса й адресанти цілком розуміють сказане, то на рівні зовнішньої політики це може створити міждержавні комунікаційні проблеми, оскільки семантичні рівні в більшості випадків у перекладі не зберігаються.

Більшість теоретиків-політологів, які аналізують конструювання політичного дискурсу, не працюють з китайським матеріалом [44; 55]. У свою чергу автори, що досліджують політичну мову КНР, нерідко весь складний набір причин явища звернення до канонів та використання традиційної мови зводять до «викриття» КПК. Так американський вчений Го Інцзю – автор серйозної праці, заснованої на великій фактологічній базі, редукує причини використання традиційної політичної мови в КНР до культурного націоналізму як зовні, так і всередині КПК [55], і в кінцевому підсумку, до прагнення існуючої влади зміцнити своє становище. На нашу думку, як в цьому, так і в інших подібних випадках дослідження традиційної політичної мови в сучасному політичному дискурсі КНР заважають ідеологічні кліше, які застосовуються автоматично. Крім того, автори, які тиражують подібні кліше доводять очевидне, тому що будь-яка влада за визначенням повинна прагнути до збереження свого становища.

У.А. Берзиня виділяє п'ять причин явища вживання традиційної лексики в сучасній китайській політичній мові, серед них:

- 1) зменшення тиску західного дискурсу демократії;
- 2) консолідація суспільства, оскільки мова є спадком китайського народу незалежного від його партійної приналежності;
- 3) зняття внутрішнього напруження викликаного соціальним розшаруванням через політику реформ, оскільки традиційна китайська

мова дає можливість будь-якому члену китайського суспільства відчутти свою причетність до єдиної культурно-історичної лінії;

- 4) врегулювання відносин з китайською діаспорою й Тайванем;
- 5) можливість більш ефективно формулювати загальносвітові задачі в сфері зовнішньої політики [3].

Серед елементів традиційної китайської мови, які зустрічаються у політичних текстах Китаю можна виділити старокитайську мову веньянь, яка використовується донині. При цьому, веньянізми, які часто зустрічаються в сучасних політичних текстах, належать як до різних етапів розвитку китайської мови, так і до різних діалектів. Перевагою веньяню є лаконічність та смислова місткість цієї мови, а суттєвим недоліком при перекладі – складність для розуміння та підбір еквівалентів. В процесі перекладу можуть виникнути проблеми з багатозначністю слів. Задачею перекладача є розпізнання веньянізму та виявлення всіх його значень, що допоможе підібрати еквівалент в мові перекладу та максимально точно передати зміст. При перекладі таких слів необхідно враховувати та керуватись функцією цих слів, оскільки вони можуть вживатися і як сучасні слова. В двох випадках переклад буде відрізнятися [3].

Варто згадати і про чен'юй – традиційні фразеологізми китайської мови, які ґрунтуються на мові веньянь і зазвичай складаються з чотирьох елементів. Неправильне трактування кожного з них зумовлене незнанням його історії та значення, а також контексту, що може призвести до спотворення змісту висловлювання автора і мати суттєві наслідки.

Крім всього вище сказаного, ЗМІ ретельно підбирають лексичні засоби для номінації явищ або політичних фігур з метою створення необхідного образу, формування стереотипу або ярлика. Для того щоб висвітлити ту чи іншу подію в позитивному або негативному світлі, необхідно вміло використовувати різні мовні засоби. В. М. Кобозева пише, що «категоризація передбачає лексичний вибір для вираження думки про стан справ. Слово виступає при цьому як засіб активації в свідомості

адресата не просто окремого поняття, а цілісної системи уявлень, частиною якої це поняття є (семантичного поля, фрейму, сценарію, стереотипу)» [19, с. 230]. Абсолютна більшість специфічних явищ в політичних текстах знаходить відображення на лексико-граматичному, лексико-стилістичному і семантичному рівнях [23, с. 58-63]. Власне аналіз текстів на предмет перекладацького аналізу, опису та функціонування політичної лексики виявляє, що статті політичної спрямованості, наприклад, містять цілий пласт лексики з фонової інформацією (побутові реалії, етнографічні реалії, реалії державно-адміністративного устрою, ономастичні реалії, топоніми і ін.). Так, Н.А. Резнікова [34], досліджуючи семантичну природу політичної лексики, пропонує в структурі політичної мови виділяти лексичні одиниці з політичним компонентом і називати їх політемами.

Рядом авторів [34, 41] в структурі політичної мови виділяється такий пласт лексики, як ідеологеми. Ідеологема, по А. П. Чудінову, – «це слово, в значення якого входить ідеологічний компонент» [38, с. 92]. Одночасно визнається і той факт, що різниця між першою групою лексики (політичними термінами) і даною групою слів-ідеологем досить-таки розмита. Наступною складовою політичної мови є референтні знаки [28], або соціологеми [10], – терміни і номенклатурні назви федеральної і місцевої системи політичного управління суспільством, що репрезентують понятійне поле «державний апарат»: державно-виконавча влада, соціально-політичні інститути та їх структура [10, с. 4]. Позначення номенклатурного типу виконують референційну функцію, називаючи поняття, важливі для суспільного життя, відображаючи особливості соціального устрою, притаманні державам з різними політичними структурами, державним та адміністративним устроєм. Переклад цього пласту лексики вимагає підбору точного еквівалента для уникнення комунікативних невдач і викликає чимало труднощів як при перекладі з китайської мови на українську, так і навпаки.

Проміжне становище між власне політичною лексикою і лексикою загальноживаною займають так звані інвективи-ярлики. У якості ярликів традиційно використовуються не політичні пейоративи, етноніми і антропоніми, а також політичні терміни [28, с. 14]. У подібних словах є розрив між поняттям і явищем, позначеним цим словом, у зв'язку з частим і далеко не завжди вмотивованим вживанням ярликів. Політичні інвективи-ярлики – це шаблонні прізвиська, найменування, які не обов'язково відображають зміст названої особи або предмета. Вища політична еліта КНР вкрай обережна в навішуванні ярликів на своїх міжнародних опонентів.

Крім того, у політичних текстах активно функціонують стилістичні фігури (антитеза, інверсія, риторичне питання і ін.), тропи (метафора, метонімія, уособлення, символ, епітет), фразеологічні одиниці з компонентом кольору або з образами тварин, що вимагає від перекладача не лише бездоганного знання мови, а й ознайомленості з культурними особливостями обох мов. Особливістю політичної комунікації КНР є цільове, послідовне формування позитивного образу свого регіону або країни в цілому шляхом зіставлення з іншими регіонами і країнами і демонстрації своїх переваг.

Іншою особливістю перекладу політичних текстів є те, що прості речення майже не зустрічаються, зазвичай в них є присутніми багато факультативних елементів. Характерним є також використання великої кількості слів з узагальнюючим значенням. Відтак, перекладачеві варто вміти відрізнити факультативні елементи від обов'язкових. Це може значно спростити процес перекладу.

Нарівні із досягненням надмірності тексту шляхом використання факультативних елементів та узагальнюючих слів, спостерігається схильність до скорочення певних сталих виразів, особливо назв установ, організацій тощо, що призводить до створення нових лексичних одиниць [44]. Це вимагає від перекладача підбору точного перекладу назв.

Що стосується абревіатур, то часто можна зустріти використання англomовних запозичень. При перекладі абревіатур українською мовою слід звертати увагу на милозвучність відповідника українською мовою для уникнення непорозумінь.

Лексичний склад китайської мови є дуже багатим і зважаючи на його пластичність та схильність до постійних змін, він вимагає від перекладача відповідного оновлення його знань. Крім звернення до давнини та використання традиційних для китайської мови веньянізмів, чен'юїв, символів та стилістичних засобів, в лексичному складі китайської політичної мови постійно з'являються нові політеми, ідеологеми, неполітичні ярлики, а також факультативні елементи та узагальнюючі слова, які слід вміти відрізнити від основних. В то час як у елементів «давнини» зазвичай є свої сталі варіанти перекладів і успішність перекладу залежить лише від обізнаності перекладача, переклад більш нової лексики вимагають креативності та постійного слідкування за політичними подіями та змінами лексичного складу китайської політичної мови.

Отже, змістовна ознака досліджуваних текстів – це вивчення, аналіз і відображення в них діяльності партій і громадських організацій інших держав, а також поведінки і активності політичних лідерів. Використовуючи арсенал певних мовних засобів можливе створення певного іміджу або портрета політика або характеру міждержавних відносин, нав'язуючи таким чином «готові схеми» і «портрети» реципієнту. Ми переконалися, що основною ознакою політичної лексики є її зв'язок з ідеологією. Будь-які соціальні зміни в суспільстві, перебудова соціально-політичних структур відображаються і фіксуються мовою. У суспільствах зі стабільним політичним устроєм лексична система більш-менш стійка, в суспільствах, для яких характерні соціально-політичні «потрясіння», формується новий пласт лексики, ідеологем і прецедентних феноменів; зміна і розвиток політичної метафорики також більш характерні для лінгвокультурних спільнот в «транзитні» періоди. Сучасні геополітичні

процеси глобалізації та виклики вимагають пильної уваги до країн Азії, особливо її «далекосхідного полюсу» – Китаю, що визначає перспективність наукових напрямків в області китаїстики і політичної лінгвістики.

Висновки до розділу 1

У першій частині нашого дослідження було визначено поняття політичного дискурсу як об'єкту лінгвістичного дослідження, розглянуто особливості політичної мови Китаю та лексичні особливості політичної мови КНР.

У ході дослідження ми з'ясували, що функція впливу є однією із основних функцій політичного виступу, який є ключовим жанром політичного дискурсу. Політичний виступ формує певне ставлення до тих чи інших реалій політичного життя, тому в подібних виступах політики приділяють особливу увагу лінгвістичним засобам. Для досягнення своєї мети політичні діячі часто вдаються до використання емоційно забарвленої лексики, стилістичних засобів тощо.

Лексична система є найбільш рухомим пластом мовної системи. Зміни політичного ладу, соціальні зміни, різні політичні події та виступи неминуче впливають на її склад. Однак, не зважаючи на таке постійне оновлення, політична мова абсолютно будь-якої держави наповнена символами, які мають безпосередній зв'язок з далеким минулим. Було досягнуто висновку, що «давнина» є невід'ємною частиною політичної культури Китаю і служить основою для інституту політичної традиції. Традиційні принципи китайської культури, особливо конфуціанські цінності, органічно інтегруються в сучасні політичні відносини. Принцип звернення до «давнини» і до пам'яток конфуціанства та його основних категорій успішно реалізуються політичними лідерами в курсі розвитку країни. Однак, хоча і спеціалісти і зазначають, що в сучасній політичній

метафориці країн Заходу і Сходу присутні спільні риси, перекладачі мають звертати увагу на особливості понять, які існують в сучасній китайській мові, оскільки їхнє трактування може суттєво відрізнитися від їх розуміння в країнах Заходу.

Було також розглянуто особливості китайської політичної лексики, яка також має невід'ємний зв'язок із минулим. На даний момент, сюди входить величезна кількість вен'янїзмів, чен'юїв, а також ідеологем, термінів, референтних знаків тощо. Політичні тексти за своєю природою містять величезну кількість реалій, які можуть бути не сприйняті реципієнтом. Таким чином, основною метою роботи перекладача є передача змісту тексту оригіналу в тій формі, яка може бути в повній мірі сприйнята реципієнтом мови перекладу, іншими словами, – перекладач повинен поставити перед собою завдання досягти адекватності перекладу. Крім адекватності, іншою основною категорією в сфері перекладу є еквівалентність.

РОЗДІЛ 2. ТРУДНОЩІ ТА СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

2.1 Труднощі перекладу китайських політичних реалій

Проведений порівняльний аналіз китайських і українських політичних текстів в процесі перекладацької діяльності дозволив виділити труднощі (на лексико-фразеологічному рівні) при перекладі:

1) назв реалій державно-адміністративного устрою і суспільного життя КНР та інших держав:

а) адміністративних одиниць, державних інститутів, державних постів: 自助区 (Zìzhù qū) – автономний округ (в КНР); 直辖市 (Zhíxíáshì) – місто центрального підпорядкування; 特别行政区 (Tèbié xíngzhèngqū) – особливий адміністративний район;

б) громадських організацій, партій, військових підрозділів, органів влади КНР та інших держав: 中国工厂党 (Zhōngguó gōngchǎng dǎng) – Комуністична партія Китаю; 中国工厂党第十八次全国代表大会 (Zhōngguó gōngchǎng dǎng dì shíbā cì quánguó dàibiǎo dàhuì) – XVIII з'їзд КПК; 中华人民共和国国务院 (Zhōnghuá rénmín gònghéguó guówùyuàn) – Уряд КНР; 中国民主同盟 (Zhōngguó mínzhǔ tóngméng) – Демократична ліга Китаю (ДЛК); 中华人民共和国国防部 (Zhōnghuá rénmín gònghéguó guófáng bù) – Міністерство національної оборони КНР; 中央人民政府人民革命军事委员会 (Zhōngyāng rénmín zhèngfǔ rénmín géming jūnshì wěiyuánhùi) – Народно-революційна військова рада КНР; 上海合作组织 – Шанхайська організація співробітництва тощо;

2) ономастичних реалій:

а) антропонімів: 邓小平 (Dèngxǎopíng) – Ден Сяопін; 习近平 (Xíjìnpíng) – Сі Цзіньпін; 李克强 (Lǐkèqiáng) – Лі Кецянь;

б) топонімів: 亚太地区 (Yàtài dìqū) – Азіатсько-Тихоокеанський регіон; 新疆维吾尔自治区 (Xīnjiāng wéiwú'ěr zìzhìqū) – Сінцзян-Уйгурський автономний район; 广东省 (Guǎngdōng shěng) – провінція Гуандун; 香港 (Xiānggǎng) – Гонконг (Сянган).

Слід виділити труднощі, пов'язані з перекладом назв державних програм і проектів: перекладачеві необхідно підібрати точний аналог при перекладі, щоб уникнути комунікативних невдач. Наприклад, 国家中长期教育改革和发展规划纲要 (2010–2020 年) (Guójiā zhōng cháng qī jiàoyù gǎigé hé fāzhǎn guīhuà gāngyào (2010–2020 nián)) – «Національний проект середньострокових і довгострокових програм розвитку і реформ в галузі освіти на 2010-2020 рр.»; 中国东北地区振兴计划 (Zhōngguó dōngběi dìqū zhènxīng jìhuà) – «Програма з відродження районів Північного Сходу Китаю».

Назви конференцій, «круглих столів», симпозіумів і форумів є прецедентними і також викликають труднощі при перекладі. Наприклад: 中国英语教学法的现实问题 (zhōngguó yīngyǔ jiàoxuéfāde xiànshíwèntí) – «Актуальні проблеми і методики викладання англійської мови в КНР»; 国家福利基金 (Guójiā fúlì jījīn) – фонд національного добробуту; “没有陌生人的世界”年度国际青年大会 (méiyǒu mòshēngrénde shìjiè) niándù guójì qīngnián dàhuì) – щорічний міжнародний з'їзд молоді «Світ, де немає чужих»; 阿穆尔天才青年 (āmù'ěr tiāncāi qīngnian) – фонд «Талановита молодь Амуру» тощо.

2.2 Труднощі перекладу авторських політичних неологізмів китайської мови

Крім вже згаданих реалій, варто звернути увагу на неологізми, які на відміну від веньянізмів, чен'юїв та іншої історичної лексики, багато з яких

зважаючи на їх доволі часте вживання політичними діячами, вже мають певні відповідники в українській та інших мовах перекладу та вимагають від перекладача лише фонових знань, також вимагають від перекладача певної креативності та вміння влучно перекласти їх керуючись належними способами перекладу.

Залежно від умов створення неологізми поділяються на неологізми, які з'явилися разом з новим поняттям або новою реалією, так звані загальнономовні неологізми, і індивідуально-авторські неологізми, або okazіоналізми, введені конкретними авторами в конкретній ситуації, що носять випадковий характер. Okазіональні неологізми – це слова, створені письменниками і публіцистами за існуючими в мові словотворчими моделями і вжиті лише одного разу в певному творі. На основі вищесказаного можна стверджувати, що індивідуально-авторський неологізм – це специфічний елемент лексичного складу кожної мови, оскільки з точки зору архітекtonіки він повністю відповідає всім нормам і правилам мови, а з точки зору семантики відображає суб'єктивний погляд на світ, який притаманний тільки одній конкретній людині – автору даного неологізму. Саме випадковий характер авторських неологізмів пояснює той факт, що вживання неологізмів такого роду суворо прив'язане до того чи іншого виду дискурсу [17].

Розглянемо особливості, які притаманні неологізмам, які виникають в політичному дискурсі. Як правило, такі неологізми носять суто випадковий характер, оскільки виникають в певній ситуації, таким чином, більшу частину неологізмів політичного дискурсу можна віднести до індивідуально-авторських неологізмів. Саме тому неологізми такого роду в подальшому можуть втрачати свій сенс поза контекстом. Кожен політик, складаючи і проголошуючи свою промову, є автором, який має право на власні способи виділення тієї чи іншої думки, а також номінації тієї чи іншої реалії, суспільного явища. Як вже зазначалося вище, ці способи можуть бути незрозумілі або неприйнятні для інших носіїв мови з чисто

семантичної позиції, в зв'язку з чим асиміляція авторських неологізмів значно ускладнена. Отже, така особливість, як випадковий характер, властива не тільки загальноприйнятим неологізмам політичного дискурсу, а й індивідуально-авторським неологізмам, які, в свою чергу, грають одну з найбільш важливих ролей в політичному дискурсі. Разом з цією особливістю для авторських неологізмів характерна така особливість, як залежність від конкретного контексту або ж мовної ситуації. Варто пояснити, що авторським неологізмам також властива спонтанність вживання. Автор може охарактеризувати ту чи іншу ситуацію за допомогою okazionalizmu, який буде актуальний тільки для даної ситуації і ніколи не зможе асимілюватися в мові. Більш того, після певної кількості часу або ж зміни факторів, що впливають на ситуацію, в якій з'явився конкретний авторський неологізм, він може стати зовсім недоречним, саме тому дані лексичні одиниці можна охарактеризувати як найскладніші для перекладу елементи, оскільки поза контекстом (як макроконтекстом, так і мікроконтекстом) вони часто позбавляються конотації, стаючи абсолютно безглуздими [17]. Розглянемо цю особливість на прикладі авторського неологізму Сі Цзіньпіна, який він вжив у своїй промові, приуроченій до його візиту в Мексику (7 червня 2013):

这次前来墨西哥途中， 当我透 机舷窗俯瞰浩瀚的太平洋 过飞 时， 仿佛看 几个世 前那些 见 纪 满载丝绸、 瓷器的“ 中国之船” 正向着阿卡普 科破浪前行 尔 。

В цьому реченні слід розглянути авторський неологізм 中国之船 – «китайські човни». При перекладі такого неологізму можна вдатися до дослівного перекладу. Неологізм має okazionalne походження, джерелом даного неологізму можна назвати зображально-виражальний засіб, в даному випадку це літота. Автор називає «китайськими човнами» весь китайський флот. При дослівному перекладі без пояснення може загубитися як така новизна слова, оскільки цей неологізм створений на базі

вже існуючого лексичного матеріалу китайської мови, варто зробити акцент на тому, що в даній ситуації його семантичне значення дещо ширше, ніж просто «водний транспорт», це неологічна назва китайського флоту, яку використав у своїй промові Сі Цзінпін для надання більшого емоційного забарвлення своїй доповіді. У разі якщо даний неологізм буде вичленований із дискурсу, в якому він був вперше використаний, він втратить конотацію, яка була властива йому в промові політика, як наслідок, дана лексична єдність перестане мати будь-яке емоційно-оцінне значення, буде являти собою звичайне поєднання слів, перестане носити випадковий характер і в результаті перестане вважатися індивідуально-авторським неологізмом.

Як було сказано в першій частині дослідження, дуже часто промови політиків рясніють словами з яскраво вираженими конотативними значеннями, індивідуально-авторськими стилістичними прийомами, які дозволяють зробити мову політика більш виразною. Таким чином, можна виокремити наступну особливість, яка властива як загальноприйнятим неологізмам політичного дискурсу, так і індивідуально-авторським неологізмам, – наділення неологізму емоційною інформацією (яскраво вираженим конотативним значенням).

Досить часто в виступах політиків щільність неологізмів, що мають суб'єктивну модальність, є досить високою, таким чином, наступною особливістю буде відхилення від загальноприйнятих норм мови.

Семантичне поле неологізму має безліч значень, той чи інший неологізм, використаний політиком у своїй промові для визначення якогось конкретного явища, в загальноповживаному сенсі може мати зовсім інше значення. Тому слід враховувати багатозначність неологізмів, що вживаються в політичній сфері. Неправильне визначення відповідного значення може привести до непоєднуваності членів речення, а також невірному вживанню неологізму. Найкраще різницю подібних значень

видно в контексті, це значно спрощує процес семантичного аналізу значень неологізму. Черговою особливістю є багатозначність неологізмів.

Варто відзначити, що розуміння характерної для Китаю наявності безлічі специфічних реалій, суспільних явищ часто вимагає бути мешканцем цієї держави. Самобутність і унікальність самої держави природним чином впливають і на лексичний склад мови цієї держави, це також впливає і на політичний дискурс, оскільки неможливо відокремлювати дискурс від мови та Держави, в якій цей дискурс має місце бути. Тому китайські політики нерідко утворюють авторські неологізми, здатні в короткій формі відобразити те чи інше явище, що носить національний колорит. Такі особливості спричиняють виникнення труднощів, пов'язаних з розумінням неологізму.

Наступною особливістю буде відображення специфічного національного колориту, також можна говорити про особливості, пов'язані з наділенням неологізму суто політичною інформацією, в даній ситуації лексичне значення неологізму буде зрозуміле тільки професіоналам, які так чи інакше занурені в ситуацію. Розглянемо цю особливість на наступному прикладі:

«穷二代»的提法是否准确,一个社会学问题。

穷二代 (виникло за аналогією від слова 穷一代 «перше покоління бідних») – «друге покоління бідних». Офіційний політичний термін «穷一代», який був введений в період початку реформ 80-х рр., послужив свого роду моделлю, за якою було утворено сучасний неологізм, що відображає певне суспільне явище. До першого покоління бідних людей віднесли звичайних робітників, сільських фермерів і людей, що жили на межі бідності. Їхніх дітей, які живуть в поганих умовах і не можуть отримати гідної освіти, називають 穷二代, що може бути перекладено як «друге покоління бідних, діти бідних».

На основі виділених особливостей можна сформулювати труднощі, які пов'язані з процесом перекладу індивідуально-авторських неологізмів, які вживаються в китайському політичному дискурсі:

1) наявність конотативного значення вимагає ретельного аналізу мовної ситуації, а також всіх рівнів контексту для здійснення адекватного перекладу;

2) спонтанний характер вживання вимагає ретельного аналізу контексту, а також словникових дефініцій, оскільки може мати місце відступ від граматичних норм і правил мови оригіналу;

3) наділення неологізму суб'єктивними рисами, які зрозумілі тільки автору певного неологізму, – ця особливість може стати свого роду «хибним другом перекладача», оскільки здатна спровокувати вживання невірної перекладацької трансформації;

4) відображення специфічного національного колориту як чергова особливість авторських неологізмів несе в собі наступні труднощі для здійснення перекладу – перекладач не зможе здійснити переклад без досконального вивчення всіх національних реалій, а також культурної спадщини країни мови оригіналу.

2.3 Перекладацькі трансформації та деформації як способи перекладу політичної лексики та політичних текстів

З точки зору перекладача, особливості політичних текстів та пов'язані з ними труднощі потребують професійного рішення. При роботі з такими текстами слід уникати буквального і дослівного перекладу, вибір рішення на переклад повинен здійснюватися перекладачем виходячи як з професійних якостей, так і спираючись на відчуття мови.

Готових рецептів та універсальних прийомів, придатних для використання у будь-яких ситуаціях, зрозуміло, не існує. Але якщо перекладач заздалегідь готовий до подібних проблем, якщо він усвідомлює

суть, зміст, комунікативну функцію та стилістичний ефект цих та інших особливостей тексту, що перекладається, якщо він вміє розпізнавати метафори і алюзії, іронію і каламбури, якщо у нього є необхідні фонові знання і уявлення про ту реальність, якій присвячений текст, є надія, що перекладачеві вдасться досягти високого рівня адекватності та еквівалентності тексту, що перекладається. Зрозуміло, за умови, що перекладач в необхідній мірі володіє професійними навичками і відповідними робочими мовами.

У сучасній теорії перекладу для оцінки якості перекладу найважливішими термінами є «еквівалентність» і «адекватність». Під еквівалентним перекладом В. Н. Комісарів має на увазі «переклад, що відтворює зміст на одному з п'яти рівнів еквівалентності [18].

В.Н. Комісаров дає наступне визначення адекватного перекладу: «Адекватний переклад – вид адаптивного транскодування, при якому в процесі перекладу здійснюється спрощення структури та змісту оригіналу з метою зробити текст перекладу доступним для реципієнтів, які не володіють знаннями, які є необхідними для повноцінного розуміння повідомлення, що міститься в оригіналі» [18, с. 404].

Політичні тексти за своєю природою містять величезну кількість реалій, які можуть бути не сприйняті реципієнтом. Таким чином, основною метою роботи перекладача є передача змісту тексту оригіналу в тій формі, яка може бути в повній мірі сприйнята реципієнтом мови перекладу, іншими словами, – перекладач повинен поставити перед собою завдання досягти адекватності перекладу. Це знаходить своє відображення у визначенні адекватності перекладу, запропонованому А. В. Федоровим: «адекватність – це вичерпна передача смислового змісту оригіналу і повна функціонально-стилістична відповідність йому» [25, с. 213]. Говорячи про специфіку перекладу політичних текстів, А. В. Федоров також зазначає, що оригінальні тексти рідко перекладаються для друку повністю та в чистому вигляді. Найчастіше переклад може бути замінений коротким

реферативних викладом, свого роду переказом. Варто зазначити однак, що даний підхід до перекладу радше характерний для різного роду дрібних видавництв, якщо це стосується друкованих текстів – в завдання інформаційних агентств входить повноцінна передача найменших деталей, наявних в вихідному тексті. Це пов'язано перш за все з тим, що інформаційні агентства виступають в якості першоджерел повідомлень і помилки або упущення в перекладі можуть негативно позначитися на інформаційному потенціалі кінцевого тексту [25].

Для досягнення адекватності перекладачеві необхідно вміло застосовувати різні перекладацькі трансформації, аби текст перекладу як можна більш точно передавав всю інформацію, закладену в тексті оригіналу, при цьому дотримуючись відповідних норм мови. Крім прийому перекладацької трансформації перекладач може вдатися до так званих деформацій.

В.Н. Комісаров визначає перекладацькі трансформації як «перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу». Я.І. Рецкер же при визначенні перекладацьких трансформації спирається на зміст текстів оригіналу і перекладу: «перекладацькі трансформації – це прийоми логічного мислення, за допомогою яких ми розкриваємо значення іншомовного слова в контексті і знаходимо йому відповідне, яке не збігається зі словниковим» [35].

Р.К. Міньяр-Белоручев дає наступне визначення перекладацьких трансформацій: «Трансформація – це основа більшості прийомів перекладу. Полягає в зміні формальних (лексичні або граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі" [28, с. 201]. Таким чином, перекладацькі трансформації – це позитивні зміни, які застосовуються до тексту оригіналу.

Під перекладацькою деформацією маються на увазі зміни оригінального тексту, пов'язані з втратою інформації. Як зазначає Н.К. Гарбовський, свідомо деформація форми відзначається при внесенні в текст перекладу додавань або, навпаки, при видаленні або скороченні окремих фрагментів. Як вже зазначалося раніше, використання прийому деформації при перекладі політичних текстів є не таким вже й рідкісним явищем [38].

На даний момент існує безліч класифікацій перекладацьких трансформацій, запропонованих різними авторами. Більшість таких класифікацій заснована на зіставленні україномовних текстів і текстів європейських мов. Однак варто зазначити, що більшість перекладацьких трансформацій знайдуть своє відображення і при перекладі на інші мови. Відрізнятися буде лише частотність тих чи інших трансформацій. Розглянемо кілька класифікацій, запропонованих різними вченими в галузі мовознавства і перекладознавства.

В теорії Л.С. Бархударова перекладацькі трансформації фактично уподібнюються перекладацьким прийомам. Він зазначає, що заміна є найпоширенішим і розмаїтим видом перекладацької трансформації [2, с. 230].

Л.К. Латишев дає класифікацію за характером відхилення від міжмовних відповідностей, в якій всі перекладацькі трансформації поділяються на морфологічні (заміна однієї категоріальної форми іншою або декількома), синтаксичні (зміна синтаксичної функції слів і словосполучень), стилістичні (зміна стилістичного забарвлення відрізка тексту), семантичні (зміна не тільки форми вираження змісту, а й самого змісту, а саме, тих ознак, за допомогою яких описана ситуація), змішані (лексико-семантичні і синтактико-морфологічні) [13, с. 496-521, с. 73-78].

У своїй класифікації В.Н. Комісаров ділить всі перекладацькі трансформації на три типи: лексичні трансформації, до яких відносяться формальні трансформації (транскрипція/транслітерація, калькування) та

лексико-семантичні трансформації (конкретизація, генералізація, модуляція), граматичні трансформації, до складу яких входять дослівний переклад, членування пропозицій, об'єднання пропозицій, граматичні заміни, а також лексико-граматичні трансформації, в їх число входять антонімічний переклад, описовий переклад та компенсація. В основі класифікації В. Н. Комісарова лежить розрізнення рівнів мовної системи. На нашу думку, дана класифікація в повній мірі відображає перекладацький процес, пов'язаний з використанням трансформацій і саме тому цю класифікацію буде використано для аналізу перекладів з китайської мови на українську у третій частині дослідження [17, с. 150-166].

Лексичні трансформації описують формальні і змістовні відносини між словами і словосполученнями в оригіналі і у перекладі. Серед формальних перетворень основними прийомами перекладу є перекладацька транскрипція/транслітерація та перекладацьке калькування.

Приєм транскрипції означає, що в перекладі відтворюється звучання слова оригіналу, на відміну від транслітерації, що передає його графічну форму. Цей прийом широко застосовується при перекладі власних назв, географічних назв, назв фірм, друкованих видань, термінів тощо. У сучасній перекладацькій практиці здебільшого використовується транскрипція, а багато найменувань, які в минулому транслітерувалися, тепер транскрибуються. При транскрибуванні слів з китайської мови на українську використовується так звана Система Кірнатової, яка є адаптацією системи Палладія для української абетки.

Калькування – це прийом, при якому перекладач перекладає складові елементи слова або словосполучення і потім об'єднує перекладені частини в єдине ціле.

До наступної групи лексичних трансформацій входять лексико-семантичні заміни, застосування яких пов'язане з модифікацією значень

лексичних одиниць. До основних прийомів цієї групи відносяться конкретизація, генералізація і модуляція.

Прийом смислової конкретизації полягає в тому, що перекладач вибирає для перекладу в оригіналі слово з більш конкретним значенням в мові перекладу.

Прийом генералізації значень «полягає в заміні конкретного загальним, видового поняття родовим» [35].

Модуляцією або смисловим розвитком називається заміна слова або словосполучення іноземної мови одиницею мови перекладу, значення якої логічно виводиться із значення вихідної одиниці.

До числа граматичних трансформацій відносяться прийоми дослівного перекладу, членування речення, об'єднання речень і граматичні заміни.

Дослівним перекладом або нульовою трансформацією називається спосіб перекладу, при якому синтаксична структура мови іноземної замінюється аналогічною структурою мови перекладу.

Прийом членування пропозиції полягає в тому, що одне речення оригіналу ділиться на два-три речення у перекладі. Застосування цього прийому може бути викликане семантичними або стилістичними причинами.

Прийом об'єднання речень є протилежним прийому членування речень – двом або трьом реченням оригіналу відповідає одне речення у перекладі. Застосування цього прийому може виявитися вимушеним внаслідок неформленості одного із вихідних речень.

У багатьох випадках перехід від оригіналу до перекладу здійснюється за допомогою різних граматичних замін, що передбачає відмову від використання в перекладі аналогічних граматичних форм. Заміні може піддаватися граматична категорія, частина мови, член речення, речення певного типу.

Під лексико-граматичними трансформаціями маються на увазі прийоми перекладу, за допомогою яких перетворюється і лексика, і синтаксичні структури оригіналу.

До найбільш поширених лексико-граматичних трансформацій входить прийом антонімічного перекладу, прийом описового перекладу і прийом компенсації.

При антонімічному перекладі заміна стверджувальної форми в оригіналі на заперечну форму в перекладі або, навпаки, заперечної на стверджувальну супроводжується заміною лексичної одиниці мови оригіналу на одиницю мови перекладу з протилежним значенням.

Під описовим перекладом мається на увазі лексико-граматична трансформація, що замінює лексичну одиницю мови оригіналу словосполученням, що розкриває її значення, мовою перекладу.

Суть прийому компенсації полягає в передачі елементів сенсу, втрачених під час перекладу, за допомогою інших засобів в перекладному тексті. Дані засоби можуть використовуватися в різних місцях тексту перекладу [14].

Н.К. Гарбовський зазначає, що перекладацька деформація, так само як і трансформація, являє собою свідомий, раціональний процес перетворення вихідного тексту в процесі перекладу, заснований на уявленні перекладача про кінцеву мету його роботи. Деформація – це усвідомлене спотворення будь-якого параметра тексту оригіналу, обґрунтоване прагненням вирішити глобальну перекладацьку задачу. Інакше кажучи, деформація може бути представлена як певний тактичний хід в руслі певної перекладацької стратегії» [38].

Перекладацькі деформації поділяються на два види: деформації додавання і деформації опущення. Під деформацією додавання розуміється така зміна перекладного тексту, при якій в тексті мовою перекладу з'являються елементи, відсутні в тексті оригіналу, що не обумовлені іншими перекладацькими трансформаціями або прийомом компенсації.

Деформація опущення є свідомим актом опущення частини інформації, що міститься в тексті оригіналу. У обох цих видів деформацій є цілком реальні причини для існування в процесі перекладу. Використання даного перекладацького прийому при перекладі політичних текстів значною мірою зумовлене відмінними фоновими знаннями реципієнтів повідомлення вихідною мовою і мовою перекладу.

Висновки до розділу 2

У другій частині нашого дослідження було розглянуто труднощі, які можуть виникнути при перекладі політичних текстів та лексики, а саме неологізми, в тому числі авторські, та реалії китайської політичної мови і методи їх подолання – перекладацькі трансформації та їх класифікації.

Після проведеного аналізу перекладів з китайської мови на українську було встановлено, що найбільші труднощі можуть виникнути під час перекладу назв реалій державно-адміністративного устрою і суспільного життя КНР та інших держав (адміністративних одиниць, державних інститутів, державних постів, громадських організацій, партій, військових підрозділів, органів влади КНР та інших держав), ономастичних реалій (антропонімів, топонімів), а також назв державних програм і проектів, конференцій, «круглих столів», симпозіумів і форумів.

Що стосується перекладу неологізмів, їх можна поділити на загальнономвні та індивідуально-авторські неологізми або okazіоналізми. Авторські неологізми часто трапляються у політичному дискурсі, мають виключно випадковий характер та можуть виникати лише в умовах певного контексту. Тому разом з цією особливістю для авторських неологізмів характерна така особливість як залежність від конкретного контексту або ж мовної ситуації. Варто пояснити, що авторським неологізмам також властива спонтанність вживання. Крім того, політики вдаються до вживання okazіоналізмів задля того, щоб зробити свою мову

більш виразною, а тому неологізми наділяються емоційною інформацією. Черговою особливістю є багатозначність неологізмів, а також відображення специфічного національного колориту та особливості, пов'язані з наділенням неологізму суто політичною інформацією, важкою для розуміння пересічному реципієнту. Враховуючи спонтанність вживання та випадковість – характерним є і відхилення від загальноприйнятих норм мови. Усі ці особливості мають бути враховані для досягнення адекватності перекладу.

Названі труднощі вимагають від перекладача професійності у їх вирішенні. Універсальних прийомів, придатних для використання у будь-яких ситуаціях не існує, проте перекладач при роботі із мовами має усвідомлювати особливості тексту, покладатися на свої фонові знання та своє відчуття мови. Оцінка ж якості перекладу здійснюється покладаючись на такі поняття як «адекватність» та «еквівалентність», для досягнення яких перекладачеві необхідно вміло застосовувати різні перекладацькі трансформації та деформації.

Існує безліч класифікацій перекладацьких трансформацій, серед яких більш детально ми розглянули класифікацію В.Н. Комісарова. Він ділить всі перекладацькі трансформації на три типи: лексичні трансформації, до яких відносяться формальні трансформації (транскрипція/транслітерація, калькування) та лексико-семантичні трансформації (конкретизація, генералізація, модуляція), граматичні трансформації (дослівний переклад, членування пропозицій, об'єднання пропозицій, граматичні заміни), а також лексико-граматичні трансформації (антонімічний переклад, описовий переклад та компенсація).

Перекладацькі деформації було розглянуто за Н.К. Гарбовським, згідно з дослідженнями якого перекладацькі деформації поділяються на два види: деформації додавання і деформації опущення.

У наступному розділі ми розглянемо досліджені нами трансформації та деформації на конкретних прикладах із матеріалів перекладених українською мовою з китайської.

РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КИТАЙСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

У другому розділі були розглянуті класифікації перекладацьких трансформацій, що використовуються при перекладі з китайської на українську мову. З причини особливостей політичної мови деякі з розглянутих перекладацьких трансформацій знаходять більш широке використання при перекладі політичних текстів. Завданням даного розділу є виявлення основних перекладацьких трансформацій, що використовуються при перекладі політичної лексики.

Як матеріали для цього розділу будуть використані оригінальні промови голови КНР Сі Цзіньпіна та уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея та їх переклади на українську мову, а також новинні статті політичної тематики та запропоновані нами варіанти їх перекладу на українську мову.

2.1 Лексико-семантичні трансформації

В ході аналізу перекладів текстів політичної тематики були виявлені особливості, пов'язані із застосуванням лексико-семантичних трансформацій при перекладі політичних текстів. Однією з найпоширеніших трансформацій виявилася **конкретизація**, даний прийом пов'язаний з деякими характерними особливостями. Основними передумовами до використання даного прийому є відсутність необхідних фонових знань, що вимагає введення уточнюючих характеристик, невизначеність часових рамок тексту оригінального повідомлення, відсутність гнучкості в політичній мові. Розглянемо уважніше деякі з цих випадків.

Приклади 1-2.

У промові голови КНР Сі Цзіньпіна на церемонії відкриття щорічного світового економічного форуму у Давосі у січні 2017 року 习近平主席在世界经济论坛 2017 年年会开幕式上的主旨演讲 (Xíjìnpíng zhǔxí zài shìjiè jīngjì lùntán 2017 nián nián huì kāimù shì shàng de zhǔzhǐ yǎnjiǎng xíjìnpíng zhǔxí zài shìjiè jīngjì lùntán 2017 nián nián huì kāimù shì shàng de zhǔzhǐ yǎnjiǎng) зустрічається декілька прикладів конкретизації. Розглянемо такі із них:

国际红十字会创始人杜楠说过：“真正的敌人不是我们的邻国，而是饥饿、贫穷、无知、迷信和偏见。（Guójì hóng shízi huì chuàngshǐ rén dù nán shuōguò: “Zhēnzhèng de dírén bùshì wǒmen de lín guó, ér shì jīè, pínqióng, wúzhī, míxìn hé piānjiàn.”）

«Засновник Міжнародного комітету Червоного Хреста Анрі Дюнан казав: Справжні вороги – це не наші сусіди, а голод, бідність, невігластво, сліпа віра та упередженість». »

В цьому реченні «国际红十字会创始人杜楠» (Guójì hóng shízi huì chuàngshǐ rén dù nán) перекладено як «Засновник Міжнародного комітету Червоного Хреста Анрі Дюнан». В оригінальному реченні вказано лише посаду та прізвище Засновника Міжнародного комітету Червоного Хреста. Варто згадати, що навіть у повсякденному житті у Китаї звертатися до людини по повному імені буде неввічливо. Згідно з китайськими звичаями, звертатися або називати людину слід використовуючи посаду, звання, чин (академік, професор, посол, вчитель тощо) або загальноприйняте звернення (пан, пані, товариш) та прізвище, що суттєво відрізняється від європейських традицій. Отже, в даному випадку перекладач вдався до прийому конкретизації, називаючи повне ім'я Анрі Дюнана задля дотримання політкоректності. Враховуючи цей факт, відзначимо, що такий прийом є надзвичайно поширеним при перекладі політичних текстів з китайської мови.

Розглядаючи цю трансформацію, звернемо увагу на ще один цікавий приклад 尊敬的洛伊特哈德主席和豪森先生 (Zūnjìng de luò yī tè hā dé zhǔxí hé háo sēn xiānshēng) , який було перекладено як: «Шановна пані Президент Доріс Лойтхард та Містер Хаусен!» Перекладач знову ж таки уточнює ім'я президента, в той час як у випадку з містером Хаусеном, форма звертання є прийнятною для європейського суспільства, тож перекладач вдався до вдалого тут прийому дослівного перекладу.

Приклад 3.

Розглянемо інший, доволі поширений, випадок конкретизації. Наприклад, при перекладі заголовка новини «习近平会见美国务卿和财政部长» (“Xíjìnpíng huìjiàn měi guówùqīng hé cáizhèng bùzhǎng”) перекладач може прийняти відносно несподіване, однак водночас доволі таки розповсюжене рішення – назвати всіх учасників зустрічі по іменах – «Сі Цзіньпін зустрівся з Дж. Керрі і Дж. Лью в Пекіні». В таких випадках варто враховувати, що імена державного секретаря і міністра фінансів США або інших іноземних політичних діячів можуть бути не настільки відомі україномовним читачам, тому подібний переклад заголовка не може дати читачеві повну картину подій, що відбуваються. Варіант перекладу «Сі Цзіньпін провів зустріч з державним секретарем і міністром фінансів США» в даному випадку все ж таки видається нам більш коректним, так як дозволяє уникнути нерозуміння з боку читача при прочитанні заголовка. З метою уникнення перевантаженості заголовка при виборі такого варіанту перекладу не варто також уточнювати і місце зустрічі офіційних осіб: по-перше, ця інформація відсутня в оригінальному заголовку і не має критичного значення для його розуміння; по-друге, місце проведення зустрічі згадується вже в першому абзаці новини.

Приклад 4.

При перекладі назви промови 习近平主席在世界经济论坛 2017 年年会开幕式上的主旨演讲 (Xíjìnpíng zhǔxí zài shìjiè jīngjì lùntán 2017 nián

nián huì kāimù shì shàng de zhǔzhǐ yǎnjiǎng) – «Промова голови КНР Сі Цзіньпіна на церемонії відкриття щорічного світового економічного форуму у Давосі у січні 2017 року» – перекладач вирішує уточнити, главою якої держави є Сі Цзіньпін. В цьому випадку уточнення було скоріш за все зроблено для досягнення милозвучності – немає жодних сумнівів, що без подібного уточнення, читач і так би зрозумів, про Главу якої держави йдеться в заголовку. Однак, крім цього, при перекладі подібних словосполучень, враховувати слід те, що оригінал є спрямованим на слухача, який походить з тієї ж самої країни, що і мовець, в той час як переклад спрямований на іноземного слухача, й подібне уточнення є адаптацією та певним проявом поваги до нього.

Приклад 5.

У статті 外交部：推动中俄关系实现更大发展 (Міністерство закордонних справ: сприяння розвитку китайсько-російських відносин) бачимо наступний приклад:

双方去年共同举办第二次世界大战胜利 70 周年庆祝和纪念活动.....
(Shuāngfāng qùnián gòngtóng jǔbàn dì èr cì shìjiè dàzhàn shènglì 70 zhōunián qìngzhù hé jìniàn huódòng)

«У 2015 році Китай і Росія спільно відсвяткували 70-ту річницю перемоги у Другій світовій війні ...»

У реченні оригіналу використовується слово 去年 (Qùnián) – «минулий рік», при перекладі на українську, перекладач цілком ймовірно може прийняти рішення уточнити часовий відрізок, про який йдеться. Таке уточнення, однак, ніяк не впливає на розуміння повідомлення читачем – очевидно, що святкування сімдесятиріччя перемоги у Другій світовій війні не могло пройти ні в якому іншому році, крім 2015. З іншого боку, використання подібної трансформації в інших випадках може мати і позитивні ефекти, наприклад, уточнення часових рамок події дозволяє

сприймати інформацію, що міститься в статті, без прив'язки до часу її написання.

Приклад 6.

Використання подібної трансформації може бути зафіксовано і при перекладі наступного речення.

中国外交部部长王毅 8 日在北京说,中俄关系是成熟,稳定的。

(Zhōngguó wàijiāo bù bùzhǎng wáng yì 8 rì zài běijīng shuō, zhōng é guānxì shì chéngshú, wěndìng de.)

«Взаємовідносини Китаю і Росії є зрілими та стабільними і цілком можуть витримати будь-які випробування міжнародної ситуації. Про це заявив у **вівторок** міністр закордонних справ КНР Ван І.»

У цьому випадку ми поєднуємо прийоми перекладацької компенсації і конкретизації. Дата події – 8 березня – знаходить своє відображення в самому початку новинної статті: «Пекін, 8 березня/Сінхуа/», тому, щоб уникнути повторення, яке на відміну від української мови, є дуже частим явищем і не вважається недоліком у китайській, перекладач може замінити «8 березня» на «вівторок», тим самим уточнюючи час події.

Приклад 7.

今年初,两国元首在建交 25 周年之际互致贺电,表达了发展两国关系的共同愿望。(Jīnnián chū, liǎng guó yuánshǒu zài jiànjiāo 25 zhōunián zhī jì hù zhì hèdiàn, biǎodále fāzhǎn liǎng guó guānxì de gòngtóng yuànwàng.)

«На початку цього року Глави Китаю та України обмінялися вітальними телеграмами з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин, в яких висловили спільне бажання розвивати двосторонні відносини.»

Хоча в діалозі уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея з журналістами щодо тижня китайсько-українського культурного обміну і форуму «Один пояс, один шлях» йдеться лише про відносини України та Китаю і те, Глави яких саме держав обмінялися вітаннями є й так

зрозумілим, перекладач вирішує уточнити сторони, які бажають співпрацювати. Почасти це пов'язано з використанням в другій частині речення словосполучення 共同愿望 (Gòngtóng yuànwàng) – «спільне бажання», під прикметником «спільне» автор в даному випадку розуміє китайську і українську сторони, що і знаходить своє відображення в тексті перекладу.

Приклад 8-10.

Особливим випадком конкретизації є уточнення або заміна дієслова мовлення, що використовується в оригінальних нотатках. У китайських політичних текстах для позначення мови використовується відносно невеликий ряд дієслів: 表示 (Biǎoshì) – «висловлювати», 说 (Shuō) – «говорити», 指出 (Zhǐchū) – «підкреслювати» і деякі інші. В українській мові перекладач може підібрати відповідник залежно від контексту і стилю вихідного повідомлення.

从哲学上说, 世界上没有十全十美的事物, 因为事物存在优点就把它看得完美无缺是不全面的, 因为事物存在缺点就把它看得一无是处也是不全面的。(Cóng zhéxué shàng shuō, shìjiè shàng méiyǒu shíquánshíměi de shìwù, yīn wéi shìwù cúnzài yōudiǎn jiù bǎ tā kàn dé wánměi wúquē shì bù quánmiàn de, yīn wéi shìwù cúnzài quēdiǎn jiù bǎ tā kàn dé yīwúshìchù yěshì bù quánmiàn de.)

«**З точки зору** філософії, у світі немає досконалих у всьому речей. Якщо розглядати існуючі переваги речей як абсолютно досконалі й існуючі недоліки речей, позбавлених будь-яких переваг, неможливо побачити повну картину.»

3 年多前, 我提出了 “一带一路” 倡议。(3 Nián duō qián, wǒ tíchūle “yīdài yīlù” chàngyì.)

«Три роки тому я **виступив** з ініціативою «Один пояс, один шлях».»

首先，我谨代表中国政府和中国人民，并以我个人的名义，对各位嘉宾的到来，表示热烈的欢迎！对来自五大洲的各方朋友，致以诚挚的问候和良好的祝愿！（Shǒuxiān, wǒ jǐn dàibiǎo zhōngguó zhèngfǔ hé zhōngguó rénmin, bìng yǐ wǒ gèrén de míngyì, duì gèwèi jiābīn de dàolái, biǎoshì rèliè de huānyíng! Duì láizì wǔ dàzhōu de gè fāng péngyǒu, zhì yǐ chéngzhì de wènhòu hé liánghǎo de zhùyuàn!）

«Перш за все, від імені уряду КНР і китайського народу, а також від себе особисто хотів би палко **привітати** присутніх тут гостей, передати щире вітання і найкращі побажання друзям, які прибули з п'яти континентів.»

Під час аналізу перекладів політичних текстів вдалося виділити основні варіанти заміщення цих трьох дієслів. Так, замість «说» (Shuō) в текстах перекладу зустрічаються такі варіанти: сказати, відзначити, заявити, підкреслити, додати, повідомити, вказати. Не можна сказати, що використання якогось одного з цих варіантів явно домінує над іншими, проте варіанти «заявити» і «відзначити» зустрічаються в текстах-перекладах трохи частіше.

Для дієслова «表示» (Biǎoshì) були виявлені наступні відповідності: зазначити, заявити, підкреслити, нагадати, додати, висловити, вказати, сказати, за словами. У порівнянні з дієсловом «说» (Shuō) дієслово «表示» (Biǎoshì) більш широко вживається в оригінальних політичних текстах, в переважній більшості випадків воно перекладається як «відзначити» або «висловити», інші варіанти перекладу в такому випадку можна вважати okazionalizmom.

Для дієслова «指出» (Zhǐchū) в текстах перекладу знаходяться наступні відповідності: вказати, відзначити, додати, резюмувати. Таким чином, дієслово «відзначити» найчастіше зустрічається в текстах-перекладах.

На відміну від прийому конкретизації при аналізі перекладів нам не вдалося виявити достатньої кількості прикладів використання прийому **генералізації**. Нам видається, що це багато в чому пов'язано зі специфікою перекладу політичних текстів – вони є текстами інформаційної спрямованості, що унеможлиблює суттєве відходження від тексту оригіналу, тим більше в бік зменшення кількості інформації. Тексти, особливо ті, що спрямовані на іноземну аудиторію, навпаки вимагають введення різного роду уточнюючої інформації. Однак у деяких випадках генералізація є допустимою, а саме коли це не впливає на розуміння основного змісту.

Приклад 11.

При перекладі привітання посла КНР в Україні пана Ду Вея на церемонії відкриття тижня китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, один шлях» перекладач переклав речення 感谢中乌社会各界人士对本次活动的大力支持，祝文化交流圆满成功！（Gǎnxiè zhōng wū shèhuì gèjiè rénshì duì běn cì huódòng de dàlì zhīchí, zhù wénhuà jiāoliú zhōu yuánmǎn chénggōng!） як «Вельми дякую всім, хто підтримав цей захід, бажаю успіхів у проведенні Тижня культурного обміну!». Незалежно від контексту цю фразу варто б було перекласти наступним чином: «Вельми дякую всім представникам різних шарів суспільства України і Китаю, які підтримали цей захід, бажаю успіхів у проведенні Тижня культурного обміну!» На відміну від раніше згаданого прикладу, де перекладач в аналогічному випадку вдався до конкретизації, в цьому випадку, перекладач здійснив трансформацію таким чином задля того, щоб в першу чергу уникнути тавтології вкотре згадуючи Україну та Китай. По-друге, повторний акцент на цих двох державах не є необхідним, оскільки з попереднього контексту і так вже зрозуміло про які держави йдеться та хто підтримав захід.

2.2 Лексичні трансформації

Для політичних текстів, особливо для політичних промов, характерна присутність порівняно великої кількості імен, географічних назв, найменувань ділових установ, компаній, фірм і т.п. Як вже було сказано в другому розділі роботи, при транслітерації слів китайської мови на українську перекладач повинен керуватися системою Палладія або Кірносової. Ці системи є укладеними з урахуванням фонетичних особливостей китайської та української мов таким чином, щоб уникнути несприятливого звучання, що може виникнути при перекладі лексики без використання цих систем недосвідченим перекладачем.

Крім цього, перекладач повинен дотримуватися вже ustalених в мові варіантів перекладів, навіть якщо вони йдуть врозріз з правилами транскрибування (так, 北京 завжди повинен залишатися Пекіном). Це не залишає перекладачеві ніякого простору для фантазії при перекладі політичних текстів – більшість назв вже мають регулярні відповідності в українській мові, що і знаходить своє відображення в текстах-перекладах. Оскільки використання цієї трансформації великих труднощів не виникає й не потребує детального аналізу, наведемо лише декілька прикладів: 杜威 (Dùwēi) – Ду Вей, 习近平 (Xíjìnpíng) – Сі Цзіньпін, 新华 (Xīnhuá) – Сінхуа, 人民日报 (Rénmín rìbào) – Женьмінъ жибао і т. д.

2.1 Лексико-граматичні трансформації

У процесі аналізу політичних текстів нам також вдалося виявити ряд лексико-граматичних трансформацій, що використовуються при перекладі. Варто відзначити, що у всіх проаналізованих текстах жодного разу не спостерігалось використання прийому антонімічного перекладу. Звісно ж, це пов'язано зі специфікою політичної мови. Структура таких текстів

накладає обмеження на застосування прийомів лексико-граматичної трансформації. Тенденція до дослівного перекладу, особливо при перекладі прямої мови, призводить до того, що прийом антонімічного перекладу не знаходить свого місця серед інших перекладацьких трансформацій при перекладі політичної лексики.

Приклад 1.

Приклад модуляції можна використати при перекладі заголовку статті:

习近平会见尼泊尔总统班达里:两国元首共同宣布建立中尼面向发展与繁荣的世代友好的战略合作伙伴关系。(Xìjìnpíng huìjiàn nóbó'ěr zǒngtǒng bān dá lǐ: Liǎng guó yuánshǒu gòngtóng xuānbù jiànlì zhōng ní miànxiàng fāzhǎn yǔ fánróng de shìdài yǒuhǎo de zhànlüè hézuò huōbàn guānxì.)

«Сі Цзіньпін зустрівся з президентом Непалу Бідх'єю Деві Бхандарі: двоє Глав держав спільно оголосили про встановлення дружнього стратегічного партнерства, яке передаватиметься від покоління до покоління, між Китаєм і Непалом спрямованого на розвиток та процвітання.»

Фраза 建立中尼面向发展与繁荣的世代友好的战略合作伙伴关系 (Jiànlì zhōng ní miànxiàng fāzhǎn yǔ fánróng de shìdài yǒuhǎo de zhànlüè hézuò huōbàn guānxì) перекладена на українську як «встановлення дружнього стратегічного партнерства, яке передаватиметься від покоління до покоління, між Китаєм і Непалом спрямованого на розвиток та процвітання». Прикметник 世代 «віковий» отримує смисловий розвиток в перекладеному реченні - «яке передаватиметься від покоління до покоління».

Приклад 2.

Досить рідко вживаним перекладацьким прийомом є описовий переклад. Це багато в чому пов'язано зі специфікою політичних текстів – у

багатьох термінів, найменувань, назв уже є фіксовані регулярні відповідники в мові перекладу, тому цей прийом використовується тільки у виняткових випадках. Для тих слів, у яких відсутній еквівалент в мові, на яку робиться переклад, підбирається або створюється оказіональна відповідність, яка часто супроводжується додатковим поясненням. Такий спосіб гарно підходить для перекладу неологізмів, оказіоналізмів та неперекладних термінів.

Заголовок статті з інформаційного ресурсу Сінхуа “一帶一盟” 对接合作成绩斐然 (“Yīdài yī méng” duìjiē hézuò chéngjī fěirán) може бути вдало перекладеним як «Визначні успіхи в формуванні **економічного поясу Шовкового шляху і Євразійського економічного союзу.**»

Словосполучення 一帶一盟 (Yīdài yī méng) - «один пояс, один союз» (по аналогії з «один пояс, один шлях») зазнає описової трансформацію в мові перекладу. Варіант перекладу «один пояс, один союз» не є поширеним в українській мові і оскільки не має прямого зв'язку з нашою державою – є явищем маловідомим та малозрозумілим для пересічної людини, тому перекладачеві нічого не залишається, як перекласти це поняття за допомогою описової трансформації. Варіант 一帶一路 (Yīdài yīlù) - «один пояс, один шлях», зустрічається в політичній мові дуже часто й вже має сталий відповідник в українській мові, тому така трансформація при перекладі цього словосполучення є надлишковою.

3.4 Перекладацькі деформації

Окремо серед різноманітних перекладацьких перетворень стоять перекладацькі деформації. Це пов'язано в першу чергу з тим, що використання даного прийому не є перекладом в звичному для нас розумінні – перекладанні інформації, що міститься в початковому тексті мовою оригіналу, на мову перекладу. Прийом перекладацької

трансформації пов'язаний з численними змінами в структурі оригінального тексту. Це означає, що далеко не всі речення, а часом і абзаци тексту-оригіналу знаходять своє відображення в тексті перекладу. У перекладний текст на розсуд перекладача також можуть додаватися елементи, відсутні в початковому тексті. Даний вид перетворень знаходить широке застосування при перекладі політичних текстів. У рецептора можуть бути відсутні фонові знання, що зумовлюють правильне і повне розуміння тексту, що змушує перекладача вдатися до подібного перекладацькому прийому. Розглянемо два види перекладацьких деформацій.

Першим видом перекладацької деформації є деформація додавання. Серед деформацій додавання можна виділити два основних типи: деформації, що вводять нову інформацію, відсутню в оригінальному тексті, і деформації, уточнюючі незначні елементи тексту-оригіналу.

Варто зауважити, що хоча деформації і є дуже поширеними при перекладі текстів політичної тематики, особливо коли вони знаходять своє відображення у ЗМІ, перекладених текстів українською мовою з китайської та прикладів деформацій у них дуже мало і тому, відповідно, доцільніше буде аналізувати запропоновані нами переклади уривків текстів політичної тематики. Крім того, перекладеними українською мовою є здебільшого промови політичних діячів, які характеризуються високою точністю та тяжіють до дослівного перекладу. Це можна пояснити тим, що опубліковані онлайн тексти є здебільшого письмовим відтворенням усного перекладу, під час якого у перекладача зазвичай немає часу задумуватись, яким чином покращити свій переклад та уникнути семантичних непорозумінь.

Зважаючи на той факт, що відносини України та Китаю поки що не є дуже тісними, але продовжують активно розвиватися, а також враховуючи популяризацію українським урядом використання саме української мови як єдиної державної, що має використовуватися у публічних сферах суспільного життя в державі, потреба у високоякісних перекладах текстів

політичної тематики саме українською мовою буде також зростати. Оскільки фонові знання більшості українців у темах, що стосуються Китаю та Сходу загалом, їх традицій, державного устрою, культури тощо не є глибокими, можна передбачити, що в майбутньому саме деформації може найактивніше використовуватися при перекладі як один із способів його здійснення. Це допоможе уникнути лексико-семантичних помилок та викривлення розуміння інформації, а також може повпливати на більш успішне співробітництво та стосунки держав.

Приклад 1.

Приклад деформації, що вводить нову інформацію, зустрічається нам в тексті перекладу прес-конференції уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея опублікованому на сайті Української асоціації китаєзнавців Сінолоджист. На початку статті перекладу прес-конференції ми бачимо два абзаци тексту, відсутні в тексті оригіналу. Вони є своєрідним вступом до подальшого перекладеного українською мовою тексту. Тут описується де, коли і яка подія відбулася, а також те, хто взяв участь, коротко розкривається зміст, мета та результат заходу, що відбулося після. Такий прийом є способом компенсувати читачеві відсутність необхідних для розуміння того, що відбувається, фонових знань.

Приклад 2.

Цікавий приклад деформації можемо запропонувати для перекладу такої новини зовнішньополітичної тематики як 青岛农产品有望打入俄罗斯市场 (Qīngdǎo nóngchǎnpǐn yǒuwàng dǎ rù èluósī shìchǎng) – «Сільгосппродукція з Циндао може з'явитися на російському ринку»).

平度隶属青岛，是山东省面积最大的县级市。农产品是平度第一大出口产品。（Píng dù lìshǔ qīngdǎo, shì shāndōng shěng miànjī zuìdà de xiànjí shì. Nóngchǎnpǐn shì píng dù dì yī dà chūkǒu chǎnpǐn.）

«Пінду в Китаї має славу "арахісового краю", "виноградного краю" і "імбирного краю". Найбільший відсоток експорту тут припадає на

сільгосппродукцію, майже 200 підприємств тут працюють на експорт, річний обсяг експорту становить понад 400 млн доларів, це 27% експорту всього ринку. Річне зростання експорту незмінно зберігається на позначці понад 30%. Продукція поставляється в 58 країн і районів, зокрема в Республіку Корея, Японію, Іспанію, Францію, США і Великобританію. Всього на іноземні ринки поставляється більше 500 видів продукції ».

В оригінальному тексті опису місту Пінду приділяється лише незначна увага і його можна було б перекласти наступним чином: «Пінду є міським повітом у складі міста Циндао і за сумісництвом є найбільшим повітом у всій провінції Шаньдун. Найбільший обсяг експорту припадає на сільгосппродукцію». При передачі даного тексту українською перекладач приймає рішення ввести додаткову довідкову інформацію. Тут ми також вдаємося до використання експресивно забарвленої лексики, використання якої є характерною для політичних текстів: «арахісовий край», «виноградний край», «імбирний край». Використання подібних клішованих виразів сприяє створенню більш повної картини події в очах невідготованого читача. Вказування конкретних обсягів експорту також допомагає читачеві оцінити масштаби події і оцінити її значимість.

Приклад 3.

Крім деформацій додавання, доцільною до використання є деформації, що вводять додаткову інформацію, тобто деформації уточнення. Належним буде надавати таким деформаціям спеціальне оформлення, а саме наводити їх в косих рисах. Таке оформлення ми можемо часто зустріти в перекладах політичних текстів та новинних статей політичної тематики російською мовою, однак можемо вдало застосовувати цей прийом і при перекладах на українську. Відносини Росії та КНР є досить таки близькими, що є зумовленим в першу чергу географічним положенням держав та схожими напрямками розвитку їх політики, що знаходить відображення у великій кількості політичних текстів, об'єктом яких є саме Російська Федерація та її відносини з Китаєм.

Такі відносини, на даний момент, зважаючи на політичні стосунки України та Росії, певним чином стримують розвиток стосунків КНР з Україною, як і необхідність здійснення перекладів українською мовою.

У статті 王毅:中俄关系完全经得起任何国际风云检验 (Wáng yì: Zhōng é guānxì wánquán jīng dé qǐ rèn hé guójì fēngyún jiǎnyàn) «/Сесії Всекитайських зборів народних представників і Всекитайського комітету Китайської політичної народної узгоджувальної ради/Ван І: китайсько-російські відносини витримають будь-які випробування міжнародної ситуації» ми вирішуємо уточнити ситуацію, при якій була сказана ключова фраза. Інформація про час і місце виступу міститься в тексті самої новини, але ми прагнемо привернути увагу читача вже з самого початку. Таке уточнення буде відсутнім в тесті оригіналу, оскільки не вимагає введення публіки в певний контекст, який буде відсутнім для українського читача. Дійсно, прочитавши заголовок без подібного уточнення, читач міг би прийти до висновку, що ця фраза була виголошена на якій-небудь зустрічі державних діячів Росії і Китаю і є всього лише типовим прикладом політичної ввічливості. Той факт, що ці слова були озвучені на сесіях Всекитайських зборів народних представників і Всекитайського комітету Китайської політичної народної узгоджувальної ради, говорить про рівень серйозності заяви, тому перекладач цілком справедливо може вирішити акцентувати увагу читача на такому моменті.

Приклади 4-5

Кілька прикладів можемо навести із статей 郭声琨出席 2016 年世界毒品问题特别联大并发言 (Guōshēngkūn chūxí 2016 nián shìjiè dúpǐn wèntí tèbié lián dà bìng fāyán) – «Го Шенкунь взяв участь в спецсесії ГА ООН з проблем боротьби з наркобізнесом» і 芬兰议长: 中国北欧北极合作是共享理念的典范 (Fēnlán yìzhǎng: Zhōngguó-běi'ōu běijí hézuò shì gòngxiǎng lǐniàn de diǎnfàn) – «Арктичне співробітництво між Китаєм і північноєвропейськими державами служить зразком обміну знаннями та

спільного використання вигод» зустрічаються такі приклади незначного відходження від змісту і форми оригінального тексту.

Сполучення 中国国家海洋局纪委书记 (Zhōngguó guójiā hǎiyáng jú jìwěi shūjì) і 中国将继续支持联合国禁毒机构工作 (Zhōngguó jiāng jìxù zhīchí liánhéguó jìndú jīgòu gōngzuò) можуть отримати українською відповідні варіанти перекладу: «Представник Державного океанологічного управління /ДОУ/ Китаю Люй Бінь» і «Китай продовжить підтримку Програми ООН по контролю за наркотиками /УНЗ ООН/». В оригінальних статтях ці назви згадуються по одному разу, в запропонованих нами перекладах крім прямого перекладу з китайської згадуються також офіційні варіанти скорочень згаданих назв. Варто відзначити, що в цих випадках застосування прийому деформації не несе ніякого семантичного навантаження і по суті є лише примітками перекладача, які не заповнюють прогалини в фонових знаннях читача.

Приклад 6.

Останній приклад уточнюючої деформації ми зустрічаємо в статті 中国捐赠大批设备帮助尼泊尔发展医疗事业 (Zhōngguó juānzèng dàpī shèbèi bāngzhù nǐbó'ěr fāzhǎn yīliáo shìyè) – «Китай передав Непалу допомогу у вигляді медичного і освітнього обладнання».

据悉, 这次捐赠的设备总价值超过 1200 万人民币。(Jùxī, zhè cì juānzèng de shèbèi zǒng jiàzhí chāoguò 1200 wàn rénmínbì.)

«За наявними даними, загальна вартість пакета переданої в цей раз допомоги перевищує 12 млн юанів /1 Женьмінбї = 3,53 УАН/».

В цьому прикладі ми можемо уточнити курс юаня по відношенню до гривні. Дійсно, у українського читача, потенційно не знайомого з курсом Женьмінбї, можуть виникнути труднощі з розумінням масштабу описуваних подій. Однак, ще кращим рішенням в даному випадку було б відразу вказати розмір допомоги в доларах, це дозволило б читачеві оцінити масштаби допомоги без необхідності здійснення додаткових

математичних операцій: «За наявними даними, загальна вартість пакета переданої в цей раз допомоги перевищує 12 млн. юанів / приблизно 1,85 млн. доларів /». Проте, недоліком такого способу є те, що з часом інформація може перестати бути актуальною через коливання курсу валют, тому іншим способом буде вказати актуальний на момент перекладу курс валюти відносно долара: «За наявними даними, загальна вартість пакета переданої в цей раз допомоги перевищує 12 млн юанів /1 Женьміньбі = 0,4 долар США/».

Другим видом перекладацької деформації є деформація опущення. Даний вид деформації знаходить широке застосування при перекладі політичних текстів. Основними передумовами до здійснення таких трансформацій є часові обмеження і потенційно невисока значимість певних фактів для іноземної аудиторії.

Приклади 7-8.

Першим типовим випадком застосування цієї деформації для текстів політичної тематики ЗМІ є опущення останнього абзацу початкового тексту. Зауважимо, що він стосується лише друкованих текстів, опублікованих в засобах масової інформації. Використання такої деформації є зумовленим особливою структурою таких публікацій. В останніх абзацах вихідних текстів, підданих такій деформації, міститься, як правило, додаткова інформація, яка не має прямого зв'язку з текстом оригіналу. Розглянемо приклади трьох таких деформацій, що зустрічаються в статтях 联合国高度评价中国在叙利亚问题上的作用 (Liánhéguó gāodù píngjià zhōngguó zài xùliǎ wèntí shàng de zuòyòng) «ООН високо оцінила роль Китаю у врегулюванні сирійської проблеми», 胡春华会见加拿大总理特鲁多 (Húchūnhuá huìjiàn jiānádà zǒnglǐ tè lǚ duō) «Ху Чуньхуа зустрівся з прем'єр-міністром Канади Дж.Трюдо ») і 法国总统奥朗德会见杨洁篪 (Fàguó zǒngtǒng ào lǎng dé huìjiàn yángjiéchí) «Президент Франції Ф.Олланд зустрівся з Ян Цзечи»:

联合国 安理会本月轮值主席, 中国常驻联合国代表刘结一 1 日表示, 安理会 4 月将审查叙利亚等热点问题. 安理会将继续保持政治解决叙利亚问题的势头, 推动改善叙利亚当地形势。(Liánhéguó ānlǐhuì běn yuè lúnzhí zhǔxí, zhōngguó cháng zhù liánhéguó dài biǎo liú jié yī 1 rì biǎoshì, ānlǐhuì 4 yuè jiāng shěnchá xùliǎ dēng rèdiǎn wèntí. Ānlǐhuì jiāng jìxù bǎochí zhèngzhì jiějué xùliǎ wèntí de shìtóu, tuīdòng gǎishàn xùliǎ dāngdì xíngshì.)

«На початку місяця Голова Ради Безпеки ООН, постійний представник КНР при ООН Лю Цзеї повідомив про те, що в квітні Рада Безпеки ООН обговорить сирійське питання, а також ситуації, що склалися в інших гарячих точках. Рада Безпеки ООН має намір продовжувати докладати зусиль щодо політичного врегулювання ситуації в Сирії, а також сприяти поліпшенню ситуації в регіоні».

此外, 代表团还与当地华侨华人举行座谈, 并到温哥华港, 巴拉德动力系统公司考察调研. 双方还签署了多项合作协议。(Cǐwài, dài biǎo tuán hái yǔ dāngdì huáqiáo huárén jǔxíng zuòtán, bìng dào wēngēhuá gǎng, bā lā dé dònglì xìtǒng gōngsī kǎochá diào yán. Shuāngfāng hái qiānshǔle duō xiàng hézuò xiéyì.)

«Крім того, делегація провела зустріч з етнічними китайцями і нанесла візит в порт міста Ванкувер і офіси канадської компанії Ballard Power Systems, що виробляє паливні елементи. В ході зустрічі були підписані різні угоди про співпрацю».

当天, 杨洁篪还会见了法国外长艾罗。(Dàngtiān, yángjiéchí hái huìjiànle fàguó wàizhǎng ài luō.)

«У цей же день Ян Цзечи також провів зустріч з міністром закордонних справ Франції Жан-Марком Еро».

Наведені вище приклади об'єднує той факт, що всі вони містять інформацію, яка не має прямого відношення до повідомлення, що передається в тексті. Як правило, такі доповнення не удостоюються окремої статті в китайських виданнях. Вони не є ключовими у тексті, тому

будуть недоречними в перекладі і зазвичай не знаходять свого відображення при перекладі текстів політичних новин іншими мовами.

Приклад 9.

Останній вид перекладацької деформації наведемо на прикладі статті 郭声琨会见泰国司法部长和伊朗内政部长 (Guōshēngkūn huìjiàn tàiguó sīfǎ bùzhǎng hé yīlǎng nèizhèng bùzhǎng) «Го Шенкунь провів зустріч з міністром юстиції Таїланду», «Го Шекунь провів зустріч з міністром внутрішніх справ Ірану».

У початковому тексті йдеться про те, що Го Шенкунь провів зустрічі з міністром юстиції Таїланду і міністром внутрішніх справ Ірану. Не можна очікувати, що такий вид деформації може набути популярності, однак він також має право на існування й може вживатися радше при перекладі новинних статей політичної тематики, аніж самих політичних текстів. У цьому випадку ми можемо прийняти рішення поділити один вихідний текст на два перекладних. Використання даного виду деформації може бути обґрунтованим, в разі якщо у вихідному тексті міститься надмірна кількість інформації або ж йдеться про дві окремі події.

Висновки до розділу 3

Переклад політичної лексики і текстів політичної спрямованості має ряд характерних особливостей і може по праву виділятися в окрему категорію. Сучасне становище політики у світі та відносини держав (особливо України та Китаю) обумовлює інший підхід до проблем перекладу. Питання перекладу більше не носить виключно текстовий характер і вимагає відповідного уважного вивчення.

При вивченні проблеми перекладу політичної лексики і політичних текстів з позиції використання системи перекладацьких трансформацій і деформацій ми виявляємо кілька ключових особливостей, властивих текстам такої тематики. До них відносяться: значна питома вага

перекладацьких деформацій, пов'язаних зі створенням новинних статей, які є відображенням політичних подій, тенденція до дослівного перекладу при передачі прямої мови та перекладі політичних виступів і промов, використання великої кількості прийомів лексико-граматичних трансформацій і різних видів конкретизації.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Політика – це складна і надзвичайно важлива сфера людських взаємин. Політичні події приваблюють увагу мільйонів людей, під час промов публіка дослухається до кожного слова політика, а отже, політика і мова мають тісні взаємозв'язки. Дослідженням цих взаємозв'язків займається така нещодавно сформована наукова дисципліна як політична лінгвістика. В аспекті політичної лінгвістики виникнуло і таке поняття як політичний дискурс, який включає в себе як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні засоби до яких вдаються політики задля досягнення певної мети. Особливе місце в політичному дискурсі займає політична лексика, яка в умовах міжнародної взаємодії вимагає точного і коректного відтворення. Вона є основним та найбільш рухомим пластом мови, який постійно оновлюється, а тому вимагає постійної уваги з боку науковців та перекладачів.

У роботі нами були встановлені завдання, які повинні були допомогти нам в досягненні мети даного дослідження.

В рамках вирішення першого завдання нами було окреслено теоретичну основу політичного дискурсу, визначено поняття політичного дискурсу, його жанри, питання тощо. Політичний дискурс досліджується відносно недавно і його дослідженнями здебільшого займаються вчені США та Європи. В країнах Азії політичний дискурс, як і політична мова та лексика, досліджуються відносно недавно, а саме з кінця ХХ століття, що зумовлено розвитком політики Китаю, його зв'язками з іншими державами, прагненням пропагувати свою ідеологію закордоном та створення іміджу відкритої держави. Вченим, чий вклад в дослідження політичного дискурсу є чи не найбільшим, є нідерландський вчений Т.А. ван Дейк, на чий дослідження ми й спиралися.

Для вирішення другого завдання було визначено та розглянуто основні риси політичної мови та лексики Китаю. Для цього було

проаналізовано 110 мовних одиниць, які зустрічаються в текстах політичної тематики.

У другій главі були розглянуті труднощі, які можуть виникнути в ході перекладу китайської політичної лексики українською мовою та основні класифікації перекладацьких трансформацій, що мають місце при перекладі політичної лексики з китайської мови на українську. Для опису процесу перекладу політичних текстів та політичної лексики нами була встановлена система перекладацьких трансформацій і деформацій. Це допомогло нам вирішити третє та четверте завдання дослідження.

Для вирішення п'ятого і шостого завдань, у третьому розділі був проведений аналіз текстів трьох перекладів політичних промов Сі Цзіньпіна та уповноваженого посла КНР в Україні пана Ду Вея, а також десяти неперекладених українською мовою статей політичної тематики з інформаційного ресурсу Сінхуа. На основі аналізу були виявлені характерні особливості здійснення та оформлення перекладу політичної лексики. Ключовими особливостями, властивими для політичних текстів є значна питома вага перекладацьких деформацій, тенденція до дослівного перекладу при передачі прямої мови, використання великої кількості прийомів лексико-семантичних трансформацій і різних видів конкретизації.

Виконання поставлених у вступі завдань дозволяє нам зробити висновок про те, що основна мета даної роботи є досягнутою. Це, однак, не означає, що результати цього дослідження є остаточними і не підлягають перегляду. У перспективі подальшого дослідження доцільним буде збільшення об'єму вибірки політичних текстів з метою встановлення більш точних результатів. Варто відзначити, що в цій роботі було розглянуто здебільшого переклад промов та запропоновані нами переклади політичного дискурсу ЗМІ, і результати, отримані в ході аналізу, можуть не поширюватися на інші типові політичні тексти та політичну лексику. Таким чином, є необхідність розширення області дослідження і включення в неї інших видів текстів.

Результати дослідження можуть бути застосовані при розробці теоретичних курсів з перекладу з китайської мови на українську, а матеріали дослідження можуть бути використані в якості доповнення до навчальних посібників при навчанні студентів політичному перекладу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алимов В.В. Теория перевода: перевод в сфере профессиональной коммуникации. / В. В. Алимов. – М.: УРСС, 2004. – 160 с.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. / Л.С. Бархударов – М.: Международные отношения, 1975. – 240 с.
3. Берзиня, У.А. Традиционный политический язык в современной КНР / У.А. Берзиня // Учен. зап. Отд. Китая ИВ РАН. – Вып. 2. – М., 2010. – 286 с.
4. Борисова О.С. Пути и источники заимствования в китайском языке // Альманах современной науки и образования. 2008. №8. С. 21–25.
5. Бродский М.Ю. Политический дискурс и перевод // Политическая лингвистика. 2011. № 1(35). С. 103–111.
6. Будаев, Э.В. Зарубежная политическая лингвистика: учеб. пособие / Э.В. Будаев, А.П. Чудинов. – М.: Флинта : Наука, 2008. – 352 с.
7. Ван Сяопин. О наиболее употребительных выражениях и распространении политической культуры // Современная теория. 2007. №17.
8. Ван Сяопин. О наиболее употребительных выражениях и распространении политической культуры // Современная теория. 2007. №17.
9. Василенко И.А. Политическая глобалистика / И.А. Василенко. – М.: Логос, 2003. – 360 с.
10. Виноградов А.В. Китайская модель модернизации. Поиски новой идентичности. М., 2008., Виноградов А.В. Китайская модель модернизации: социально-политические и социокультурные аспекты. М., 2006.
11. Воробьева О. И. Политическая лексика: ее функции в современной устной и письменной речи: монография. Архангельск: Изд-во Помор.

- гос. ун-та им. М. В. Ломоносова, 2000. 119 с. ISSN 1997-2911
Филологические науки. Вопросы теории и практики, № 5 (23) 2013,
часть 2
12. Гарбовский Н. К. Теория перевода: Учебник. / Н.К. Гарбовский. – М.:
Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с.
13. Горелов В.И. Лексикология китайского языка. / В.И. Горелов. – М.: Изд.
«Просвещение», 1984. – 216 с.
14. Гуревич С.М. Газета: вчера, сегодня, завтра. Учебное пособие для вузов.
/ С.М. Гуревич. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 289 с.
15. Дроняева Т.С. Информационный подстиль // Язык СМИ как объект
междисциплинарного исследования: Учебное пособие / Ответственный
редактор: д.ф.н. проф. Володина М.Н. – М.: Издательство МГУ, 2003. –
С. 496-521.
16. Загнітко А. Сучасний політичний газетний дискурс: риторика і
синтаксис / А. Загнітко // Загнітко. – 2007: Донецький вісник Наукового
товариства ім. Шевченка. Т. 16. – Донецьк: Східний видавничий дім,
2007. – С. 5.
17. Занковец О.В. Особенности перевода общественно-политических
текстов на лексическом уровне // Актуальные проблемы гуманитарного
образования: материалы III Междунар. науч.-практ. конф., 20–21 окт.
2016 г. Минск. С. 261–266.
18. Клименко І. Теоретичні засади лінгвістичного аналізу політичного
дискурсу / І. Клименко // Лінгвістичні студії: Збірник наукових праць
Української преси. Вип. 19. – 2009. – С. 182–186.
19. Кобозева И.М. Лингво-прагматический аспект анализа языка СМИ //
Язык СМИ как объект междисциплинарного исследования: учеб.
пособие / отв. ред. М. Н. Володина. М.: Изд-во МГУ, 2008. 760 с., с. 230
20. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. Учебное пособие. – М.:
ЭТС, 2002. – 424 с.

21. Кондратенко Н. В. Український політичний дискурс: монографія / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса: Чорномор'я, 2007. С. 150-155.
22. Кондратенко Н.В. Український політичний дискурс: монографія / Н.В. Кондратенко // Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. – Одеса: Чорномор'я, 2007. С. 150–155.
23. Кэ Ян. Исследования политической коммуникации в Китае // Политическая лингвистика. 2011. №1(35).
24. Латышев Л.К. Курс перевода: Эквивалентность перевода и способы ее достижения. / Л.К. Латышев. – М.: Международные отношения, 1981. – 248 с.
25. Лобанова, Т.Н. Пособие по чтению современной китайской прессы = 中文报纸阅读教程: учеб. пособие / Т.Н. Лобанова. – Хабаровск: Изд-во Тихоокеан. гос. ун-та, 2012. – 120 с.
26. Лу Тинтин. Лингвистический анализ китайских правительственных пресс-конференций // Политическая лингвистика. 2011. №1(35). С. 260–262.
27. Лукина М.М. СМИ в пространстве Интернета. / М.М. Лукина, И.Д. Фомичева. – М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.
28. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория и методы перевода. / Р.К. Миньяр-Белоручев. – М.: Московский лицей, 1996. – 208 с.
29. Мухарямов, Н.М., Мухарямова, Л.М. Политическая лингвистика как научная дисциплина / Н.М. Мухарямов, Л.М. Мухарямова // Политическая наука. – 2002. – № 3. – С. 44 – 45. – Библиогр.: с.45.
30. Нагорна Л.Б. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики / НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. – К.: Світогляд, 2005. -316 с.
31. Найда, Ю. К науке переводить / Ю. Найда // Вопр. теории перевода в зарубежной лингвистике. – М.: Междунар. отношения, 1978. – С. 114–137.

32. Опарина Е. О. Метафора в политическом дискурсе / Политический дискурс: история и современные исследования // Сборник научных. - М., 2002. - 184 с. - (Политическая наука / РАН. Институт научной информации по общественным наукам; 2002, №3. Серия: "Политология"). 20-32 с.
33. Петренко В. В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: Автореф. дис. канд. політ, наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. - К., 2003. – 17 с.
34. Резникова Н.А. Семантический анализ политической лексики [Электронный ресурс]. URL: http://vestnik.tspu.ru/files/PDF/articles/reznikova_n._a._49_54_4_48_2005.pdf
35. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. / Я.И. Рецкер. – М.: Изд-во Международные отношения, 1974. – 216 с.
36. Семенов Л.А. Лексика китайского языка. М.: Муравей, 2000. 312 с.
37. Семенов А.Л. Основные положения общей теории перевода. / А.Л. Семенов. – М.: РУДН, 2004. – 99 с.
38. Соловьев А.И. Политология: политическая теория. Политические технологии: учебник / А.И. Соловьев. – Москва: Аспект-пресс, 2012. – 574 с., с.73
39. Федоров А.В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы): учеб. пособие для ин-тов и факультетов иностр. языков / А.В. Федоров. – М.: Изд-во «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
40. Фомичева И.Д. – М.: Факультет журналистики МГУ им. М.В. Ломоносова, 2005. – 87 с.
41. Чудинов А.П. Политическая лингвистика: учеб. пособие. Изд-е 4-е. М.: Флинта; Наука, 2012. 256 с., с. 92
42. Edelman M. Contestable categories and public opinion / M. Edelman // Political Communication, 1993. – № 10. – P. 231 – 242.

43. Edwards D.C. Predicting presidential decision – making from presidential language and mass media reportage / D. C. Edwards // *Presidential Studies Quarterly*, 1995. – № 25. – P. 43 – 65.
44. Fairclough N. Discourse, Social Theory and Social Research: The Discourse of welfare reform / N. Fairclough // *Journal of Sociolinguistics*. Vol. 4, 2000. – P. 163 – 195.
45. Mey J. The Pragmatics of transition // *Political discourse in transition in Europe, 1989–1991*.- Amsterdam; Philadelphia, 1998. – P. 25–34.
46. Nida, E.A. *Language, Culture, and Translating* [M]. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press, 1993.
47. Thomas L.T. *Public Speaking in a Free Society* / L. T. Thomas. – N.Y: 1991. – 300 p.
48. van Dijk T.A “Text and context of parliamentary debates.” In Bayley P. (ed.) *Cross-cultural perspectives on parliamentary discourse*. / T. A van Dijk. – Amsterdam: Benjamins, 2003. – 372 p.
49. van Dijk T.A. Discourse, power and access. In C. R. Caldas ed. / T.A. van Dijk // *Critical discourse analysis*. London: Hutchinson, 1993. – 136 p.
50. van Dijk T.A. *Politics, Ideology, and Discourse* / T.A van Dijk. – Universitat Pompeu Fabra, Spain: Barcelona, Elsevier Ltd, 2006. – 236 p.
51. van Dijk T.A. Towards a Theory of Context and Experience Models in Discourse Processing // T.A. van Dijk // *The Construction of Mental Models during Reading* Hillsdale N.J.: Erlbaum. – 1999. – P. 162.
52. van Dijk T.A. What is political discourse analysis? / van Dijk T.A., J. Dins Blommaert // *Political linguistics*. – Amsterdam: Benjamins, 1998. – 305 p.
53. van Dijk T.A. What is Political Discourse Analysis? In J. Blommaert and C. Bulcaen eds. / T.A. van Dijk // *Political Linguistics*. Amsterdam: Benjamins, 1997. – P. 11 – 52.
54. Wang D. Metaphorical Thinking in English and Chinese Languages. *Asian Culture and History* 2, 2011. P.9–12.

55. Website of Teun A. van Dijk. [Электронный ресурс]. / Режим доступа: <http://www.discourses.org/>
56. Wikipedia. The free encyclopedia. [Электронный ресурс]. / Режим доступа: www.wikipedia.org
57. 高守纲著。古代汉语词义通论。—北京: 语文出版社, 1994.
58. 胡庚申. 翻译适应选择论 [M]. 武汉: 湖北教育出版社, 2004.
59. 胡锦涛在中国共产党第十七次全国代表大会上的报告, 2007. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://cpc.people.com.cn/GB/64162/64168/106155/106156/6430009.htm>.
60. 刘晓梅. 当代新词语对汉语语素系统的影响 // 暨南学报(人文科学与社会科学版), 2005 年第 1 期.
61. 刘雅峰. 译者的适应与选择: 外宣翻译过程研究 [M]. 北京: 人民出版社, 2010.
62. 吕叔湘著。文言虚字。—北京: 大官出版社, 1970.
63. 宋玲弊. □代汉语新词语浅筌 // 京印刷学院学报, 2005 年 3 月第 13 卷第 1 期.
64. 王栩. 政治文章翻译的起始规范-对程镇球政治文献翻译理论的思考 [J]. 北京广播电视大学学报, 2007, (2).
65. 中共中央关于嘉奖党的执政能力建设的决定 [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://people.com.cn/GB/shizheng/1026/2809350.htm>.
66. 中国共产党第十八次全国代表大会在京开幕. 胡锦涛代表第十七届中央委员会向大会作报告. 吴邦国主持大会), 2012. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://cpc.people.com.cn/n/2012/1118/c6409419612151.htm>.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ДОВІДКОВОГО ХАРАКТЕРУ

67. Буров В.Г. Китайско-русский словарь новых слов и выражений / В.Г. Буров, А.Л. Семенас. М.: Восточная книга, 2007. 736 с.

68. Китайско-русский словарь терминов и выражений, встречающихся в периодике. – Пекин: Издательство литературы на иностранных языках, 2002. – 494 с.
69. Китайско-русский словарь: пресса, Интернет, радио, телевидение: около 14000 слов и словосочетаний / Н.Х. Ахметшин, Чжао Сюцинь, Ян Личэн [и др.]. М.: Восточная книга, 2009. 512 с.
70. Прядохин М.Г. Краткий словарь трудностей китайского языка. Учебный словарь-справочник. / М.Г. Прядохин, Л. И. Прядохина. – М.: Муравей, 2002. – 464 с.
71. Толмац К.В. Китайско-русский фразеологический словарь. / К.В. Толмац. – М.: Восточная книга, 2009. – 506 с.
72. 新华新词语词典 2003 年 04 月. 1263 с.
73. 现代汉语新词语词典. – 出版社: 上海辞书出版社, 2009.
74. 精选乌汉汉语词典/郑述谱等编.- 北京: 商务印书馆, 2008.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

75. Виступ Голови Китайської Народної Республіки Сі Цзіньпіна на церемонії відкриття першого Китайського міжнародного імпортного ЕКСПО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sinologist.com.ua/vystup-golovy-kytajskeyi-narodnoyi-respubliky-si-tszinpinga-na-tseremoniyi-vidkryttya-pershogo-kytajskego-mizhnarodnogo-importnogo-ekspo>
76. Надзвичайний та повноважний посол КНР в Україні Ду Вей відповідає на запитання журналістів щодо тижня китайсько-українського культурного обміну і форуму «Один пояс, один шлях» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sinologist.com.ua/nadzvichajnij-ta-povnovazhnij-posol-knr-v-ukrayini-du-vej-vidpovidaye-na-zapitannya-zhurnalistiv-shhodo-tizhnya-kitajsko-ukrayinskogo-kulturnogo-obminu-forumu-odin-poyas-odin-shlyah>

77. Промова голови КНР Сі Цзіньпіна на церемонії відкриття щорічного світового економічного форуму у Давосі у січні 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sinologist.com.ua/si-tszinpin-razom-nesemo-vidpovidalnist-za-chas-razom-spryuayemo-globalnomu-rozvytkovi/>
78. Промова посла КНР в Україні пана Ду Вея на церемонії відкриття тижня Китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, один шлях» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sinologist.com.ua/promova-posla-knr-v-ukrayini-pana-du-veya-na-tseremoniyi-vidkrittya-tizhnya-kitajsko-ukrayinskogo-kulturnogo-obminu-odin-poyas-odin-shlyah/>
79. “一帶一盟”对接合作成绩斐然 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.xinhuanet.com/politics/2018-08/18/c_1123289482.htm
80. 中国捐赠大批设备帮助尼泊尔发展医疗事业 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.xinhuanet.com/world/2016-04/20/c_1118674615.htm<http://psg48.icu/2016/0512/936690.shtml>
81. 中国驻乌克兰大使杜伟在“一带一路”中乌文化交流周开幕式上的致辞 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sinologist.com.ua/zh/8402-2/>
82. 习近平主席在世界经济论坛 2017 年年会开幕式上的主旨演讲 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.xinhuanet.com/politics/2017-01/18/c_1120331545.htm
83. 习近平会见尼泊尔总统班达里 两国元首共同宣布建立中尼面向发展与繁荣的世代友好的战略合作伙伴关系 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.xinhuanet.com/world/2019-10/13/c_1125097597.htm
84. 习近平会见美国国务卿和财政部长 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.xinhuanet.com/world/2016-06/07/c_1119007525.htm

85. 习近平在首届中国国际进口博览会开幕式上的主旨演讲 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.xinhuanet.com/politics/leaders/2018-11/05/c_1123664692.htm
86. 外交部：推动中俄关系实现更大发展 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.xinhuanet.com/world/2016-01/27/c_1117916181.htm
87. 王毅：中国愿把东盟作为四大合作优先伙伴 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.mfa.gov.cn/ce/cgmel/chn/zyxw/t1345952.htm>
88. 胡春华会见加拿大总理特鲁多 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.xinhuanet.com/politics/2016-05/11/c_1118849408.htm
89. 郭声琨会见泰国司法部部长和伊朗内政部部长 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.gov.cn/guowuyuan/2016-04/21/content_5066518.htm
90. 郭声琨出席 2016 年世界毒品问题特别联大并发言 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.xinhuanet.com/world/2016-04/20/c_1118674615.htm
91. 青岛农产品有望打入俄罗斯市场 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.xinhuanet.com/world/2016-06/06/c_1119000093.htm
92. 驻乌克兰大使杜伟就中乌文化交流周、“一带一路”高峰论坛等问题答记者问 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://ua.china-embassy.org/chn/zwx/t1456747.htm>

ДОДАТКИ

<p>Додаток 1</p> <p>驻乌克兰大使杜伟就中乌文化交流周、“一带一路”高峰论坛等问题答记者问</p> <p>各位媒体朋友，下午好！</p> <p>欢迎来中国使馆参加今天的记者招待会。各位长期以来为报道当代中国、报道中乌关系做了大量工作，借此机会向你们表示感谢。</p> <p>再过三天，“一带一路”文化交流周将在乌克兰宫拉开帷幕。此时举办文化周有双重意义：一是为了庆祝两国建交 25 周年，二是为了配合将于五月中旬在北京举行的“一带一路”国际合作高峰论坛。接下来，我愿意回答大家的提问。</p> <p>一、您认为有哪些因素阻碍中国游客赴乌克兰旅游？中乌两国政府将采取什么举措吸引中国游客赴乌？</p> <p>答：随着中国经济发展，出境旅游的中国游客越来越多。目前出境游客已达到 1.2 亿人次，而去年到乌克兰旅游的中国人是多少呢？只有两万人，不到去年全年中国出境游人次的 0.1%，双方的旅游合作还有很大潜力可挖。</p> <p>任何一个国家发展旅游业都需要具备五点要素。一是要有丰富的旅游资源。乌克兰不仅有优美的自然风光，还有丰富的人文景观，可以说先天禀赋很好。二是要有稳定的局势。毕竟任何人都不同意到一个局势动荡甚至是</p>	<p>НАДЗВИЧАЙНИЙ ТА ПОВНОВАЖНИЙ ПОСОЛ КНР В УКРАЇНІ ДУ ВЕЙ ВІДПОВІДАЄ НА ЗАПИТАННЯ ЖУРНАЛІСТІВ ЩОДО ТИЖНЯ КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ОБМІНУ І ФОРУМУ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ШЛЯХ»</p> <p>21 квітня 2017 року Надзвичайний і Повноважний Посол КНР в Україні Ду Вей скликав прес-конференцію щодо проведення у Києві Тижня китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, один шлях», що відбудеться 24 по 30 квітня, а також зробив акцент на підготовчій роботі до Форуму високого рівня міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях», що пройде у травні в Пекіні. У прес-конференції взяли участь понад 30 представників китайських та іноземних ЗМІ, зокрема Національний канал Україна, Канал Тоніс, Українське телеграфне агентство, газета «Дзеркало тижня», газета «2000», ССТV, агентство «Сінхуа», газета «Женьмінь жибао», газета «Фад-жи жибао».</p> <p>Посол Ду Вей відповів на запитання китайських та українських журналістів щодо двосторонніх відносин Китаю та України, торговельно-економічного та культурного співробітництва, стану міжнародних і регіональних відносин. Він в повному обсязі виклав зміст концепції міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях», дав детальні роз'яснення з масштабів торжества та планів результатів цього Форуму, заохочуючи українську сторону відповідно до реальної ситуації приєднатися до концепції співробітництва «Один пояс, один шлях» та реалізувати спільний розвиток і процвітання. Після прес-конференції, посол Ду Вей у прямому ефірі дав ексклюзивне інтерв'ю каналу Тоніс.</p> <p>Ду Вэй: Через три дні в Українському домі розпочнеться Тиждень китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, один шлях». Цьогорічний культурний тиждень має одночасно дві важливі мети: перша – привітати Китай та Україну з 25-річчям встановлення дипломатичних відносин, друга – доповнити Форум міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях», що буде проводитися у середині травня в Пекіні. Далі, я би хотів відповісти на ваші питання. Перше: Які, на Вашу думку, існують фактори, що заважають китайським туристам відвідувати Україну? Які</p>
--	--

战火纷飞的国家去旅游。三是完善的旅游设施和发达的服务业。坦率的说，乌克兰在这方面还有很多工作要做。四是要有便利的签证政策。乌克兰从去年开始对来乌中国公民实行落地签政策，这是个非常好的开端。我们期待乌方在人员便利化方面出台更多的举措。五是要加强旅游宣传的力度。中国的民众对巴黎、罗马了解比较多，对乌克兰知之甚少。乌方如何加大旅游宣传以吸引中国游客是下一步要做的工作。令人欣慰的是，前不久有乌克兰旅游公司赴华参加了旅游博览会，在开拓中国市场方面迈出了第一步。我相信，随着“一带一路”建设的推进，双方旅游产业将会搭乘“一带一路”快车加速发展。

二、中国有意向乌克兰哪些基础设施领域投资？双方在哪些先进技术领域合作最有前景？中乌自贸区进展到什么程度？

答：中方企业有意在乌克兰投资的领域很多，包括农业、港口、物流、能源等。当然，我说的是投资意向，离投资落地还有很多工作要做，关键是投资安全和投资回报。

中乌双方在高新技术领域有互补优势，在航空航天、新能源、新材料以及 IT 行业都可以开展合作。乌方拥有高素质科研人才，在基础研究领域优势明显，但科研资金相对匮乏。中方有资金优势，在科技成果的市场转化方面也拥有丰富经验。中乌在科技领域已经合作了很多年。未来中乌科技合作应从单纯的科

заходи вживатимуть уряди Китаю і України, щоб захопити туристів з Китаю відвідувати Україну? Відповідь: З розвитком китайської економіки кількість туристів з Китаю, які виїжджають за кордон збільшується. На сьогодні вже 120 млн туристів перетнули кордон, але скільки туристів з Китаю відвідало Україну минулого року? Лише 20 тисяч людей, що менше ніж 0,1% загальної кількості туристів, що виїхали за кордон минулого року. Двостороннє співробітництво в галузі туризму має потенціал, який ще належить розкрити.

Для розвитку туризму будь-якої країни необхідно 5 елементів. По-перше, багаті туристичні ресурси. Україна не лише має чудові краєвиди, а й культурні ландшафти, можна сказати, що має багаті дарування. По-друге, стабільність. Жоден турист не захоче їхати до країни з нестабільною ситуацією, тим більше туди, де йде запекле протистояння. По-третє, гарна туристична інфраструктура та розвинений сервіс. Відверто кажучи, в цьому напрямі Україні ще багато чого потрібно зробити. По-четверте, ліберальна візова політика. Минулого року Україна почала вводити візи по прибуттю для громадян Китаю, що приїжджають в Україну, і це є гарним початком. Ми очікуємо, що українська сторона вживатиме більше заходів, спрямованих на лібералізацію в цьому аспекті. По-п'яте, посилення популяризації туризму. Китайський народ багато знає про Париж та Рим, проте про Україну знає мало. Завданням України є популяризація туризму задля залучення туристів з Китаю. Позитивним є нещодавня участь української турфірми у туристичній виставці в Китаї, що є першим кроком в освоєнні китайського ринку. Я впевнений, що з просуванням будівництва проєктів в рамках ініціативи «Одного поясу, одного шляху», туристична галузь обох сторін зможе «сісти на експрес швидкого розвитку «Одного поясу, одного шляху».

Друге: В які українські галузі інфраструктури Китай має намір інвестувати? Які сфери співробітництва з використання передових технологій мають найбільші перспективи? Якого рівня досяг розвиток китайсько-української зони вільної торгівлі?

Відповідь: Є багато українських галузей, зокрема сільське господарство, морський транспорт, перевезення, енергоресурси в які мають намір інвестувати китайські підприємства. Звісно, намір інвестувати від інвестування розділені великим обсягом роботи, ключовим моментом якої виступає безпека інвестицій та інвестиційний дохід.

技产品买卖向联合研发、联手开拓第三方市场方向转型。

关于中乌自贸区。对外商签自贸区协议是中国对外开放的重要举措，也是“一带一路”建设的重要内容。在 2015 年中乌经贸合作分委会上，两国官员在工作层面就建立中乌自贸区问题初步交换了意见。如果乌方有什么建议，中方愿意认真研究。

三、在谈到“一带一路”时，我们经常听到的是交通和物流领域合作，但是下周的活动却是以文化交流为主。请问中方希望通过这场活动传递哪些信号？

“一带一路”的内容是什么？

答：“一带一路”是习近平主席 2013 年提出的国际合作构想。把“一带一路”建设单纯地理解为基础设施或者经贸领域合作是片面的。“一带一路”的完整内涵是“五通”，即政策沟通、设施联通、贸易畅通、资金融通、民心相通。我认为，在这五通之中，民心相通是最重要也是最根本的，因为国之交在于民相亲。我们举办这次文化交流周，就是想通过文化这个媒介和平台，进一步在中乌两国人民之间传递友好信息，加强两国人民相互了解。此外，本次文化周是一场综合活动，期间还将举办企业家论坛、青年论坛、城市主题日等活动。总之，我们希望既尽可能多地向乌克兰民众展示中国文化的多彩元素，同时也尽可能多地为中乌各界搭建交流合作的平台。

四、此次文化周活动是中乌建交 25 年来规模最大的文化交

У сфері високих технологій Китай та Україна мають взаємодоповнюючі переваги, можуть співпрацювати в таких галузях як авіація, космонавтика, нові енергоресурси, нові матеріали та ІТ. Перевага української сторони – це висококваліфіковані наукові кадри, також цілком очевидна перевага у сфері фундаментальних досліджень, проте наукові дослідження страждають від недостатнього фінансування. Китайська сторона має фінансову перевагу, а також багатий досвід у сфері комерціалізації результатів досліджень. У галузі науки і техніки Китай та Україна співпрацюють уже багато років. Співробітництво Китаю та України в науково-технічній сфері в майбутньому має змінити вектор із звичайної торгівлі науково-технічним продуктом до спільних розробок і спільного освоєння іноземних ринків.

Щодо зони вільної торгівлі між Китаєм та Україною, підписання з іноземним партнером угоди про зону вільної торгівлі – є важливою складовою політики відкритості Китаю, а також будівництва «Одного поясу, одного шляху». У 2015 році під час засідання підкомісії з питань торговельно-економічного співробітництва між Ки-таєм та Україною, представники обох сторін в робочому порядку вперше обмінялись думками стосовно зони вільної торгівлі між Китаєм та Україною. Якщо українська сторона має пропозиції, то китайська сторона їх ґрунтовно вивчатиме.

Третє: Коли йдеться про «Один пояс, один шлях», ми дуже багато чуємо про співробітництво в галузі транспорту та логістики, проте тема заходу, який відбудеться наступного тижня, це культурний обмін. Скажіть, будь ласка, яка мета проведення цього заходу? Який основний зміст ініціативи «Один пояс, один шлях»?

Відповідь: «Один пояс, один шлях» – це концепція міжнародного співробітництва, висунута Головою КНР Сі Цзіньпіном у 2013 році. Погляд на будівництво «Одного поясу, одного шляху» лише як на співробітництво в галузі інфраструктури та торговельно-економічної сфери є неповним. Основний зміст «Одного поясу, одного шляху» – це «5 шляхів»: політична комунікація, розвиток інфраструктури та зв'язку, безперешкодне функціонування торгівлі, фінанси та зближення народів. Я вважаю, що серед цих 5 шляхів, зближення народів є ключовим, адже комунікація між державами залежить від того, наскільки дружніми є народи.

Ми організуємо цей тиждень культурного обміну, бо хочемо саме за допомогою культури, як

流活动。请您介绍一下此次文化周在增进两国人文交流、促进民心相通方面有哪些创新之处？在中乌人文交流方面创造了哪些“第一”或“首次”？

答：我个人认为，这次活动是一个创举，至少在四个方面创下了第一。首先，这是建交 25 年来第一个“文化交流周”；其次，这是第一次以“一带一路”为主题的活动；第三，这是第一次集成式展示音乐、绘画、书法、瓷器、丝绸、茶艺、中医等中国文化的主要元素；最后，这是第一次以民间团体和社会力量为主体举办的文化交流活动。文化周下周就要开幕了，希望在座媒体能踊跃参加报道。

五、乌中两国是战略伙伴，很高兴两国能有这样一场文化活动。我有两个问题：第一，乌俄正在进行战争，中国作为大国，是否考虑同美国等其他大国一起参与解决乌克兰危机，帮助乌恢复主权和领土完整；第二，今年秋天将召开的十九大是中国社会政治生活中的头等大事，您能否透露一下这次会议将讨论哪些问题，中方有哪些规划？

答：乌克兰危机已经持续好几年，中国与俄罗斯和乌克兰都是友好国家和战略伙伴，对这场冲突我们深感痛心。在乌克兰危机问题上，中国一直秉持客观公正、劝和促谈的立场。中方支持有关各方为调解乌克兰危机做出的努力，同时也将继续以自己的方式为劝和促谈做出努力。

十九大是今年中国国内的重大政治议程，也将是中国人民在

модератора та платформи, поглибити взаєморозуміння між нашими двома народами, надалі передавати дружні сигнали між нашими двома народами. Окрім того, цьогорічний тиждень культурного обміну – це комплексний захід, в період якого буде проведено підприємницький форум, молодіжний форум, день міста та інші. Одним словом, ми сподіваємося максимально представити українцям різноманітні елементи китайської культури, а також, за можливістю, закласти платформу для обміну і співпраці між різними колами суспільств Китаю та України.

Четверте: Цьогорічний тиждень культурного обміну є наймасштабнішою подією культурного обміну за 25 років дипломатичних відносин між Китаєм та Україною. Будь-ласка, розкажіть, які нові шляхи використовуються для зміцнення культурного співробітництва двох країн та заохочення до комунікації між народами? Особливо, які новації є в культурному співробітництві Китаю та України?

Відповідь: Я вважаю, що цього-річний захід – це вже новаторство, як мінімум перший крок в чотирьох напрямках. По-перше, це перший за 25 років встановлення дипломатичних відносин «тиждень культурного обміну»; по-друге, перший захід, головна тема якого – «Один пояс, один шлях»; по-третє, це вперше, коли в повному обсязі демонструються такі головні елементи китайської культури як музика, живопис, каліграфія, фарфор, шовк, чайна церемонія, китайська традиційна медицина тощо; по-четверте, це перший захід культурного обміну, організований громадськими організаціями та силами суспільства. Тиждень культурного обміну розпочнеться наступного тижня, сподіваюсь, представники ЗМІ зможуть взяти активну участь у висвітленні подій.

П'яте: Україна та Китай є стратегічними партнерами, і я дуже радий, що у наших країн є можливість проводити такий культурний захід. У мене два питання: перше, триває конфлікт на Сході України, чи думає Китай як Велика держава разом із США та іншими великими державами вирішувати українську кризу, допомагати Україні відновити суверенітет і територіальну цілісність? Друге, цієї осені відбудеться XIX-й з'їзд КПК, що є найважливішою подією в соціально-політичному житті Китаю, чи можете ви розповісти, які питання будуть обговорюватися на цьому з'їзді, які загалом у Китаю плани?

Відповідь: Українська криза триває вже декілька років. Китай є дружньою країною та

迈向“两个百年”奋斗目标征程上的一次里程碑式的盛会。我在这里给大家解释一下什么是“两个百年”奋斗目标。第一个“百年奋斗目标”，是指到2021年中国共产党诞生一百年时全面建成小康社会；第二个“百年奋斗目标”，是指到2049年中华人民共和国成立一百年时建成富强民主文明和谐的社会主义现代化国家。十九大将对实现第一个百年目标最后冲刺做出全面规划。目前十九大的具体日程和议题还在制定中，希望你们继续关注，届时积极报道。

六、“一带一路”构想提出至今已有三年。请问中乌在推动实现这一构想方面都作了哪些努力，有哪些积极成果？

答：自“一带一路”构想提出以来，中乌进行了密切的合作，三年多来成果显著，主要体现在六个方面：

一是双方不断加强政策沟通和战略对接，2015年签署了“一带一路”框架下合作协议，目前双方正在制定和完善有关路线图。

二是人员往来进一步便利化。2015年，在中方大力支持下，基辅—北京直航恢复，现在这条航线非常火爆，经常一票难求。去年乌方推出的落地签政策极大刺激了中国公民赴乌旅游的热情。前不久我见克里姆金外长时，他交给我一个任务：希望确保他每天都能从自己的办公室窗外看到中国游客。每天我做不到，但我相信，他现在透过窗户肯定能看到越来越多的中国游

战略伙伴，像俄罗斯，也像乌克兰，因此我们非常担心这个冲突。在乌克兰危机中，关于和平谈判，中国坚持客观、公正、公平的原则和对话。中国支持乌克兰危机的各方在乌克兰危机中，与各方共同努力，用自己的方法，努力推动和平谈判的进程。

XIX з'їзд КПК – це головна політична подія в Китаї цього року, а також історично важливе, урочисте зібрання на шляху просування китайського народу до реалізації цілей боротьби «двох сторіч». Я наразі розкажу вам, що таке «цілі боротьби двох сторіч». «Перша мета сторічної боротьби» полягає у побудові суспільства середньої заможності до 2021 року, коли Комуністична партія Китаю відзначатиме столітній ювілей; «друга мета сторічної боротьби» полягає у побудові багатой, сильної, демократичної, культурної, гармонійної та сучасної соціалістичної країни до 2049 року, коли Китайська Народна Республіка відзначатиме столітній ювілей святкуватиме. 19 з'їзд КПК спрямований на роботу над всебічним плануванням задля останнього ривка до реалізації «першої мети сторічної боротьби». На даний момент конкретний порядок проведення та предмет обговорення XIX з'їзду КПК все ще розробляється, сподіваюся, ви будете продовжувати спостерігати, а в призначений час – активно готувати репортажі.

Шосте: З моменту проголошення концепції «Один пояс, один шлях» вже пройшло 3 роки. Скажіть, будь-ласка, яких зусиль доклали Китай та Україна у сприянні реалізації концепції «Один пояс, один шлях»? Які є позитивні результати?

Відповідь: З моменту висунення концепції «Один пояс, один шлях» і до сьогодні Китай та Україна здійснювали тісне співробітництво, результати якого очевидні та в основному реалізовані в шести напрямках.

Перше, обидві сторони безперервно зміцнюють політичну комунікацію та стратегічне стикування. 2015 року в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях» було підписано угоду про співробітництво, наразі обидві сторони розробляють та оптимізують дорожню карту, що стосується шляху «Один пояс, один шлях».

Друге, подальше сприяння комунікації між сторонами. У 2015 році, за значної підтримки китайської сторони, відновилося пряме авіасполучення Київ-Пекін, що зараз є дуже популярним, та на який переважно важко дістати квиток. Політика візи по прибутті, висунута

客。

三是投资不断扩大。近年来，中国向乌投资累计已超过 70 亿美元，以中成套、中建材、中粮、华为等为代表的一大批重量级企业在乌投资非常踊跃。中乌农业合作已实现种植、加工、仓储、物流等全产业链经营。当然，中国对乌投资有相当一大部分还趴在账上，如何用好用足这笔资金是下一步要推动解决的。

四是贸易持续增长。中国已连续五年成为乌第二大贸易伙伴国。中国对乌农产品市场的开发不断深化，乌克兰小麦、玉米、大豆、乳制品等农产品相继获得中国市场的准入，目前双方正就葵花粕、甜菜粕、牛肉等产品的中国市场准入进行谈判。

五是双方合作机制不断完善。除了以大委会为代表的官方合作机制外，民间沟通渠道和合作平台也陆续建立起来，包括乌克兰中国商会、乌克兰华兰之家、乌克兰华人华侨联合会等。

六是人文交流出现井喷式增长，这次文化交流周可以说是一个小高潮。

七、下周中乌双方将进行密集的人文交流。请问在文化周结束之后，双方在人文领域还有什么活动安排？

答：虽然文化周仅持续一周，但全年的人文交流活动将络绎不绝。今年还有大量的团组互访和高演活动。按计划乌方代表团将参加在北京举行的中乌政府间文化分委会会议。中国将邀请乌克兰艺术家赴华参加中国国际舞蹈节、国际艺术节。中国的著

українською стороною минулого року, надзвичайно сильно стимулювала інтерес громадян Китаю до туристичних поїздок в Україну. Не так давно я був на зустрічі з міністром закордонних справ П.А. Клімкіним, на якій він передав мені одне завдання: гарантувати, що кожного дня з вікна свого офісу він бачитиме китайських туристів. Кожного дня гарантувати не можу, проте я впевнений, що він точно бачить все більше і більше китайських туристів.

Третє, постійне збільшення інвестування. За останні роки сума інвестицій з Китаю в Україну перевищила 7 млрд доларів США. Діяльність таких компаній як China National Complete Engineering Corporation, China National Building Materials Group Corporation, China National Cereals, Oils and Foodstuffs Corporation, Huawei демонструють активність інвестицій великих корпорацій. Завдяки співробітництву між Китаєм та Україною в сільськогосподарській сфері вже реалізовано механізм виробничого ланцюга – засів, обробка, зберігання та перевезення. Звісно, велика частина інвестицій Китаю до України все ще існують лише на папері, саме тому питання, як найкраще використати ці фінанси, – і є наступним питанням, що потребує вирішення.

Четверте, обсяг торгівлі продовжує зростати. Уже 5 рік поспіль Китай є другим найбільшим торговим партнером України. Китай безперервно поглиблює освоєння українського ринку сільськогосподарської продукції; українська пшениця, кукурудза, соя, молочні продукти та інша сільськогосподарська продукція продовжують отримувати дозвіл на вхід до китайського ринку, а наразі ведуться переговори щодо дозволу на ввіз шроту, жому, яловичини та іншої продукції.

П'яте, безперервно оптимізується механізм співробітництва між двома сторонами. Окрім діяльності українсько-китайської комісії, як представника офіційного механізму співробітництва, продовжують будуватися платформи для співробітництва та канали зміцнення відносин між народами наших країн, це, зокрема, Китайська торгова асоціація, Український дім в Пекіні, організація «Китайська діаспора в Україні».

Шосте, ривок зростання помітний у сфері культурного співробітництва, найзначнішою подією на сьогодні якого є проведення Тижня культурного обміну.

Сьоме: Наступного тижня китайська та українська сторони проведуть тісне культурне співробітництво. Скажіть, будь-ласка, після

名雕塑家吴为山先生将于年内访问乌，向乌方赠送舍甫琴科和中国伟大诗人杜甫的雕像。我们还将乌克兰举办中国电影周和中国科技成果展。对乌克兰民众、特别是喜欢中国文化的民众来说，2017年是不会寂寞的。

八、“一带一路”国际合作高峰论坛将于五月在北京举行。您如何看待此次峰会的重要意义？“一带一路”倡议对于促进中乌关系的发展又有什么作用？

答：“一带一路”国际合作高峰论坛是中国政府今年主办的一场重大外交活动。可以用“三个令人期待”来解读此次会议。

第一是会议盛况令人期待。此次会议邀请了 28 个国家的元首和政府首脑，还有来自 110 个国家的官员、学者、企业家、金融机构等各界人士，其中包括 92 个国家的 9 个副总理，7 名外长，190 名部级官员，另外还有 61 个国际组织的 89 名负责人和代表出席会议，包括联合国秘书长、世行行长、国际货币基金组织总裁等，与会人数超过 1200 人。会议规模非常可观。

第二是会议形式令人期待。会议分成三部分：开幕式、高级别会议和元首圆桌峰会。习近平主席将在 5 月 14 号的开幕式上发表演讲，然后将进行高级别会议；下午是 6 个平行举行的分论坛，主题分别是政策沟通、设施联通、贸易畅通、资金融通、民心相通和智库合作。

第三是会议成果令人期待。会议将发表成果文件，凝聚各方

проведения тижня культурного обміну чи плануються інші культурні заходи?

Відповідь: Хоча тиждень культурного обміну триватиме лише тиждень, проте інші заходи культурного характеру безперервно триватимуть протягом усього року. Цього року відбудеться велика кількість обмінів візитами між організаціями та гастролями артистів. Також заплановано участь української делегації в конференції українсько-китайської міжурядової підкомісії з культурної співпраці. Китай запрошуватиме українських діячів мистецтва до участі у Китайському міжнародному танцювальному фестивалі та Китайському міжнародному фестивалі мистецтв. Цього року відомий китайський скульптор пан У Вейшань приїде з візитом до України, щоб подарувати українській стороні статуї Шевченка та відомого китайського поета Ду Фу. Ми також плануємо проведення в Україні тижня китайського кіно та виставки науково-технічного прогресу Китаю. Для українців, а особливо для тих, кому цікава китайська культура, 2017 рік не буде нудним.

Восьме: В середині травня в Пекіні проводитиметься саміт міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях». В чому Ви бачите важливість цього са-міту? Яку роль відіграє ініціатива «Один пояс, один шлях» в стимулюванні розвитку китайсько-українських відносин?

Відповідь: Саміт міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях» – це щорічна важлива дипломатична подія, що проводиться урядом Китаю. Щоб пояснити значення щорічної конференції, я звернуся до «трьох позицій, на які очікують люди».

По-перше, урочистість події. На саміт запрошено 28 голів країн та урядів, а також посадових осіб, вчених, підприємців, представників фінансових установ з 110 країн світу, зокрема 9 віцепрем'єрів, 7 міністрів закордонних справ, 190 представників міністерств з 92 країн; також участь у саміті візьмуть 89 відповідальних осіб та представників 61 міжнародних організацій, зокрема Генеральний Секретар ООН, директор Всесвітнього банку, Голова МВФ. Уцілому понад 1200 осіб візьмуть участь в саміті, що обіцяє бути вельми масштабним.

По-друге, формат саміту, що включає в себе три частини: церемонію відкриття, засідання високого рівня та круглий стіл глав держав. 14 травня 2017 року Голова КНР Сі Цзіньпін виступить з урочистою промовою на церемонії відкриття, згодом проведе засідання високого рівня.

共识，明确合作方向。中方将与有关国家签订 20 多项中长期行动计划，同时签署一大批合作协议，涉及基础设施、能源、产能合作、贸易投融资等多个重要领域。

乌克兰是中国首批确定 65 个“一带一路”沿线国家之一。今年 5 月，乌政府第一副总理库比夫将率代表团出席“一带一路”高峰论坛，与中方就“一带一路”框架内合作问题进行洽谈。希望乌方代表团不虚此行。

九、中国政府是否会简化对乌签证手续，或者同欧盟一样对乌实施免签政策？

答：前不久欧盟方面同意对乌免签，我向乌方表示祝贺。近年来，中方在乌公民赴华签证便利化方面也做了大量工作。中方愿与乌方在平等互惠基础上共同推动实行互免签证。

十、两国元首在中乌建交 25 周年之际互致贺电。习近平主席在给波罗申科总统的贺电中表示中乌应世代友好。作为中国驻乌克兰大使，您将如何工作以落实两国元首共识？

答：今年初，两国元首在建交 25 周年之际互致贺电，表达了发展两国关系的共同愿望。作为大使，我深感重任在肩。在我上任以来的 10 个月内，我和我的同事为发展中乌关系、推动务实合作做了大量工作。我们会抓住中乌建交 25 周年和两国元首达沃斯会见的契机，按照两国元首的指示，在今年内争取把双方各领域合作都向前推进一大步。

十一、中乌大企业间投资合

Після обіду паралельно буде проводитися 6 підфорумів щодо співробітництва у сферах політичної комунікації, розвитку інфраструктури та зв'язку, безперешкодного функціонування торгівлі, фінансів, зближення народів та співробітництва мозкових центрів.

По-третє, результати саміту. Буде опубліковане комюніке, що поєднає домовленості з кожною із сторін та окреслить напрями співробітництва. Китай підпише більше 20 документів щодо плану дій на середньостроковий та довгостроковий період з відповідними країнами. Разом з тим підпише велику кількість угод про співробітництво, що стосуватиметься таких важливих сфер як інфраструктура, енергоресурси, виробничі сили, фінансування торгівлі тощо.

Україна – це одна з 65 країн уздовж «Одного поясу, одного шляху», що однією з перших була затверджена китайською стороною. У травні цього року С.І. Кубів, перший віце-прем'єр міністр України, очолюватиме українську делегацію і братиме участь у засіданнях саміту «Один пояс, один шлях». Також будуть проведені переговори щодо питань співробітництва української сторони з китайською в рамках «Одного поясу, одного шляху». Сподіваюся, що поїздка буде плідною.

Дев'яте: Чи буде Китай спрощувати порядок оформлення віз для українців чи як ЄС реалізовувати безвізову політику?

Відповідь: Не так давно ЄС схвалив рішення про надання безвізового режиму для України, з чим я вітаю українську сторону! За останні роки китайська сторона багато чого зробила для спрощення отримання віз в Китай для українських громадян. Китайська сторона разом з українською стороною готова на основі рівноправності та взаємовигоди сприяти введенню безвізового режиму.

Десяте: Глави Китаю та України обмінялися вітальними телеграмами з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин. У своєму зверненні Голова КНР Сі Цзіньпін побажав нашим країнам дружби, що передаватиметься з покоління в покоління. Як Надзвичайний та Повноважний посол КНР в Україні, що Ви робите задля реалізації взаєморозуміння між Главами держав?

Відповідь: На початку цього року Глави Китаю та України обмінялися вітальними телеграмами з нагоди 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин, в яких висловили спільне бажання розвивати двосторонні відносини. Як Посол я відчуваю велику відповідальність на своїх

作项目不少。请问两国政府是否有支持中小企业合作的举措？

答：大企业有实力，但中小企业更有活力，完全可以成为务实合作的主力军。前些年，中国大型国企作为开拓者来乌投资。近一段时间，中国的中小企业也纷纷来乌寻找商机。本次文化周期间专门安排举行企业家论坛，目的就是为两国中小企业搭建合作平台。

十二、您如何看待乌克兰在“一带一路”中的地位和作用？

答：中乌在“一带一路”框架下开展合作具有三大优势。一是乌克兰的区位优势。乌克兰位于欧亚地区的中心地带，交通基础设施完备，是“一带一路”建设的重要枢纽之一。二是中乌经济的互补优势，双方互利合作的潜力很大。三是中乌文化的认同优势。乌克兰人民对中国文化的喜爱程度给我留下了深刻印象。在“一带一路”的框架下，文化交流会把两国民众越来越紧密地联系在一起。

十三、乌克兰正在进行司法改革，逐步向欧洲标准靠拢，请问这对发展中乌关系有什么影响？

答：乌克兰正在推行司法、反腐领域改革，这是一个积极的进程，有助于乌市场更加透明规范，市场运行环境更加理想，这是中国投资者希望看到的。

十四、中国电影在世界上越来越受欢迎，不少华语电影获得了国际大奖。请问中方是否有同乌方合拍电影的意向？

答：中方有同乌方在影视产

业合作。 За 10 місяців, як я вступив на посаду, я і мої колеги провели велику роботу задля розвитку двосторонніх відносин та сприяння діловому співробітництву. Використовуючи, по-перше, 25-річчя встановлення дипломатичних відносин між Китаєм і Україною, а по-друге, зустріч Глав двох держав у Давосі, та згідно зі вказівками Глав держав, ці дві можливості цього року ми втілимо у прогрес двостороннього співробітництва у різних сферах.

Одинадцять: Між великими китайськими та українськими підприємствами існує чимало спільних проєктів щодо інвестицій. Скажіть, будь-ласка, чи будуть уряди двох країн підтримувати співпрацю середнього і малого бізнесу?

Відповідь: Великі підприємства посідають сильні позиції, проте життєвих сил у середнього та малого бізнесу більше, що може стати головними силами ділового співробітництва. Декілька років тому великі підприємства Китаю першими інвестували в Україну. Зовсім скоро представники середніх та малих підприємств Китаю приїжджатимуть в Україну у пошуках можливостей для бізнесу. В рамках тижня культурного обміну спеціально буде проведений форум для підприємців, мета якого – створення платформи співпраці для середнього та малого бізнесу Китаю та України.

Дванадцять: Як Ви бачите роль і місце України в ініціативі «Один пояс, один шлях»?

Відповідь: Співробітництво Китаю та України в рамках «Один пояс, один шлях» має три основні переваги. По-перше, географічне положення України. Україна розташована в самому серці Євразії, має розвинену транспортну інфраструктуру, тому виступає одним із найважливіших вузлів в будівництві «Одного поясу, одного шляху». По-друге, взаємодоповнюючі переваги китайської та української економік, великий потенціал взаємовигідного двостороннього співробітництва. По-третє, схожість китайської та української культур. Інтерес українського народу до китайської культури справив на мене глибоке враження. В рамках «Одного поясу, одного шляху» тиждень культурного обміну міцніше поєднає народи наших двох країн.

Тринадцять: Україна зараз впроваджує судову реформу, крок за кроком наближаючись до європейських стандартів. Скажіть, будь ласка, чи впливає це якимось чином на китайсько-українські відносини?

Відповідь: Наразі Україна впроваджує судову реформу та реформи, спрямовані на подолання

业合作的意向，之前双方也有过成功合作的先例。不少中国影视作品都曾在乌克兰取景。这次来乌的代表团成员中就有这方面的专业人士，如果你有兴趣，我可以介绍你们认识。

十五、您认为中国外交和西方国家外交有哪些不同？

答：一个国家的外交与其文化、历史紧密相关。中国外交的背后是以儒家思想为核心的传统中华文化。儒家思想崇尚亲仁善邻、以和为贵，强调己所不欲、勿施于人，这些思想理念给中国外交打上了深刻的烙印，决定了中国外交的和平性、非扩张性。

十六、联合国在制止地区争端如乌克兰危机等方面未能很好地发挥作用。您觉得联合国应当如何改革以更好地防范和调解国际争端？

答：联合国是二战以后建立的现行国际秩序与国际体系的核心。70年来，联合国没能制止的冲突很多，不只是一场乌克兰危机，但不能因此否认它的价值和作用。中国愿跟国际社会一道努力，根据形势的发展，进一步加强联合国集体安全体制，完善全球治理模式。

十七、中国对国家发展制定中长期战略规划，取得了很好的效果，中国很快会成为世界第一大经济体。您认为人民币是否会代替美元、欧元等成为世界通用货币？

答：这是中国政治文化的一大特点，我们习惯走一步看到未来的五步、十步，这样就能保障政治的稳定性、政策的连续性和

腐败。Ce позитивний процес, який допоможе українському ринку стати більш прозорим, стандартизованим, а умовам експлуатації ринку – належними. Це саме те, чого очікують китайські інвестори.

Чотирнадцяте: Китайські фільми стають все більш популярними у світі, багато китаємовних стрічок отримали міжнародні нагороди. Скажіть, будь ласка, чи є у Китаю наміри знімати фільми разом з Україною?

Відповідь: Китайська сторона має намір співпрацювати з Україною в теле- та кіноіндустрії і ця робота має позитивний досвід. Велика кількість продуктів теле- та кіноіндустрії Китаю знімалася в Україні. Серед членів делегації, яка цього разу приїхала в Україну, є спеціалісти в цій галузі. Якщо Вам цікаво, могу вас познайомити.

П'ятнадцяте: Як Ви вважаєте, в чому відмінність дипломатії Китаю та Заходу?

Відповідь: Дипломатія країни тісно пов'язана з її культурою та історією. Дипломатія Китаю ґрунтується на конфуціанській філософській думці – традиційній культурі Китаю. Ідеали конфуціанства – це доброта і любов до людей, гармонія як найвища цінність і правило «не роби іншим того, чого не бажаєш собі». Ці концепції глибоко відбилися на китайській дипломатії, визначили її мирний та нерозширюваний характер.

Шістнадцяте: Роль ООН є не зовсім ефективною в стримуванні регіональних конфліктів, яким є, наприклад, українська криза. На Вашу думку, як ООН має реформуватися, щоб запобігати регіональним конфліктам і врегулювати їх?

Відповідь: ООН – це чинне ядро міжнародного порядку та системи міжнародних відносин, що був створений після Другої світової війни. За 70 років окрім української кризи, було багато конфліктів, яких ООН не змогла вирішити, проте не можна заперечувати її цінність та роль. Китай прагне до того, щоб разом з міжнародним співтовариством докладати зусиль та згідно з чинною ситуацією, зміцнювати колективну безпеку ООН, вдосконалювати модель глобального управління.

Сімнадцяте: Що стосується розвитку країни, Китай розробляє середньострокове та довгострокове планування, що є дуже ефективним. Дуже скоро Китай може стати країною з найрозвиненішою економікою у світі. Як Ви вважаєте, чи зможе юань замінити долар і євро та стати світовою валютою?

Відповідь: Це особливість політичної культури Китаю. Ми звикли робити крок та бачити

发展的可预见性，这是中国引以自豪的地方。

用人民币代替美元不是中国追求的目标和政策。当然，随着中国经济的发展，体量的增大，人民币作为一种国际储备货币的价值越发被各方看好。现在很多国家以人民币为结算货币。去年国际货币基金组织将人民币入篮，这也标志着国际社会对人民币价值的承认，背后是对中国经济发展走势的看好。

на 5, 10 кроків наперед, що може гарантувати політичну стабільність, послідовність політичного курсу та передбачуваність розвитку. Це те, чим Китай пишається.

Заміна долара на юань – не та мета і політичний курс, що переслідує Китай. Звісно, з розвитком китайської економіки, багато хто позитивно дивиться на те, що відтепер юань – міжнародна резервна валюта. Наразі багато країн використовують юань як розрахункову валюту. Минулого року Міжнародний валютний фонд включив юань в кошик резервних валют, що означає визнання цінності юаня міжнародною спільнотою, а також свідчить про хороші перспективи розвитку китайської економіки.

Переклад з кит.: Стрижак О.О.

Додаток 2	
<p>中国驻乌克兰大使杜伟在“一带一路”中乌文化交流周开幕式上的致辞</p> <p>各位来宾：</p> <p>大家下午好！</p> <p>期待已久的“一带一路”中乌文化交流周今天终于拉开了帷幕。这是一场文化的盛宴，也是一次文明的握手。在此，我谨代表中国驻乌克兰使馆对文化周开幕表示热烈祝贺。</p> <p>“一带一路”是习近平主席提出的国际合作构想。它秉持的原则是“共商、共建、共享”，它实现的途径是“政策沟通、设施联通、贸易畅通、资金融通、民心相通”，它谋求的目标是协同发展，合作共赢。</p> <p>“一带一路”倡议源于中国，机遇属于世界，当然，也属于乌克兰。乌克兰是中方首批确定的 65 个沿线国家之一。再过 20 天，首届“一带一路”国际合作高峰论坛将在北京隆重举行，乌克兰第一副总理库比夫先生将率团与会。本次文化交流周既是中乌建交 25</p>	<p>ПРОМОВА ПОСЛА КНР В УКРАЇНІ ПАНА ДУВЕЯ НА ЦЕРЕМОНІЇ ВІДКРИТТЯ ТИЖНЯ КИТАЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ОБМІНУ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ШЛЯХ»</p> <p>Шановні гості, доброго дня!</p> <p>Сьогодні нарешті розпочинається довгоочікуваний Тиждень китайсько-українського культурного обміну «Один пояс, один шлях». Це не лише бенкет культури, а «рукостискання» наших цивілізацій. З повагою від імені Посольства КНР в Україні урочисто вітаю відкриття Тижня культурного обміну.</p> <p>«Один пояс, один шлях» – це концепція міжнародного співробітництва, яка була висунута Головою КНР Сі Цзіньпіном. Ця ініціатива ґрунтується на таких принципах: «спільного обговорення, спільного будівництва, спільного користування»; реалізовує такі шляхи, як «канал політичної комунікації, канал взаємозв'язку інфраструктури, канал безперешкодної торгівлі, канал фінансування та канал зближення народів»; прагне спільного розвитку та спільного виграшу співробітництва.</p> <p>Ініціатива «Один пояс, один шлях» започаткована в Китаї, а її можливості належать світові і звісно – Україні. Україна – це одна з 65 країн уздовж «Одного поясу, одного шляху», що однією з перших була затверджена китайською стороною. Через 20 днів у Пекіні урочисто почне роботу Форум міжнародного співробітництва «Один пояс, один шлях». С.І. Кубів, перший віце-прем'єр міністр України, очолюватиме українську делегацію і</p>

周年的庆祝活动，也是“一带一路”高峰论坛的预热活动。

文化是民心相通的纽带。乌克兰民众对中国文化的喜爱令人印象深刻。这次文化交流周将集中展示中国文化的主要元素，包括绘画、音乐、书法，陶瓷、丝绸、茶艺，还有神奇的中医体验，可以说是中国文化第一次全方位地走进乌克兰。

企业是务实合作的主体。大企业拥有实力，但中小企业更具活力。本次活动框架内将举行企业家论坛，目的就是要为双方中小企业搭建合作平台。希望双方企业家借此机会深入洽谈，精准对接，为两国务实合作注入新动力。

城市是友好交流的先锋。双方有关城市将以本次“中乌丝绸之路城市主题日”为契机，缔结友好合作关系，推动两国交流合作重心下移，更接地气，更有人气。

青年是国家民族的未来。本次文化交流周以青年论坛作为收官，具有面向未来的深刻寓意。希望论坛汇聚年轻人的智慧，培育新一代的友情。

братиме участь у засіданнях саміту. Цьогорічний тиждень культурного обміну – це не тільки святкова подія, присвячена 25-річчю встановлення дипломатичних відносин між Китаєм та Україною, а й підготовка до Форуму «Один пояс, один шлях».

Культура – це фактор, що зближує серця народів. Інтерес українців до китайської культури справляє глибоке враження. Цьогорічний тиждень культурного обміну зосередиться на демонстрації головних елементів китайської культури, включаючи живопис, музику, каліграфію, кераміку і фарфор, шовк, чайну церемонію, а також дивовижну китайську традиційну медицину. Можна сказати, що китайська культура в повному складі вперше заходить в Україну.

Підприємництво – це сутність ділового співробітництва. Великі підприємства посідають сильні позиції, проте середній та малий бізнес мають більше життєвих сил. Мета підприємницького форуму в рамках цьогорічної події – це створення платформи співпраці для середнього та малого бізнесу Китаю та України. Сподіваюсь, що підприємці обох країн скористаються цією можливістю та зануряться у переговори та цілеспрямоване спілкування, нададуть нових сил діловому співробітництву.

Місто – це передова дружнього обміну/комунікації. Відповідні міста обох сторін, користуючись нагодою Днем міст китайсько-українського «Шовкового шляху», встановлять дружні відносини, що сприятиме зрушенню центру тяжіння співробітництва між двома країнами, що наблизить його до народу та зробить більш популярним.

感谢中乌社会各界人士
对本次活动的大力支持，祝文
化交流圆满成功！

Молодь – майбутнє нації. Цьогорічний
тиждень культурного обміну закінчуватиметься
молодіжним форумом, зміст якого – орієнтація на
майбутнє. Маю надію, що форум накопичуватиме
знання молоді та розвиватиме дружбу нових
поколінь.

Вельми дякую всім, хто підтримав цей захід,
бажаю успіхів у проведенні Тижня культурного
обміну!

Переклад з кит.: Стрижак О.О.

<p>Додаток 3</p> <p>习近平主席在世界经济论坛2017年年会开幕式上的主旨演讲</p> <p>尊敬的洛伊特哈德主席和豪森先生，尊敬的各国元首、政府首脑、副元首和夫人，尊敬的国际组织负责人，尊敬的施瓦布主席和夫人，女士们，先生们，朋友们：</p> <p>很高兴来到美丽的达沃斯。达沃斯虽然只是阿尔卑斯山上的一个小镇，却是一个观察世界经济的重要窗口。大家从四面八方会聚这里，各种思想碰撞出智慧的火花，以较少的投入获得了很高的产出。我看这个现象可以称作“施瓦布经济学”。</p> <p>“这是最好的时代，也是最坏的时代”，英国文学家狄更斯曾这样描述工业革命发生后的世界。今天，我们也生活在一个矛盾的世界之中。一方面，物质财富不断积累，科技进步日新月异，人类文明发展到历史最高水平。另一方面，地区冲突频繁发生，恐怖主义、难民潮等全球性挑战此起彼伏，贫困、失业、收入差距拉大，世界面临的不确定性上升。</p> <p>对此，许多人感到困惑，世界到底怎么了？</p> <p>要解决这个困惑，首先要找准问题的根源。有一种观点把世界乱象归咎于经济全球化。经济全球化曾经被人们视为阿里巴巴的山洞，现在又被不少人看作潘多拉的盒子。国际社会围绕经济全球化问题展开了广泛讨论。</p> <p>今天，我想从经济全球化问题切入，谈谈我对世界经济的看法。</p>	<p>Промова голови КНР Сі Цзіньпіна на церемонії відкриття щорічного світового економічного форуму у Давосі у січні 2017 року</p> <p>Шановна пані Президент Доріс Лойтхард та Містер Хаусен!</p> <p>Шановні глави держав, урядів, їхні заступники; пані та панове!</p> <p>Шановні представники міжнародних організацій!</p> <p>Шановний пане Президенте Шваб!</p> <p>Пані та панове, друзі!</p> <p>Я дуже радий приїхати до прекрасного Давосу. І хоча Давос – лише містечко в Альпах, це також важливе вікно спостереження за світовою економікою. Зіткнення різних ідей всіх присутніх, які зібралися тут з різних кінців світу, висікло іскри мудрості, і при відносно малому внеску, були досягнуті високі результати. Я б назвав це явище «економікою Шваба».</p> <p>«Це найкращий час і також найгірший час» – так описував свого часу постіндустріальний світ англійський письменник Чарльз Діккенс. Сьогодні ми також живемо в суперечливому світі. З одного боку, матеріальні цінності невинно накопичуються, науково-технічна сфера прогресує з кожним днем, людська цивілізація розвинулася до найвищого в історії рівня. З іншого боку, в регіонах постійно відбуваються конфлікти, безперервно один за одним слідує глобальні виклики, насамперед тероризм та потоки біженців; зростання бідності, безробіття, диференціації в доходах. Зростає невизначеність, перед якою опинився світ.</p> <p>У зв'язку з цим багато людей відчують себе розгубленими: зрештою, що трапилося зі світом?</p> <p>Щоб вийти з глухого кута, спочатку потрібно визначити витoki проблеми. Існує точка зору, що покладає вину за безлад у світі на економічну глобалізацію. Свого часу економічна глобалізація вважалася «печерою Алі-Баби», зараз чимало людей приймають її за «скриню Пандори». Міжнародне суспільство розгорнуло широку дискусію навколо питання глобалізації економіки.</p> <p>Сьогодні, я хочу заглибитись у питання економічної глобалізації та висловити свою думку щодо світової економіки.</p> <p>Я хочу сказати, що багато питань, які бентежать світ, анітрохи не викликані економічною глобалізацією. Наприклад, за минулі роки потоки біженців, що тягнуться з Середнього Сходу та Північної Африки,</p>
---	--

我想说的是，困扰世界的很多问题，并不是经济全球化造成的。比如，过去几年来，源自中东、北非的难民潮牵动全球，数以百万计的民众颠沛流离，甚至不少年幼的孩子在路途中葬身大海，让我们痛心疾首。导致这一问题的原因，是战乱、冲突、地区动荡。解决这一问题的出路，是谋求和平、推动和解、恢复稳定。再比如，国际金融危机也不是经济全球化发展的必然产物，而是金融资本过度逐利、金融监管严重缺失的结果。把困扰世界的问题简单归咎于经济全球化，既不符合事实，也无助于问题解决。

历史地看，经济全球化是社会生产力发展的客观要求和科技进步的必然结果，不是哪些人、哪些国家人为造出来的。经济全球化为世界经济增长提供了强劲动力，促进了商品和资本流动、科技和文明进步、各国人民交往。

当然，我们也要承认，经济全球化是一把“双刃剑”。当世界经济处于下行期的时候，全球经济“蛋糕”不容易做大，甚至变小了，增长和分配、资本和劳动、效率和公平的矛盾就会更加突出，发达国家和发展中国家都会感受到压力和冲击。反全球化的呼声，反映了经济全球化进程的不足，值得我们重视和深思。

“甘瓜抱苦蒂，美枣生荆棘。”从哲学上说，世界上没有十全十美的事物，因为事物存在优点就把它看得完美无缺是不全面的，因为事物存在缺点就把它看得一无是处也是不全面的。经济全球化确实带来了新问题，但我们不能就此把经济全球化一棍子打死，而是

扎成了全世界。数百万人没有工作，这导致了许多悲剧，比如在海里淹死的孩子。这迫使我们怀着愤怒和仇恨。原因，是导致了这些问题，——这是混乱，是由战争、冲突、动荡引起的。出路，是寻求和平，寻求合作，寻求稳定。国际金融危机也是经济全球化的结果，但不是经济全球化的必然产物，而是金融资本过度逐利、金融监管严重缺失的结果。把世界的问题简单归咎于经济全球化，既不符合事实，也无助于问题解决。

历史上，经济全球化——这是一个客观的要求，是社会发展、科技进步的必然结果，不是哪些人、哪些国家人为造出来的。经济全球化为世界经济增长提供了强劲动力，促进了商品和资本流动、科技和文明进步、各国人民交往。

当然，我们也要承认，经济全球化是一把“双刃剑”。当世界经济处于下行期的时候，全球经济“蛋糕”不容易做大，甚至变小了，增长和分配、资本和劳动、效率和公平的矛盾就会更加突出，发达国家和发展中国家都会感受到压力和冲击。反全球化的呼声，反映了经济全球化进程的不足，值得我们重视和深思。

“甘瓜抱苦蒂，美枣生荆棘。”从哲学上说，世界上没有十全十美的事物，因为事物存在优点就把它看得完美无缺是不全面的，因为事物存在缺点就把它看得一无是处也是不全面的。经济全球化确实带来了新问题，但我们不能就此把经济全球化一棍子打死，而是

要适应和引导好经济全球化，消解经济全球化的负面影响，让它更好惠及每个国家、每个民族。

当年，中国对经济全球化也有过疑虑，对加入世界贸易组织也有过忐忑。但是，我们认为，融入世界经济是历史大方向，中国经济要发展，就要敢于到世界市场的汪洋大海中去游泳，如果永远不敢到大海中去经风雨、见世面，总有一天会在大海中溺水而亡。所以，中国勇敢迈向了世界市场。在这个过程中，我们呛过水，遇到过漩涡，遇到过风浪，但我们在游泳中学会了游泳。这是正确的战略抉择。

世界经济的大海，你要还是不要，都在那儿，是回避不了的。想人为切断各国经济的资金流、技术流、产品流、产业流、人员流，让世界经济的大海退回到一个一个孤立的小湖泊、小河流，是不可能的，也是不符合历史潮流的。

人类历史告诉我们，有问题不可怕，可怕的是不敢直面问题，找不到解决问题的思路。面对经济全球化带来的机遇和挑战，正确的选择是，充分利用一切机遇，合作应对一切挑战，引导好经济全球化走向。

去年年底，我在亚太经合组织领导人非正式会议上提出，要让经济全球化进程更有活力、更加包容、更可持续。我们要主动作为、适度管理，让经济全球化的正面效应更多释放出来，实现经济全球化进程再平衡；我们要顺应大势、结合国情，正确选择融入经济全球化的路径和节奏；我们要讲求效率、注重公平，让不同国家、不同阶层、不同人

Цього року Китай також мав сумніви щодо економічної глобалізації, мав побоювання щодо вступу до Світової організації торгівлі. Та я вважаю, що інтеграція у глобальну економіку – це основний історичний курс. Китайська економіка має розвиватися, тому потрібно відважитися на плавання у безмежному океані світового ринку. Якщо ніколи не наважитися пройти крізь шторм у морі та побачити світ, одного дня можна померти в океані. Тому Китай рішуче рухається до світового ринку. На цьому шляху країна «наковталась води», потрапляла у вир, потерпала від «вітру та хвиль», але в процесі «плавання» ми зрештою навчилися «плавати». Це правильний стратегічний вибір.

Зажадаєш чи не зажадаєш «океан» світового ринку, він все одно існує, його не уникнути. Бажання людей перерізати потоки капіталів, технологій, виробів, промисловості, працівників різних країн та повернути «океан» світової економіки назад до ізольованих озер, річок є неможливим та не відповідає історичному розвитку.

Історія людства довела нам, що не так страшна сама проблема, як страшно наважитися дивитися їй в обличчя, і не знайти ідей для її вирішення. Перед обличчям викликів і можливостей, що несе з собою економічна глобалізація, правильним вибором є повністю використовувати всі можливості та спільно реагувати на всі виклики, направляти тенденції економічної глобалізації.

У кінці минуло року на неформальній зустрічі з лідерами Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва я запропонував зробити економічну глобалізацію більш активною, більш інклюзивною та стійкою. Ми маємо діяти ініціативно, розумно керувати, змусити економічну глобалізацію вивільнити позитивні результати, збалансувати процес економічної глобалізації; ми маємо пристосовуватись до загального стану речей, згуртовувати національні особливості, правильно обирати шлях та ритм входу в економічну глобалізацію; ми маємо прагнути до ефективності, надавати значення справедливості (чесності), дозволити різним країнам, різним соціальним верствам, різним людям спільно користуватися перевагами економічної глобалізації. Це те, що ми, лідери цього часу, маємо взяти на себе, а також це ті сподівання, які народи покладають на нас. Пані та панове, друзі!

Нагальним завданням зараз є вивести світову економіку з важкого становища. Тривалий час світова економіка занепадала, проблеми розриву між бідними та багатими, розриву між Півднем та

群共享经济全球化的好处。这是我们这个时代的领导者应有的担当，更是各国人民对我们的期待。

女士们、先生们、朋友们！

当前，最迫切的任务是引领世界经济走出困境。世界经济长期低迷，贫富差距、南北差距问题更加突出。究其根源，是经济领域三大突出矛盾没有得到有效解决。

一是全球增长动能不足，难以支撑世界经济持续稳定增长。世界经济增速处于7年来最低水平，全球贸易增速继续低于经济增速。短期性政策刺激效果不佳，深层次结构性改革尚在推进。世界经济正处在动能转换的换挡期，传统增长引擎对经济的拉动作用减弱，人工智能、3D打印等新技术虽然不断涌现，但新的经济增长点尚未形成。世界经济仍然未能开辟出一条新路。

二是全球经济治理滞后，难以适应世界经济新变化。前不久，拉加德女士告诉我，新兴市场国家和发展中国家对全球经济增长的贡献率已经达到80%。过去数十年，国际经济力量对比深刻演变，而全球治理体系未能反映新格局，代表性和包容性很不够。全球产业布局在不断调整，新的产业链、价值链、供应链日益形成，而贸易和投资规则未能跟上新形势，机制封闭化、规则碎片化十分突出。全球金融市场需要增强抗风险能力，而全球金融治理机制未能适应新需求，难以有效化解国际金融市场频繁动荡、资产泡沫积聚等问题。

三是全球发展失衡，难以满足人们对美好生活的期

望。Північчю стали ще більш помітними. Витоки цих проблем – це три гострі протиріччя в сфері економіки, які не були ефективно вирішені.

По-перше, нестача рушійних сил ускладнює підтримку сталого стабільного зростання світової економіки. Темпи приросту світової економіки є найповільнішими за останні 7 років. Темпи приросту глобальної торгівлі продовжують бути нижчими за темпи економічного зростання. Стимулюючий ефект короточасних політичних курсів не є найкращим, а фундаментальна структурна реформа тільки-но просувається. Наразі світова економіка знаходиться у періоді перемикавання імпульсу, адже роль традиційного двигуна економічного зростання послабилась. Хоча постійно з'являються такі нові технології як штучний інтелект та 3D принтер, проте джерело зростання нової економіки ще не сформувалось. Світова економіка також не в змозі прокласти новий шлях.

По-друге, застаріле управління глобальною економікою ускладнює її пристосування до нових змін у світовій економіці. Не так давно, пані Крістін Лагард повідомила мені, що внесок країн з ринком, який розвивається, та країн, що розвиваються, у зростання глобальної економіки досяг 80%. За останні 10 років міжнародна економічна міць зазнала глибоких змін, але система глобального управління не змогла відобразити новий стан речей, однієї репрезентативності й інклюзивності недостатньо. Розміщення глобальних виробництв постійно регулюється, нові виробничі ланцюги, ланцюги цінностей та постачання формуються кожного дня, проте правила торгівлі та інвестицій не можуть наздогнати нові умови, тому такі проблеми як закриття машинного виробництва і фрагментація правил стають все більш помітними. Глобальний фінансовий ринок повинен зміцнити свої сили, щоб протистояти ризикам. Проте механізм управління глобальними фінансами не в змозі пристосуватися до нових потреб, що ускладнює ефективне подолання таких проблем, як постійні коливання на міжнародному фінансовому ринку та накопичення економічних «бульбашок».

По-третє, дисбаланс глобального розвитку. Складно задовольнити сподівання людей на краще життя. Як написав у своїй книзі «Четверта індустріальна революція» пан Клаус Шваб, четверта індустріальна революція матиме надзвичайно широкий та глибокий вплив, включаючи загострення нерівноправності. Особливо можливе збільшення

待。施瓦布先生在《第四次工业革命》一书中写道，第四次工业革命将产生极其广泛而深远的影响，包括会加剧不平等，特别是有可能扩大资本回报和劳动力回报的差距。全球最富有的 1% 人口拥有的财富量超过其余 99% 人口财富的总和，收入分配不平等、发展空间不平衡令人担忧。全球仍然有 7 亿多人口生活在极端贫困之中。对很多家庭而言，拥有温暖住房、充足食物、稳定工作还是一种奢望。这是当今世界面临的最大挑战，也是一些国家社会动荡的重要原因。

这些问题反映出，当今世界经济增长、治理、发展模式存在必须解决的问题。国际红十字会创始人杜楠说过：“真正的敌人不是我们的邻国，而是饥饿、贫穷、无知、迷信和偏见。”我们既要有分析问题的智慧，更要有采取行动的勇气。

第一，坚持创新驱动，打造富有活力的增长模式。世界经济面临的根本问题是增长动力不足。创新是引领发展的第一动力。与以往历次工业革命相比，第四次工业革命是以指数级而非线性速度展开。我们必须在创新中寻找出路。只有敢于创新、勇于变革，才能突破世界经济增长和发展的瓶颈。

二十国集团领导人在杭州峰会上达成重要共识，要以创新为重要抓手，挖掘各国和 world 经济增长新动力。我们要创新发展理念，超越财政刺激多一点还是货币宽松多一点的争论，树立标本兼治、综合施策的思路。我们要创新政策手段，推进结构性改革，为增长创造空间、增加后劲。我们

різниці між доходами від капіталу та оплатою праці. Майно, яким володіє 1% найбагатших у світі людей, перевищило сукупність майна інших 99% людей, людей бентежать нерівний розподіл доходів та неврівноважені перспективи розвитку. 700 мільйонів людей у світі так само живуть у крайній бідності. Тепле помешкання, достатня їжа та стабільна робота – все ще є мрією для багатьох сімей. Це найбільший виклик, що стоїть перед сьогоднішнім світом, а також важлива причина суспільних потрясінь деяких країн.

Ці проблеми відображають те, що сьогодні в моделях зростання, управління (порядку) та розвитку світової економіки існують питання, які неодмінно треба вирішити. Засновник Міжнародного комітету Червоного Хреста Анрі Дюнан казав: «Справжні вороги – це не наші сусіди, а голод, бідність, невігластво, сліпа віра та упередженість». Нам потрібна мудрість для аналізу цих питань, та ще більше потрібна відвага, щоб почати діяти.

Перше, наполягати на рушійній силі інновацій, виробити модель зростання, сповнену життєвої сили. Основна проблема, що стоїть перед світовою економікою, – це нестача рушійних сил для її зростання. Інновації – це перший рушій, що спрямовує розвиток. Порівнюючи зі всіма минулими індустріальними революціями, четверта розвивається не з лінійною швидкістю, а з експонентною. Ми повинні знайти вихід в інноваціях. Лише не боячись інновацій та змін, можна подолати перешкоди зростання та розвитку світової економіки. Лідери «Великої двадцятки» на саміті у Ханчжоу досягли важливого консенсусу щодо того, щоб зробити інновації важливим знаряддям і виявити нові рушійні сили зростання економіки для кожної країни та всього світу. Ми маємо винайти концепцію розвитку, подолати суперечки щодо збільшення фінансових стимулів чи більшого послаблення валютних обмежень, запровадити ідеї щодо одночасного усунення причин і наслідків та впровадження універсальної політики. Ми маємо створювати нові політичні інструменти, просувати структурні реформи задля збільшення творчого простору та результативності. Ми маємо винаходити нові шляхи зростання, скористатися можливостями, що несе промислова революція та цифрова економіка, також маємо зреагувати на виклики, що спричинені кліматичними змінами та старінням населення, маємо подолати направлені на робочу зайнятість удари, що спричинені інформатизацією та автоматизацією. У процесі виведення нової моделі нового управління новою промисловістю, приділяти увагу створенню нових можливостей для працевлаштування, щоб

要创新增长方式，把握好新一轮产业革命、数字经济等带来的机遇，既应对好气候变化、人口老龄化等带来的挑战，也化解掉信息化、自动化等给就业带来的冲击，在培育新业态新模式过程中注意创造新的就业机会，让各国人民重拾信心和希望。

第二，坚持协同联动，打造开放共赢的合作模式。人类已经成为你中有我、我中有你的命运共同体，利益高度融合，彼此相互依存。每个国家都有发展权利，同时都应该在更加广阔的层面考虑自身利益，不能以损害其他国家利益为代价。

我们要坚定不移发展开放型世界经济，在开放中分享机会和利益、实现互利共赢。不能一遇到风浪就退回到港湾中去，那是永远不能到达彼岸的。我们要下大气力发展全球互联互通，让世界各国实现联动增长，走向共同繁荣。我们要坚定不移发展全球自由贸易和投资，在开放中推动贸易和投资自由化便利化，旗帜鲜明反对保护主义。搞保护主义如同把自己关进黑屋子，看似躲过了风吹雨打，但也隔绝了阳光和空气。打贸易战的结果只能是两败俱伤。

第三，坚持与时俱进，打造公正合理的治理模式。小智治事，大智治制。全球经济治理体系变革紧迫性越来越突出，国际社会呼声越来越高。全球治理体系只有适应国际经济格局新要求，才能为全球经济提供有力保障。

国家不分大小、强弱、贫富，都是国际社会平等成员，理应平等参与决策、享受权利、履行义务。要赋予新

народи усіх країн відновили свою впевненість та надії.

Друге, твердо дотримуватись взаємних спільних дій, створити відкриту та взаємовигідну модель співробітництва. Людство вже стало згуртованою спільнотою з єдиною долею, з спільними широкими інтересами та є взаємозалежним один від одного. Кожна країна має право на розвиток, разом з тим, обмірковуючи в більш ширшому аспекті свої інтереси, не може прагнути реалізувати їх ціною інтересів інших країн.

Ми маємо незмінно розвивати світову економіку відкритого типу, через відкритість ділитися можливостями та вигодою, здійснювати реалізацію моделі взаємної вигоди та спільного виграшу. Не можна, тільки-но зіштовхнувшись із штормом, одразу ж повертатися назад до гавані. У такий спосіб ніколи не досягти протилежного берега. Ми повинні докласти сил у розвиток глобального взаємозв'язку та взаємного доступу, дозволити різним країнам реалізувати спільне зростання, попрямувати до спільного процвітання. Ми маємо незмінно розвивати глобальну вільну торгівлю та інвестування, через відкритість просувати їх лібералізацію та спрощення, займати жорстку позицію у протистоянні протекціонізму. Протекціонізм – це ніби закрити себе в темній кімнаті, ховаючись від неприємностей, а також позбавити себе сонячного світла та повітря. Результатом ведення торгових війн можна лише завдати шкоди один одному.

Третє, твердо йти в ногу з часом, створювати справедливу та раціональну модель управління. «Мала мудрість займається справами, а велика – системою». Зміни в системі управління глобальною економікою є дедалі невідкладними, заклики міжнародної спільноти дедалі голосніші. Лише, коли система глобального управління пристосується до нових вимог міжнародно-економічної структури, саме тоді вона зможе надати сильні гарантії глобальній економіці.

Немає різниці: великі чи маленькі, сильні чи слабкі, бідні чи багаті країни – всі є рівноправними членами міжнародної спільноти, тому слід брати паритетну участь у прийманні рішень, користуватися правами та виконувати обов'язки. Потрібно надавати більше репрезентативності та права голосу країнам, ринок яких розвивається, та країнам, що розвиваються. Частина реформ, прийнятих Міжнародним валютним фондом у 2010 р., вже набули чинності, і ця тенденція буде продовжуватися. Потрібно твердо дотримуватись мультипаралелізму, охороняти

兴市场国家和发展中国家更多代表性和发言权。2010 年国际货币基金组织份额改革方案已经生效，这一势头应该保持下去。要坚持多边主义，维护多边体制权威性和有效性。要践行承诺、遵守规则，不能按照自己的意愿取舍或选择。《巴黎协定》符合全球发展大方向，成果来之不易，应该共同坚守，不能轻言放弃。这是我们对子孙后代必须担负的责任！

第四，坚持公平包容，打造平衡普惠的发展模式。“大道之行也，天下为公。”发展的目的是造福人民。要让发展更加平衡，让发展机会更加均等、发展成果人人共享，就要完善发展理念和模式，提升发展公平性、有效性、协同性。

我们要倡导勤劳俭朴、努力奋进的社会风气，让所有人的劳动成果得到尊重。要着力解决贫困、失业、收入差距拉大等问题，照顾好弱势群体的关切，促进社会公平正义。要保护好生态环境，推动经济、社会、环境协调发展，实现人与自然、人与社会和谐。要落实联合国 2030 年可持续发展议程，实现全球范围平衡发展。

“积力之所举，则无不胜也；众智之所为，则无不成也。”只要我们牢固树立人类命运共同体意识，携手努力、共同担当，同舟共济、共渡难关，就一定能够让世界更美好、让人民更幸福。

女士们、先生们、朋友们！

经过 38 年改革开放，中国已经成为世界第二大经济体。道路决定命运。中国的发

展道路决定命运。中国的发
авторитетність та ефективність багатосторонніх систем. Потрібно виконувати обіцянки, дотримуватися правил, не можна вибирати або діяти лише відповідно до власних бажань. «Паризька угода» відповідає головному курсу глобального розвитку, і досягти її результатів не легко, проте потрібно спільно її дотримуватись. Не можна просто так відмовлятися від неї. Це наша відповідальність перед наступними поколіннями.

Четверте, твердо дотримуватись чесності й інклюзивності, створити збалансовану, універсальну, загальну модель розвитку. «Коли йшли Великим Шляхом, Піднебесна належала усім». Мета розвитку – добробут народів. Потрібно зробити розвиток більш врівноваженим, можливості розвитку більш рівними, щоб народи могли спільно використовувати результати розвитку, саме тому треба удосконалювати концепції та моделі розвитку, підвищувати та розвивати справедливість, ефективність та співпрацю.

Ми маємо ініціювати такі риси суспільства як працьовитість і скромність, старанність і сміливе просування, повагу до результатів праці всіх людей. Треба докладати зусиль, щоб вирішити такі питання як бідність, безробіття, збільшення розриву між доходами, слід піклуватися про слабе становище людей і сприяти суспільній рівності та справедливості. Потрібно охороняти навколишнє середовище, стимулювати економіку, суспільство та середовище до скоординованого розвитку, втілювати гармонію між людиною і природою та людиною і суспільством. Потрібно впроваджувати програму сталого розвитку ООН 2030, здійснювати глобально збалансований розвиток.

Китайське прислів'я стверджує: «Якщо поєднати зусилля, то всі перемоги будуть здобуті. Якщо поєднати усю мудрість, то не буде справи, яку неможливо було б вирішити». Варто нам тільки міцно сформулювати розуміння спільності долі людства, спільно докладати зусиль, спільно брати на себе зобов'язання, діяти в одному напрямі, спільно долати труднощі, то ми зможемо зробити світ кращим, а народи – щасливішими.

Пані та панове, друзі!

За 38 років від початку політики реформ та відкритості, Китай вже став другою в світі економікою. Шлях визначає долю. Ключовий момент розвитку Китаю полягає в тому, що китайський народ під керівництвом КПК вийшов на шлях розвитку, який відповідає фактичним обставинам Китаю.

Це шлях, що розпочинається з визначеної

展，关键在于中国人民在中国共产党领导下，走出了一条适合中国国情的发展道路。

这是一条从本国国情出发确立的道路。中国立足自身国情和实践，从中华文明中汲取智慧，博采东西方各家之长，坚守但不僵化，借鉴但不照搬，在不断探索中形成了自己的发展道路。条条大路通罗马。谁都不应该把自己的发展道路定为一尊，更不应该把自己的发展道路强加于人。

这是一条把人民利益放在首位的道路。中国秉持以人民为中心的发展思想，把改善人民生活、增进人民福祉作为出发点和落脚点，在人民中寻找发展动力、依靠人民推动发展、使发展造福人民。中国坚持共同富裕的目标，大力推进减贫事业，让 7 亿多人口摆脱贫困，正在向着全面建成小康社会目标快步前进。

这是一条改革创新的道路。中国坚持通过改革破解前进中遇到的困难和挑战，敢于啃硬骨头、涉险滩，勇于破除妨碍发展的体制机制障碍，不断解放和发展社会生产力，不断解放和增强社会活力。近 4 年来，我们在之前 30 多年不断改革的基础上，又推出了 1200 多项改革举措，为中国发展注入了强大动力。

这是一条在开放中谋求共同发展的道路。中国坚持对外开放基本国策，奉行互利共赢的开放战略，不断提升发展的内外联动性，在实现自身发展的同时更多惠及其他国家和人民。

中国发展取得了巨大成就，中国人民生活得到了极大改善，这对中国好，对世界也好。中国的发展成就，是中

специфіки країни. Китай затвердився у власній специфіці та практиці, черпає знання зі своєї культури, застосовує переваги Сходу та Заходу, тримається набутого, проте не перебуває в застої, запозичує та не копіює, перебуває у постійних пошуках, формує свій власних шлях розвитку. «Всі шляхи ведуть до Риму». Ніхто не повинен затверджувати свій шлях розвитку як один єдиний, більш того, не потрібно нав'язувати свій шлях розвитку іншим.

Це шлях, що ставить інтереси людей на перше місце. Китай дотримується сприйняття народу як центру ідеї розвитку; покращення життя та зміцнення благоустрою народу сприймає як відправну точку та опорний пункт; шукає рушійні сили розвитку серед народу, покладаючись на народ, стимулює розвиток та сприяє покращенню добробуту народу за його допомогою. Китай твердо дотримується мети загального процвітання, всіма силами стимулює роботу щодо зниження рівня бідності, що дозволило 700 мільйонам людей вибитися зі злиднів, а зараз швидко рухається до мети побудови суспільства з середнім достатком.

Це шлях реформ та інновацій. За допомогою реформ, Китай твердо долає складнощі та виклики, які стрічаються на шляху, відважно долає труднощі, небезпеки, сміливо усуває механічні перешкоди системи, що заважають розвиткові, безперервно вивільняє та розвиває суспільні продуктивні сили, невпинно вивільняє та зміцнює життєву енергію суспільства. За останні 4 роки, на базі перманентних реформ, запроваджених 30 років тому, ми знову презентували більше ніж 1200 заходів реформ заради вливання потужної рушійної сили в розвиток Китаю.

Це шлях, що в умовах відкритості спрямований на загальний розвиток. Китай дотримується основної державної політики відкритості зовнішньому світові, твердо впроваджує стратегію відкритості заради спільної вигоди та спільного виграшу, безперервно підвищує взаємозв'язок внутрішнього та зовнішнього розвитку. Одночасно із власним розвитком охоплює інші країни та народи.

Розвиток Китаю досяг колосальних результатів, життя китайського народу кардинально покращилося. Це добре як для Китаю, так і для всього світу. Розвиток Китаю здобутий терпінням, потом та кров'ю китайського народу протягом багатьох десятиліть. За останні тисячу років, така національна риса китайського народу як працьовитість стала відомою у всьому світі. Китайський народ чудово усвідомлює, що у світі немає безкоштовного сиру.

国人民几十年含辛茹苦、流血流汗干出来的。千百年来，中华民族素以吃苦耐劳闻名于世。中国人民深知，世界上没有免费的午餐，中国是一个有着 13 亿多人口的大国，想发展就要靠自己苦干实干，不能寄托于别人的恩赐，世界上也没有谁有这样的能力。

观察中国发展，要看中国人民得到了什么收获，更要看中国人民付出了什么辛劳；要看中国取得了什么成就，更要看中国为世界作出了什么贡献。这才是全面的看法。

1950 年至 2016 年，中国在自身长期发展水平和人民生活水平不高的情况下，累计对外提供援款 4000 多亿元人民币，实施各类援外项目 5000 多个，其中成套项目近 3000 个，举办 11000 多期培训班，为发展中国家在华培训各类人员 26 万多名。改革开放以来，中国累计吸引外资超过 1.7 万亿美元，累计对外直接投资超过 1.2 万亿美元，为世界经济的发展作出了巨大贡献。国际金融危机爆发以来，中国经济增长对世界经济增长的贡献率年均均在 30% 以上。这些数字，在世界上都是名列前茅的。

从这些数字可以看出，中国的发展是世界的机遇，中国是经济全球化的受益者，更是贡献者。中国经济快速增长，为全球经济稳定和增长提供了持续强大的推动。中国同一大批国家的联动发展，使全球经济发展更加平衡。中国减贫事业的巨大成就，使全球经济增长更加包容。中国改革开放持续推进，为开放型世界经济发展提供了重要动力。

Для такої великої держави з населенням у 1,3 мільярда людей як Китай, розвиток можливий завдяки самостійній наполегливій праці. Не можна покладатися на милостиню з боку інших, та і у світі ніхто не спроможний на це.

Спостерігаючи за розвитком Китаю, потрібно подивитися на успіхи китайського народу та більше потрібно подивитися на ті зусилля, які він доклав; треба подивитися яких успіхів досяг Китай та більше за все треба придивитися на внесок, зроблений Китаєм у світ. Лише це буде всебічним підходом.

З 1950 до 2016 р. Китай за умов свого тривалого розвитку та того, що рівень життя людей все ще не досяг високого рівня, сумарно надав іноземним країнам фінансову допомогу у сумі 400 мільярдів юанів, реалізував 5000 проектів допомоги зарубіжним державам, серед них – 3000 комплексних, організував більше ніж 11000 навчальних курсів, підготував у Китаї більше ніж 260 тисяч працівників для країн, що розвиваються. Від початку політики реформ та відкритості, Китай сумарно залучив іноземні інвестиції сумою більше ніж 1,7 трильйонів доларів США, сума прямих інвестицій за кордон перевищила 1,2 трильйонів доларів США, таким чином Китай зробив величезний внесок в світову економіку. З моменту вибуху міжнародно-фінансової кризи, внесок китайського економічного зростання в світове економічне зростання приблизно склав 30% і вище. Ці цифри є одними з найвищих у світі.

З цих цифр можна побачити, що розвиток Китаю – це можливість для світу, Китай є країною, що отримує вигоду від економічної глобалізації, та більше – країною, що робить в неї внесок. Швидкісне зростання китайської економіки надає тривалий та потужний стимул для стабільності та зростання глобальної економіки. Китай розвивається спільно з великою кількістю країн, що робить розвиток глобальної економіки більш врівноваженим. Великі досягнення Китаю у сфері зниження рівня бідності додав інклюзивності зростанню глобальної економіки. Політика реформ та відкритості Китаю продовжує просуватися вперед, надаючи значних сил розвитку світової економіки відкритого типу.

Китайський народ добре усвідомлює, що досягти процвітання та могутності важко, тож ми вітаємо досягнення в розвитку інших країн та народів, бажаємо їм щастя та маємо надію, що їхнє життя буде дедалі кращим. Ми не заздriamo, не нарікаємо на тих, хто завдяки розвитку Китаю одержав великі можливості та винагороду. Китайський народ розкриє свої руки та вітає народи всіх країн на борту «експреса», «попутки» розвитку Китаю.

中国人民深知实现国家繁荣富强的艰辛，对各国人民取得的发展成就都点赞，都为他们祝福，都希望他们的日子越过越好，不会犯“红眼病”，不会抱怨他人从中国发展中得到了巨大机遇和丰厚回报。中国人民张开双臂欢迎各国人民搭乘中国发展的“快车”、“便车”。

女士们、先生们、朋友们！

很多人都在关注中国经济发展趋势。中国经济发展进入了新常态，经济增速、经济发展方式、经济结构、经济发展动力都正在发生重大变化。但中国经济长期向好的基本面没有改变。

2016年，在世界经济疲弱的背景下，中国经济预计增长6.7%，依然处于世界前列。现在，中国经济的体量已不能同过去同日而语，集聚的动能是过去两位数的增长都达不到的。中国居民消费和服务业成为经济增长的主要动力，2016年前三季度第三产业增加值占国内生产总值的比重为52.8%，国内消费对经济增长的贡献率达71%。居民收入和就业实现稳定增长，单位国内生产总值能耗持续下降，绿色发展初见成效。

当前，中国经济面临一定的下行压力和不少困难，如产能过剩和需求结构升级矛盾突出，经济增长内生动力不足，金融风险有所积聚，部分地区困难增多。我们认为，这些都是前进中必然出现的阶段性现象，对这些问题和矛盾，我们正在着力加以解决，并不断取得积极成效。我们坚定向前发展的决心不会动摇。中国仍然是世界上最大的发展中国家。

Пані та панове, друзі!

Багато людей приділяють увагу тенденціям економічного розвитку Китаю. Розвиток китайської економіки вступив на етап «нової нормальності», і зараз відбуваються значні зміни в темпах економічного зростання, моделях економічного розвитку, економічній структурі та рушійних силах економічного розвитку. Але фундамент тривалого напряму розвитку економіки Китаю залишається незмінним.

У 2016 р., на тлі послаблення світової економіки, китайська економіка, за попередніми розрахунками, збільшилась на 6,7% та все ще є однією з перших у світі. Наразі, обсяг китайської економіки неможливо зрівняти з минулим, вже не досягти тієї кінетичної енергії, що давала у минулому двозначний показник зростання. Споживання китайського населення та сфера послуг стали головними рушійними силами зростання економіки. У третьому кварталі 2016 р. додана вартість третинного сектору економіки зайняла 52,8% ВВП, внесок внутрішнього споживання у зростання економіки досяг 71%. Доходи населення та робоча зайнятість стабільно зростають, споживання енергії на одиницю ВВП продовжує знижуватись, а розвиток у сфері екології досяг початкових успіхів.

Сьогодні китайська економіка стоїть перед обличчям певного низхідного тиску та чималих труднощів. Наприклад, виразна ескалація протиріччя між надлишком виробничих потужностей та структурою попиту, нестача внутрішніх рушійних сил економічного зростання, накопичені фінансові ризики, ускладнення ситуації в деяких регіонах. Ми вважаємо, що це все проміжні явища, які неодмінно мають виникати на шляху вперед. Ми спрямували зусилля на вирішення цих питань та протиріч і безперервно отримуємо позитивні результати. Ми непохитні в нашій рішучості просуватися вперед. Китай все ще найбільша країна, що розвивається, у світі, з населенням у 1,3 мільярда, і хоча рівень життя населення все ще не високий, але це також означає величезні можливості та перспективи для розвитку. На чолі з такою концепцією розвитку, як інновації, координація, екологія, відкритість та спільне використання, ми будемо безперервно пристосовуватись, використовувати та спрямовувати модель розвитку «нової нормальності» китайської економіки, ми будемо спільно координувати стабільне зростання, прискорення реформ, реструктуризацію, інтереси народу, проводити роботи з запобігання ризикам, стимулювати китайську економіку для збереження середньо-високих темпів

家，中国有 13 亿多人口，人民生活水平还不高，但这也意味着巨大的发展潜力和空间。我们将在创新、协调、绿色、开放、共享的发展理念指引下，不断适应、把握、引领中国经济发展新常态，统筹抓好稳增长、促改革、调结构、惠民生、防风险工作，推动中国经济保持中高速增长、迈向中高端水平。

——中国将着力提升经济增长质量和效益，围绕供给侧结构性改革这条主线，转变经济发展方式，优化经济结构，积极推出去产能、去库存、去杠杆、降成本、补短板，培育增长新动能，发展先进制造业，实现实体经济升级，深入实施“互联网+”行动计划，扩大有效需求，更好满足人们个性化、多样化的需求，更好保护生态环境。

——中国将不断激发增长动力和市场活力，加大重要领域和关键环节改革力度，让市场在资源配置中起决定性作用，牵住创新这个“牛鼻子”，推进创新驱动发展战略，推动战略性新兴产业发展，注重用新技术新业态改造提升传统产业，促进新动能发展壮大、传统动能焕发生机。

——中国将积极营造宽松有序的投资环境，放宽外商投资准入，建设高标准自由贸易试验区，加强产权保护，促进公平竞争，让中国市场更加透明、更加规范。预计未来 5 年，中国将进口 8 万亿美元的商品、吸收 6000 亿美元的外来投资，对外投资总额将达到 7500 亿美元，出境旅游将达到 7 亿人次。这将为世界各国提供更广阔市场、更充足资本、更丰富产品、更宝贵合作契

机，中国有 13 亿多人口，人民生活水平还不高，但这也意味着巨大的发展潜力和空间。我们将在创新、协调、绿色、开放、共享的发展理念指引下，不断适应、把握、引领中国经济发展新常态，统筹抓好稳增长、促改革、调结构、惠民生、防风险工作，推动中国经济保持中高速增长、迈向中高端水平。

зростання та просування її до середньо-високого рівня.
Китай докладатиме зусиль у підвищенні якості та ефективності економічного зростання, зосередиться навколо структурної реформи пропозиції як головної, докладатиме зусиль у змінненні моделі економічного розвитку, у оптимізації структури економіки, у активному просуванні скорочення виробничих потужностей, скороченні складських запасів, зменшенні використання позикових коштів, зменшенні собівартості, усуненні недоліків, культивуванні нових рушійних сил зростання, у розвитку передового виробництва, підвищенні реального сектору економіки; у поглибленні реалізації програми «Інтернет +», у збільшенні фактичного попиту задля кращого задоволення персоніфікованих та диверсифікованих потреб населення, задля кращої охорони навколишнього середовища.

Китай безперервно стимулюватиме рушійні сили зростання та життєздатність ринку, збільшуватиме динаміку важливих сфер та ключових ланок, що дозволить ринку відігравати вирішальну роль у розподілі ресурсів, вхопить цей «ніс корови» інновацій, сприятиме стратегії розвитку інноваційної рушійної сили, стратегічних нових галузей промисловості, приділятиме велику увагу використанню нових технологій та нових методів управління для удосконалення традиційних галузей промисловості, стимулюватиме зміцнення нових та відновлення життєздатності старих рушійних сил розвитку.

Китай активно будуватиме ліберальне та послідовне інвестиційне середовище, сприятиме надходженню іноземних інвестицій, будуватиме експериментальну зону вільної торгівлі з високими стандартами, посилюватиме захист прав власності, стимулюватиме чесну конкуренцію, що дозволить ринку Китаю стати більш прозорим та стандартизованим. За попередніми підрахунками, у найближчі 5 років, Китай імпортує товарів на суму 8 трильйонів доларів, залучить інвестиції на 600 мільярдів доларів, загальна сума зовнішніх інвестицій сягне 750 мільярдів доларів, китайці здійснять 700 мільйонів туристичних поїздок закордон. Це забезпечить весь світ більш широким ринком, достатніми капіталами, більш різноманітною продукцією, більш цінними можливостями співпраці. Щодо торгово-промислових кіл кожної країни, Китай все ще лишається можливістю для всіх. Двері Китаю завжди будуть відкритими для світу, та ніколи не закриються. Відкриті двері дадуть можливість світові

机。对各国工商界而言，中国发展仍然是大家的机遇。中国的大门对世界始终是打开的，不会关上。开着门，世界能够进入中国，中国也才能走向世界。我们希望，各国的大门也对中国投资者公平敞开。

——中国将大力建设共同发展的对外开放格局，推进亚太自由贸易区建设和区域全面经济伙伴关系协定谈判，构建面向全球的自由贸易区网络。中国一贯主张建设开放透明、互利共赢的区域自由贸易安排，而不是搞排他性、碎片化的小圈子。中国无意通过人民币贬值提升贸易竞争力，更不会主动打货币战。

3年多前，我提出了“一带一路”倡议。3年多来，已经有100多个国家和国际组织积极响应支持，40多个国家和国际组织同中国签署合作协议，“一带一路”的“朋友圈”正在不断扩大。中国企业对沿线国家投资达到500多亿美元，一系列重大项目落地开花，带动了各国经济发展，创造了大量就业机会。可以说，“一带一路”倡议来自中国，但成效惠及世界。

今年5月，中国将在北京主办“一带一路”国际合作高峰论坛，共商合作大计，共建合作平台，共享合作成果，为解决当前世界和区域经

济面临的问题寻找方案，为实现联动式发展注入新能量，让“一带一路”建设更好造福各国人民。

女士们、先生们、朋友们！

世界历史发展告诉我们，人类文明进步历程从来没有平坦的大道可走，人类就是

在同困难的斗争中前进的。再

увійти до Китаю, а Китаю – вийти у світ. Ми сподіваємося, що двері кожної країни будуть широко відчиненими для китайських інвесторів.

Усіма силами Китай будуватиме структуру відкритості зовнішньому світові для спільного розвитку, сприятиме побудові азіатсько-тихоокеанської зони вільної торгівлі та переговорам щодо угоди про всебічне регіональне економічне партнерство, будуватиме мережу зон вільної торгівлі, орієнтованої на весь світ. Китай неухильно дотримується відкритої, прозорої, виграшної для всіх регіональної вільної торгівлі, та не займатиметься створенням виняткових та фрагментованих вузьких кіл. Китай немає наміру підвищити торговельну конкурентоспроможність шляхом девальвації юаня, та в жодному разі сам не починатиме валютні війни.

Три роки тому я виступив з ініціативою «Один пояс, один шлях». За ці три роки більше ніж 100 країн та міжнародних організацій активно відгукнулися та підтримали цю ініціативу, більше ніж 40 країн і міжнародних організацій підписали з Китаєм угоду про співпрацю. Зараз «коло друзів» ініціативи «Один пояс, один шлях» постійно збільшується. Підприємства Китаю інвестували більше ніж 50 мільярдів доларів США у країни, які знаходяться уздовж маршруту, розпочалась реалізація низки великих проєктів, що стало поштовхом для розвитку економік країн і створення великої кількості робочих місць. Можна сказати, що ініціатива «Один пояс, один шлях» виникла у Китаї, але її результати поширюються на весь світ.

У травні цього року Китай буде проводити Міжнародний Форум співробітництва «Одного поясу, одного шляху», де спільно обговорюватимуться великі плани співпраці, створюватиметься спільна платформа співпраці, спільно розподілятимуться результати співробітництва, будуть знайдені шляхи вирішення тих питань, що постали перед світом і регіональною економікою, будуть вливатися нові сили для здійснення скоординованого розвитку, що дозволить ініціативі «Один пояс, один шлях» принести велику користь народам всіх країн.

Пані та панове, друзі!

Історія розвитку світу доводить нам, що шлях еволюції людської цивілізації ніколи не був рівним. Лише борючись з складнощами, людство може йти вперед. Але навіть найбільші труднощі не зможуть перешкодити нашому просуванню вперед. Зазнавши труднощів, не треба жаліти себе, не треба звинувачувати інших, не треба втрачати впевненість та уникати відповідальності, а потрібно разом їх долати. Історію створюють сміливці. Тож давайте

大的困难，都不可能阻挡人类前行的步伐。遇到了困难，不要埋怨自己，不要指责他人，不要放弃信心，不要逃避责任，而是要一起来战胜困难。历史是勇敢者创造的。让我们拿出信心、采取行动，携手向着未来前进！

谢谢大家。

впевнено почнемо діяти, та, взявшись за руки, підемо вперед у майбутнє!

Дякую всім!

Переклад з кит. Стрижак О.О.

硕士学位论文提要

政治是人类关系中一个复杂而极其重要的领域。政治事件吸引了数百万人的关注，而公众在演讲中聆听政治的每句话，因此政治与语言有着密切的关系。最近形成的政治语言学学科致力于研究这些关系。在政治语言学方面，已经出现了政治话语的概念，其中包括政治家为了实现某个目标而采取的语言手段和语言外手段。政治词汇在政治话语中占有特殊的位置，这需要在国际互动中准确而正确地再现。它是不断更新的主要和最流动的语言层。

这项研究的目的是确定将中国政治词汇翻译成乌克兰语的主要词汇语义方面。

根据研究的既定目标，有必要解决以下问题：概述政治话语的理论基础、确定中国政治语言和词汇的特点、确定将中国政治词汇翻译成乌克兰语时可能出现的困难、建立用于政治词汇和政治主题文本翻译的基本翻译变换和变形、确定在政治词汇翻译中使用的词汇转换的特殊性、确定翻译政治词汇的特殊性。

该研究基于“新华”和“人民日报”中政治话题的 110 个词汇，以及中华人民共和国主席习近平和驻乌克兰大使杜威的讲话。

该研究包括引言、三个部分（理论、方法和实践）、结论、参考文献清单和附件。

引言概述了这项研究的现实性，目的，目标以及确定的研究主题和对象。

第一部分概述了政治话语的理论基础，中国政治语言的特征和词汇。

第二部分讨论翻译中国政治文本时可能会遇到的困难，即翻译诸如中国政治现实和政治新词这样的词汇单位的困难，并确定翻译变换和变形发挥作用的方式。

第三部分定义了词汇、词汇语义和词汇语法转换的使用特点，以及将政治词汇从汉语翻译成乌克兰语的变形形式，这些形式被用于政治文本的翻译。

结论总结了研究结果，概述了主要发现，概述了对给定主题进行进一步研究的前景。

附件包含中文原文和其乌克兰文翻译。

研究中设定的问题帮助我们实现了本研究的目的。解决引言内设定的问题后，我们可以得出结论，这项研究的主要目的已经实现。但是，这并不意味着这项研究的结果是结论性的且不可审查。将来，建议增加样本政治文本的数量以产生更准确的结果。值得注意的是，这项研究主要解决了我们建议的言语翻译和政治媒体话语翻译，而且在分析过程中获得的结果可能不适用于其他典型的政治文本和政治词汇。因此，需要扩展研究领域并包括其他类型的文本。

研究结果可用于发展汉语成乌克兰语翻译的理论课程，研究材料可作为教科书中政治学生翻译的补充。

关键词：政治话语、政治词汇、政治词汇翻译方法、翻译变换和变形、翻译词汇语义方面。